

Urząd Statystyczny w Opolu

Statistical Office in Opole

**RAPORT O SYTUACJI
SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ
WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO
W 2012 R.**

**REPORT ON THE SOCIO-ECONOMIC
SITUATION
OF OPOLSKIE VOIVODSHIP
IN 2012**

Maj 2013 May

ZESPÓŁ REDAKCYJNY *EDITORIAL BOARD*

PRZEWODNICZĄCY *PRESIDENT*

Anna Koska

Opracowanie redakcyjne *Editorial supervision*
Zespół pracowników Opolskiego Ośrodka *Team of the Opolski Centre*
Badań Regionalnych: *for Regional Surveys:*

Joanna Biernacka, Beata Dzierżanowska,
Małgorzata Kania, Sylwia Lew, Maria Mołodowicz

Redakcja techniczna, skład *Technical supervision, typesetting*
i grafika komputerowa *and computer graphics*

Izabela Wieszczyk

Projekt okładki: *Cover design:*

Lidia Motrenko-Makuch

Przy publikowaniu danych Urzędu Statystycznego prosimy o podanie źródła
When publishing SO data please indicate source

ISSN 2084-672X

Publikacja dostępna w Internecie *Publication available on the Internet*
www.stat.gov.pl/opole

Druk: *Printing:*
Urząd Statystyczny we Wrocławiu *Statistical Office in Wrocław*
Oddział w Legnicy *Branch in Legnica*
Nakład 30 egz. *Edition 30 copies*

PRZEDMOWA

Urząd Statystyczny w Opolu przekazuje Państwu „Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa opolskiego w 2012 r.” prezentujący wizerunek regionu na tle kraju i w porównaniu z innymi województwami. Zachowany podstawowy zakres tematyczny oraz układ publikacji umożliwiają zaobserwowanie ogólnych tendencji rozwojowych i kierunków zmian.

Opracowanie zawiera bogaty zestaw informacji m.in. z zakresu demografii, rynku pracy, wynagrodzeń i świadczeń społecznych, cen, rolnictwa, produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa, mieszkań, rynku wewnętrznego, wyników finansowych przedsiębiorstw niefinansowych oraz nakładów inwestycyjnych. W celu zobrazowania skali zjawisk i podstawowych tendencji rozwojowych w województwie, prezentowane kategorie przedstawiono w ujęciu dynamicznym.

Publikacja składa się z uwag ogólnych, opisu zaobserwowanych w województwie opolskim podstawowych tendencji oraz części analitycznej podzielonej na działy tematyczne, uzupełnione wyjaśnieniami metodycznymi. Na końcu każdego działu zamieszczono wskazówki dla czytelników o innych wydawnictwach Urzędu, w których można znaleźć więcej informacji na temat danego zagadnienia.

Opracowanie wzbogacają liczne ilustracje graficzne, w postaci wykresów i map, przedstawiające wybrane zjawiska w kilkuletniej retrospekcji czasowej, a także w relacji do przeciętnych wielkości dla kraju oraz w odniesieniu do innych województw. Uzupełnienie publikacji stanowi aneks tabelaryczny, w którym zawarto wybrane dane o województwie opolskim za lata 2005–2012 oraz wybrane dane według miesięcy 2011 i 2012 r.

Publikacje opracowały równolegle wszystkie urzędy statystyczne. Zapraszamy Państwa do zapoznania się z treścią opracowania, które dostępne jest w formie książkowej w naszym Urzędzie oraz na stronie internetowej US Opole <http://www.stat.gov.pl/opole>

Wyrażam nadzieję, że niniejsza publikacja stanie się źródłem wiedzy o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa opolskiego i będzie mogła być użyteczna przy ocenie podjętych i projektowanych przedsięwzięć.

Dyrektor

Urzędu Statystycznego w Opolu

dr Anna Koska

Opole, maj 2013 r.

PREFACE

The Statistical Office in Opole hereby presents you with the "Report on the socio-economic situation of Opolskie voivodship in 2012" describing an image of the region in comparison with the country and other voivodships. Preserved core subject area and arrangement of the publication allow the observation of general development trends and directions of changes.

The study contains a rich set of information concerning, among others, demography, labour market, wages and salaries, social benefits, prices, agriculture, sold production of industry and construction, dwellings, internal market, financial results of non-financial enterprises as well as investment outlays. In order to illustrate the scale of the phenomena and basic development tendencies in the voivodship, featured categories are presented in dynamic terms.

The publication consists of general notes, the description of main trends observed in the Opolskie voivodship as well as of the analytic part divided into thematic sections, supplemented by methodological explanations. A guidance to readers on other publications of the Office, where one can find more information on the topic in question, is placed at the end of each section.

The study has been enriched with numerous graphic illustrations, in the form of graphs and maps, representing selected phenomena in several years' retrospection as well as in relation to the average values for the country and compared to other voivodships. A tabular appendix, which contains selected data on the Opolskie voivodship for the years 2005-2012 and selected data by months in 2011 and 2012, constitutes a supplement to the publication.

Parallel publications have been compiled by all statistical offices. We invite you to familiarize yourself with the contents of the report which is available in book form in our Office and on the website of SO Opole <http://www.stat.gov.pl/opole>.

I cherish the hope that this publication will become a source of knowledge of the socio-economic situation of the Opolskie voivodship and could be useful in assessing the actions taken and planned projects.

Director
Of the Statistical Office in Opole

Anna Koska Ph.D.

SPIS TREŚCI

Przedmowa
Uwagi ogólne
Podstawowe tendencje
Województwo na tle kraju
Województwo na tle pozostałych województw
Podział i powierzchnia województwa
Ludność
Rynek pracy
Wynagrodzenia
Świadczenia społeczne
Ceny
Rolnictwo
Przemysł
Budownictwo
Budownictwo mieszkaniowe
Rynek wewnętrzny
Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych
Nakłady inwestycyjne
TEMATY FAKULTATYWNE
Popyt na pracę
Wypadki przy pracy

SPIS TABLIC

Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie w 2012 r.
Ludność na podstawie bilansów
Ruch naturalny ludności i saldo migracji na 1000 ludności
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie opolskim
Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia
Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia w województwie opolskim
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w IV kwartale
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie opolskim
Świadczenia społeczne
Świadczenia społeczne w województwie opolskim
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych

CONTENTS

	<u>Str.</u> <u>Page</u>
<i>Preface</i>	3
<i>General notes</i>	9
<i>Basic trends</i>	13
<i>Voivodship in comparison with of the country</i> ..	19
<i>Voivodship in comparison with other voivodships</i>	20
<i>Division and area of voivodship</i>	23
<i>Population</i>	24
<i>Labour market</i>	29
<i>Wages and salaries</i>	43
<i>Social benefits</i>	46
<i>Prices</i>	50
<i>Agriculture</i>	56
<i>Industry</i>	66
<i>Construction</i>	71
<i>Residential construction</i>	74
<i>Internal market</i>	79
<i>Financial results of non-financial enterprises</i>	82
<i>Investment outlays</i>	85
OPTIONAL SUBJECTS	
<i>Demand for labour</i>	87
<i>Accidents at work</i>	90

LIST OF TABLES

	<u>Nr</u> <u>No.</u>	<u>Str.</u> <u>Page</u>
<i>Selected data on voivodship and Poland in 2012</i>	1	19
<i>Population based on balances</i>	2	24
<i>Vital statistics and net migration per 1000 population</i>	3	27
<i>Average paid employment in the enterprise sector</i>	4	29
<i>Average paid employment in the enterprise sector in Opolskie voivodship</i>	5	30
<i>Registered unemployed persons and unemployment rate</i>	6	31
<i>Registered unemployed persons and unemployment rate in Opolskie voivodship</i>	7	35
<i>Economic activity of population aged 15 and more in the 4th quarter</i>	8	37
<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector</i>	9	43
<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in Opolskie voivodship</i>	10	44
<i>Social benefits</i>	11	46
<i>Social benefits in Opolskie voivodship</i>	12	47
<i>Price indices of consumer goods and services</i>	13	50

	Nr No.	Str. Page
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w województwie opolskim	14	52
Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu	15	54
Wybrane dane dotyczące rolnictwa	16	57
Przemysł	17	66
Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu (ceny stałe)	18	68
Budownictwo	19	71
Dynamika produkcji budowlano-montażowej w województwie opolskim (ceny bieżące) ...	20	72
Budownictwo mieszkaniowe	21	74
Mieszkania oddane do użytkowania w województwie opolskim	22	76
Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia w województwie opolskim	23	78
Dynamika sprzedaży detalicznej (ceny bieżące)	24	79
Dynamika sprzedaży detalicznej w województwie opolskim (ceny bieżące)	25	80
Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych	26	84
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące)	27	85
Pracujący, wolne oraz zlikwidowane miejsca pracy	28	87
Poszkodowani w wypadkach przy pracy	29	91

SPIS WYKRESÓW

Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2012 r.	1	20
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2012 r.	2	20
Wskaźnik zatrudnienia na podstawie BAEL w 2012 r.	3	20
Stopa bezrobocia na podstawie BAEL w 2012 r.	4	21
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2012 r.	5	21
Zmiany cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2012 r. w porównaniu z 2011 r.	6	21
Wartość skupu produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych w 2012 r.	7	21
Mieszkania oddane do użytkowania w 2012 r.	8	22
Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych w 2012 r.	9	22
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON w 2012 r.	10	22
Przyrost naturalny na 1000 ludności	11	26
Przyrost naturalny na 1000 ludności w województwie opolskim według podregionów i powiatów w 2012 r.	12	26
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	13	27
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w województwie opolskim według podregionów i powiatów w 2012 r.	14	28

LIST OF GRAPHS

Natural increase per 1000 population in 2012	1	20
Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population in 2012	2	20
Employment rate on the basis of LFS in 2012	3	20
Unemployment rate on the basis of LFS in 2012	4	21
Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in 2012	5	21
Changes in prices of consumer goods and services in 2012 compared to 2011	6	21
Value of agricultural products procurement per 1 ha of agricultural land in 2012	7	21
Dwellings completed in 2012	8	22
Net turnover profitability rate in non-financial enterprises in 2012	9	22
Entities of the national economy in the REGON register in 2012	10	22
Natural increase per 1000 population	11	26
Natural increase per 1000 population in Opolskie voivodship by subregions and powiats in 2012	12	26
Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population	13	27
Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population in Opolskie voivodship by subregions and powiats in 2012	14	28

		Nr No.	Str. Page
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw	<i>Indices of average paid employment in the enterprise sector</i>	15	29
Struktura przeciętnego zatrudnienia według sekcji PKD 2007	<i>Structure of average paid employment by PKD 2007 sections</i>	16	30
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wieku	<i>Structure of registered unemployed persons by age</i>	17	33
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według poziomu wykształcenia	<i>Structure of registered unemployed persons by educational level</i>	18	33
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według czasu pozostawania bez pracy	<i>Structure of registered unemployed persons by duration of unemployment</i>	19	34
Stopa bezrobocia rejestrowanego	<i>Registered unemployment rate</i>	20	35
Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie opolskim według podregionów i powiatów w 2012 r.	<i>Registered unemployment rate in Opolskie voivodship by subregions and powiats in 2012</i>	21	36
Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej według statusu na rynku pracy w IV kwartale	<i>Structure of population aged 15 and more by employment status on the labour market in the 4th quarter</i>	22	38
Współczynnik aktywności zawodowej	<i>Activity rate</i>	23	39
Struktura pracujących według wieku w IV kwartale w województwie opolskim	<i>Structure of employed persons by age in the 4th quarter in Opolskie voivodship</i>	24	40
Wskaźnik zatrudnienia	<i>Employment rate</i>	25	40
Struktura bezrobotnych według czasu poszukiwania pracy w IV kwartale 2012 r.	<i>Structure of unemployed persons by duration of unemployment in the 4th quarter of 2012</i>	26	41
Stopa bezrobocia	<i>Unemployment rate</i>	27	42
Liczba osób niepracujących na 1000 osób pracujących	<i>Number of non-working persons per 1000 employed persons</i>	28	42
Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw	<i>Indices of average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector</i>	29	43
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w wybranych sekcjach PKD 2007 w 2012 r.	<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in selected PKD 2007 sections in 2012</i>	30	44
Dynamika przeciętnej miesięcznej liczby emerytów i rencistów	<i>Indices of average monthly number of retirees and pensioners</i>	31	48
Dynamika przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto	<i>Indices of average monthly gross retirement pay and pension</i>	32	48
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych	<i>Price indices of consumer goods and services</i>	33	51
Zmiany cen wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w województwie opolskim w 2012 r.	<i>Changes in prices of selected consumer goods and services in Opolskie voivodship in 2012</i>	34	53
Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi z 1 ha	<i>Basic cereals and cereals mixed yields per 1 ha</i>	35	59
Plony ziemniaków z 1 ha	<i>Potatoes yields per 1 ha</i>	36	59
Plony buraków cukrowych z 1 ha	<i>Sugar beets yields per 1 ha</i>	37	60
Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych	<i>Cattle density per 100 ha of agricultural land</i>	38	61
Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych	<i>Pigs density per 100 ha of agricultural land ..</i>	39	61
Dynamika skupu zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego)	<i>Indices of procurement of basic consumer and for feed cereals (including cereal mixed, excluding sowing seed)</i>	40	62
Dynamika skupu mleka krowiego	<i>Indices of procurement of cows' milk</i>	41	62
Ceny produktów rolnych w skupie i na targowiskach	<i>Procurement and marketplace prices of agricultural products</i>	42	63
Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu (ceny stałe)	<i>Indices of sold production of industry (constant prices)</i>	43	67
Struktura produkcji sprzedanej przemysłu według sekcji PKD 2007 w 2012 r. (ceny bieżące)	<i>Structure of sold production of industry by PKD 2007 sections in 2012 (current prices)</i>	44	67

		Nr No.	Str. Page
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle	<i>Indices of average paid employment in industry</i>	45	69
Struktura przeciętnego zatrudnienia w przemyśle według sekcji PKD 2007 w 2012 r. ..	<i>Structure of average paid employment in industry by PKD 2007 sections in 2012</i>	46	70
Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące)	<i>Indices of sold production of construction (current prices)</i>	47	72
Dynamika produkcji budowlano-montażowej (ceny bieżące)	<i>Indices of construction and assembly production (current prices)</i>	48	72
Struktura produkcji budowlano-montażowej w województwie opolskim według działów PKD 2007 (ceny bieżące)	<i>Structure of construction and assembly production in Opolskie voivodship by PKD 2007 divisions (current prices)</i>	49	73
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwie	<i>Indices of average paid employment in construction</i>	50	73
Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania	<i>Indices of dwellings completed</i>	51	75
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	<i>Dwellings completed per 1000 population</i>	52	75
Struktura liczby mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa	<i>Structure of number of dwellings completed by forms of construction</i>	53	75
Mieszkania oddane do użytkowania w województwie opolskim według podregionów i powiatów w 2012 r.	<i>Dwellings completed in Opolskie voivodship by subregions and powiats in 2012</i>	54	76
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania	<i>Average useful floor area per dwelling completed</i>	55	77
Dynamika liczby wydanych pozwoleń na realizację mieszkań	<i>Indices of number of permits issued for dwellings</i>	56	77
Dynamika liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto	<i>Indices of number of dwellings started</i>	57	78
Dynamika sprzedaży detalicznej (ceny bieżące)	<i>Indices of retail sales (current prices)</i>	58	80
Udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie badanych podmiotów	<i>Share of enterprises showing net profit in the total number of surveyed entities</i>	59	82
Udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w przychodach z całości kształtu działalności	<i>Share of revenues of enterprises showing net profit in the revenues from total activity</i>	60	82
Wskaźnik poziomu kosztów	<i>Cost level indicator</i>	61	83
Wskaźnik rentowności obrotu netto	<i>Net turnover profitability rate</i>	62	83
Dynamika nakładów inwestycyjnych ogółem (ceny bieżące)	<i>Indices of total investment outlays (current prices)</i>	63	85
Dynamika wolnych miejsc pracy	<i>Indices of vacancies</i>	64	88
Dynamika nowo utworzonych miejsc pracy	<i>Indices of newly created jobs</i>	65	88
Poszkodowani w wypadkach przy pracy w województwie opolskim według powiatów w 2012 r.	<i>Persons injured in accidents at work in Opolskie voivodship by powiats in 2012</i>	66	92
ANEKS	ANNEX		
Wybrane dane o województwie opolskim	<i>Selected data on Opolskie voivodship</i>	I	93
Wybrane dane o województwie opolskim według miesięcy	<i>Selected data on Opolskie voivodship by months</i>	II	97

UWAGI OGÓLNE

1. Dane zamieszczone w publikacji – jeśli nie zaznaczono inaczej – podano w **każdorazowym podziale administracyjnym kraju**. W opisie województwa informacje o liczbie podregionów, powiatów, miast na prawach powiatu, miastach ogółem oraz gminach podano według stanu w dniu 31 XII 2012 r.

2. Od 2009 r. dane prezentuje się w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 wprowadzona została z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885), w miejsce stosowanej dotychczas klasyfikacji PKD 2004.

W niniejszym „Raporcie o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa opolskiego w 2012 r.” publikuje się bieżące dane według PKD 2007 oraz dane przeliczone według tej klasyfikacji za okresy poprzednie.

3. W ramach PKD 2007 dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem „**Przemysł**” sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

4. Dane w podziale według sekcji i działów PKD 2007 oraz w podziale terytorialnym opracowano **metodą przedsiębiorstw**.

5. Dane opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

6. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

7. Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą, tj. produkcyjną i usługową, na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

8. Dane prezentowane w publikacji obejmują podmioty gospodarki narodowej bez względu na charakter własności.

9. W publikacji dane w zakresie:

- 1) **przeciętnego zatrudnienia i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń** dotyczą podmiotów gospodarczych sektora przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób;
- 2) **produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób;
- 3) **wyników finansowych przedsiębiorstw niefinansowych oraz nakładów inwestycyjnych i inwestycji rozpoczętych** dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe (z wyjątkiem podmiotów, których podstawowym rodzajem działalności jest działalność zaklasyfikowana według PKD 2007 do sekcji „Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybactwo” oraz „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa”), w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

GENERAL NOTES

1. *Data in the publication, unless otherwise indicated, are presented according to **administrative division of the country in a given period**. In description of the voivodship information regarding number of subregions, powiats, cities with powiat status, towns and gminas is given as of 31 XII 2012.*

2. *Since 2009 onwards the data have been presented in accordance with the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007/NACE Rev. 2 was introduced on 1 I 2008 by the decree of Council of Ministers dated 24 XII 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885) to replace the formerly applied PKD 2004/NACE Rev. 1.1.*

In this publication “The Information on Socio-economic Situation of Opolskie Voivodship in 2012”, the current data are published according to the PKD 2007/NACE Rev. 2. Data for previous periods have been also converted according to this classification.

3. *Within PKD 2007/NACE Rev. 2 the item “**Industry**” was introduced as an additional grouping, including sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” and “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”.*

4. *Data according to PKD 2007/NACE Rev. 2 sections and divisions as well as according to administrative division are compiled using the **enterprise method**.*

5. *Data are compiled according to the **respective organizational status of units of the national economy**.*

6. *The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.*

7. *The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity, i.e. production and service activity, on their own-account in order to earn a profit.*

8. *Data presented in publication cover entities of the national economy regardless of ownership.*

9. *In the publication data in regard to:*

- 1) **average paid employment and average monthly gross wages and salaries** concern the economic entities of the enterprise sector in which the number of employed persons exceeds 9 persons;
- 2) **sold production of industry and construction** concern economic entities, in which the number of employed persons exceeds 9 persons;
- 3) **financial results of non-financial enterprises** as well as **investment outlays and newly started investments** refer to economic entities keeping accounting ledgers (with the exception of entities in which the principal activity is classified as “Agriculture, forestry and fishing” and “Financial and insurance activities” according to the PKD 2007/NACE Rev. 2), in which the number of employed persons exceeds 49 persons.

10. Informacje odnoszące się do sektora przedsiębiorstw prezentuje się w oparciu o definicję przedsiębiorstwa wprowadzoną w rozporządzeniu Rady (EWG) nr 696/93 z dnia 15 III 1993 r. w sprawie jednostek statystycznych do celów obserwacji i analizy systemu produkcyjnego we Wspólnocie. Zgodnie z ww. rozporządzeniem, przedsiębiorstwo jest traktowane jako jednostka organizacyjna produkująca wyroby lub świadcząca usługi, która osiąga korzyści z pewnego stopnia samodzielności w podejmowaniu decyzji, w szczególności w zakresie alokacji swoich bieżących zasobów. Przedsiębiorstwo prowadzi jedną lub kilka rodzajów działalności w jednym lub kilku miejscach i jest tworzone przez jednostkę prawną lub grupę jednostek prawnych. Sektor przedsiębiorstw obejmuje podmioty prowadzące działalność gospodarczą w zakresie: leśnictwa i pozyskiwania drewna; rybołówstwa w wodach morskich; górnictwa i wydobywania; przetwórstwa przemysłowego; wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalności związanej z rekultywacją; budownictwa; handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transportu i gospodarki magazynowej; działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; informacji i komunikacji; działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości; działalności prawniczej, rachunkowo-księgowej i doradztwa podatkowego, działalności firm centralnych (head offices); doradztwa związanego z zarządzaniem; działalności w zakresie architektury i inżynierii; badań i analiz technicznych; reklamy, badania rynku i opinii publicznej; pozostałej działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej; działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją; naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego; pozostałej indywidualnej działalności usługowej.

11. Jako ceny stałe przyjęto w przypadku:

- 1) produkcji rolniczej – ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany, z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego;
- 2) produkcji sprzedanej przemysłu – ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.).

12. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

13. Do przeliczeń na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) danych według stanu w końcu roku przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku – według stanu w dniu 30 VI.

U w a g a. Za lata 2005–2009 do przeliczeń przyjęto skorygowaną liczbę ludności zbilansowaną w oparciu o wyniki NSP'2002, od 2010 r. – NSP'2011; dane za lata 2010–2011 zostały zmienione w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji publikacji.

Wszystkie prezentowane w publikacji współczynniki od 2010 r. zostały obliczone wyłącznie w odniesieniu do ludności faktycznej zbilansowanej w oparciu o wyniki NSP'2011.

10. Information relating to the enterprise sector is presented based on the definition of "enterprise" – introduced by the regulation of the Council (EEC) No 696/93 of 15 III 1993 on the statistical units for the observation and analysis of the production system in the Community. In accordance with the above-mentioned Regulation the enterprise is the smallest combination of legal units that is an organizational unit producing goods or services, which benefits from a certain degree of autonomy in decision-making, especially for the allocation of its current resources. An enterprise carries out one or more activities at one or more locations and it may be a sole legal unit or a group of legal units. Enterprise sector includes those entities which carry out economic activities in the following areas: forestry and logging; marine fishing; mining and quarrying; manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities; construction; wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; accommodation and food service activities; information and communication; real estate activities; legal and accounting activities; activities of head offices; management consultancy activities; architectural and engineering activities; technical testing and analysis; advertising and market research; other professional, scientific and technical activities; administrative and support service activities; arts, entertainment and recreation; repair of computers and personal and household goods; other personal service activities.

11. Constant prices were adopted as follows:

- 1) agricultural output – current prices from the year preceding the reference year with the exception of potatoes, vegetables and fruit, in case of which the average prices from two consecutive years are adopted, i.e. from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year;
- 2) sold production of industry – 2005 constant prices (2005 average current prices).

12. Relative numbers (indices, percentages) are calculated, as a rule, on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

13. In data calculations per capita (1000 population etc.) as of the end of the year, the number of population as of 31 XII was used, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year – as of 30 VI.

N o t e. Calculations for 2005–2009 use adjusted population data balanced on the basis of the results of the Population and Housing Census 2002, since 2010 – the Population and Housing Census 2011; data for 2010–2011 have been amended in relation to those published in the previous edition of the publication.

All rates since 2010 presented in the publication were calculated only for the number of actually balanced population based on the results of the Population and Housing Census 2011.

14. Niektóre dane mają charakter tymczasowy i mogą ulec zmianie w następnych wydaniach publikacji.

15. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”.

16. W publikacji zastosowano skróty niektórych nazw poziomów klasyfikacyjnych PKD 2007; skrócone nazwy zostały oznaczone w tablicach i wykresach znakiem „Δ”. Zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

14. Some data are provisional and may change in subsequent editions of the publication.

15. Due to the rounding of data, in some cases sums of components may slightly differ from the amount given in the item “total”.

16. The names of some classification levels of PKD 2007/NACE Rev. 2 used in publication have been abbreviated; abbreviations are marked in the tables and graphs with the sign “Δ”. The list of abbreviations used and their full names are given below:

skrót <i>abbreviation</i>	pełna nazwa <i>full name</i>
sekcje <i>sections</i>	
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
Handel; naprawa pojazdów samochodowych <i>Trade; repair of motor vehicles</i>	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle <i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles</i>
Zakwaterowanie i gastronomia <i>Accommodation and catering</i>	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi <i>Accommodation and food service activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
działy <i>divisions</i>	
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker</i>	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania <i>Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials</i>
Produkcja wyrobów z metali <i>Manufacture of metal products</i>	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń <i>Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment</i>
Produkcja maszyn i urządzeń	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli
Gospodarka odpadami; odzysk surowców	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców
Budowa budynków	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej

17. Szersze informacje oraz szczegółowe wyjaśnienia metodyczne publikowane są w zeszytach metodycznych oraz opracowaniach branżowych GUS.

17. Broader information and detailed methodological description are published in methodological volumes and branch statistical publications of Central Statistical Office.

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH**SYMBOLS**

Kreska	(-)	– zjawisko nie wystąpiło. <i>magnitude zero.</i>
Zero	(0)	– zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5. <i>magnitude not zero, but less than 0,5 of a unit.</i>
	(0,0)	– zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05. <i>magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit.</i>
Kropka	(.)	– zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych. <i>data not available or not reliable.</i>
Znak	x	– wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe. <i>not applicable.</i>
Znak	Δ	– oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji. <i>categories of applied classification are presented in abbreviated form.</i>
Znak	*	– oznacza, że dane zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych. <i>data revised.</i>

SKRÓTY**ABBREVIATIONS**

tys.	=	tysiąc	m ³	=	metr sześcienny
thous.	=	<i>thousand</i>		=	<i>cubic metre</i>
mln	=	milion	r.	=	rok
		<i>million</i>			
zł	=	złoty	cd.	=	ciąg dalszy
zl	=	<i>zloty</i>	cont.	=	<i>continued</i>
szt.	=	sztuka	dok.	=	dokończenie
pcs	=	<i>piece</i>	cont.	=	<i>continued</i>
kpl.	=	komplet	nr (Nr)	=	numer
			No.	=	<i>number</i>
g	=	gram	ok.	=	około
		<i>gram</i>			
kg	=	kilogram	poz.	=	pozycja
		<i>kilogram</i>			
dt	=	decytona (kwintal)	p. proc.	=	punkt procentowy
		<i>deciton (quintal)</i>			
t	=	tona	tabl.	=	tablica
		<i>tonne</i>		=	<i>table</i>
m ²	=	metr kwadratowy	wyk.	=	wykres
		<i>square metre</i>			
ha	=	hektar	Dz. U.	=	Dziennik Ustaw
		<i>hectare</i>			
km ²	=	kilometr kwadratowy	tj.	=	to jest
		<i>square kilometre</i>	i.e.	=	<i>that is</i>
l	=	litr			
		<i>litre</i>			

PODSTAWOWE TENDENCJE

W województwie opolskim w latach 2010–2012 obserwowano systematyczny spadek liczby **mieszkańców** i na koniec 2012 r. wyniosła ona 1010,2 tys., tj. o 0,4% mniej niż przed rokiem. Na przestrzeni ostatnich trzech lat utrzymywała się przewaga liczby zgonów nad liczbą urodzeń, czego efektem był ujemny przyrost naturalny. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały w analizowanym okresie również przyjmowało wartości ujemne.

W latach 2006–2008 odnotowano wzrost **przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw** w skali roku. Od 2009 r. tendencja ta uległa odwróceniu i nastąpił spadek przeciętnego zatrudnienia, który pogłębił się w 2010 r. Nieznaczny wzrost (o 0,2%) przeciętnego zatrudnienia odnotowano w 2011 r., ale już w kolejnym roku nastąpił spadek (o 0,6%).

Poziom **bezrobocia rejestrowanego** odnotowany na koniec poszczególnych lat 2006–2008 wskazuje na spadek liczby bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy województwa opolskiego. W 2009 r. uległa odwróceniu tendencja spadkowa i odnotowano wzrost liczby bezrobotnych, który umocnił się w roku następnym. Rozpoczęta w 2009 r. tendencja wzrostowa bezrobocia w 2011 r. uległa zmianie i odnotowano spadek liczby bezrobotnych (o 1,5%) w porównaniu z rokiem poprzednim. Na koniec 2012 r. natomiast liczba bezrobotnych ukształtowała się na poziomie wyższym (o 7,8%) niż przed rokiem.

Wyniki **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności** zrealizowanego w IV kwartale w latach 2010–2012 wykazały, że wzrastał udział pracujących w ogólnej liczbie osób w wieku 15 lat i więcej (z 48,2% w 2010 r. do 48,8% w 2012 r.). Odnotowano spadek obciążenia osób pracujących osobami niepracującymi. Wzrastał zarówno współczynnik aktywności zawodowej jak i wskaźnik zatrudnienia, ale również wzrastała stopa bezrobocia. Udział bezrobotnych w ogólnej liczbie osób w wieku 15 lat i więcej również wykazywał tendencję rosnącą (z 4,7% w 2010 r. do 5,1% w 2012 r.), zmniejszał się natomiast odsetek biernych zawodowo (z 47,1% w 2010 r. do 46,1% w 2012 r.).

Po rosnącej dynamice w latach 2006–2007 **przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw**, od 2008 r. nastąpiło jej spowolnienie. W 2011 r. dynamika była wyższa niż rok wcześniej i przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto zwiększyło się w skali roku o 5,0%. W 2012 r. natomiast ponownie dynamika uległa spowolnieniu i w porównaniu z 2011 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wzrosło tylko o 1,3%.

W latach 2007–2009 odnotowano systematyczny wzrost przeciętnej liczby **emerytów i rencistów** pobierających świadczenia wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS). Od 2010 r. natomiast nastąpiło zahamowanie tej tendencji i liczba świadczeniobiorców ZUS zaczęła spadać. W 2011 r. zmniejszyła się o 1,5% w skali roku, a w 2012 r. – o 1,2%. Liczba świadczeniobiorców Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) w analizowanym okresie (od 2007 r.) systematycznie obniżała się. W 2011 r. zmniejszyła się o 4,3% w skali roku, a w 2012 r. o – 4,2%. W latach 2007–2012 odnotowano wzrost przeciętnych świadczeń, przy czym skala wzrostu do 2011 r. była większa w przypadku przeciętnej miesięcznej emerytury i renty wypłacanej przez ZUS niż przez KRUS. W 2012 r. wzrost przeciętnej miesięcznej emerytury i renty wypłacanej rolnikom indywidualnym był wyższy niż wzrost tego świadczenia realizowanego przez ZUS.

Wskaźnik **cen towarów i usług konsumpcyjnych** w latach 2007–2008 oraz w 2011 r. wykazywał tendencję wzrostową w porównaniu z rokiem poprzednim, natomiast w latach 2009–2010 wzrost cen był niższy w relacji do ub. roku. Wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2012 r. wynosił 3,7% i był niższy niż przed rokiem.

Na przestrzeni lat 2007–2012, z wyjątkiem 2009 r., plony **zbóż podstawowych** z mieszankami zbożowymi wykazywały tendencję wzrostową w porównaniu z rokiem poprzednim. W 2012 r. zmniejszeniu uległa powierzchnia uprawy zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w relacji do roku poprzedniego, co wpłynęło na niższy poziom zbiorów tych ziemiopłodów (o 1,1%).

Badania przeprowadzone w 2012 r. wskazują na spadek **pogłowia bydła, trzody chlewnej i drobiu** w porównaniu z wynikami uzyskanymi w 2011 r. W związku z tym zmniejszyła się obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych, w przypadku bydła o 0,5 szt., trzody chlewnej o 29,5 szt. oraz drobiu kurzego o 144,7 szt. (duży spadek obsady trzody chlewnej oraz drobiu odnotowano w stosunku do 2005 r.).

Na **rynku rolnym** w województwie opolskim w latach 2006–2011 obserwowano na przemian spadki i wzrosty dynamiki skupu ziarna zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych w porównaniu z rokiem poprzednim, przy czym najwyższy wzrost wystąpił w 2009 r., tj. o 54,3%. W 2012 r. wielkość skupu ziarna zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych zwiększyła się o 3,5% w skali roku. W 2012 r. mniej niż przed rokiem skupiono żywca wołowego, wieprzowego i drobiowego – odpowiednio: o 9,5%, o 20,9% i o 26,1%, większy natomiast był skup mleka – o 5,2% w ujęciu rocznym.

W 2012 r. w odniesieniu do poprzedniego roku wzrosły **ceny skupu** ważniejszych produktów rolnych. Ceny skupu pszenicy i żyta wzrosły w latach 2006–2007 w porównaniu z rokiem poprzednim, po czym w okresie kolejnych dwóch lat obniżyły się. W latach 2010–2012 wystąpiła ponownie tendencja wzrostowa cen skupu podstawowych zbóż. W 2012 r. osiągnęły najwyższy poziom od 2005 r., tj. cena pszenicy wynosiła 89,03 zł za 1 dt i cena żyta 76,83 zł za 1 dt. Ceny skupu żywca wieprzowego i wołowego oraz mleka w 2012 r. również osiągnęły najwyższy poziom od 2005 r.

Przeciętne ceny pszenicy i żyta uzyskiwane przez rolników **na targowiskach** w 2012 r. również przewyższały poziom cen z 2011 r., natomiast znacznie obniżyły się – o 45,2% w skali roku ceny ziemniaków jadalnych na targowiskach.

W latach 2006–2012 **produkcja sprzedana przemysłu** w województwie opolskim podlegała wahanom. Po utrzymującym się wzroście w latach 2006–2007 w odniesieniu do roku poprzedniego, od 2008 r. nastąpił jej spadek. W latach 2011–2012 odnotowano ponownie wzrost produkcji sprzedanej przemysłu. W 2012 r. produkcja sprzedana przemysłu wzrosła o 3,0% w stosunku do 2011 r. (w roku poprzednim o 10,5%).

W latach 2006–2011 notowano wzrost **produkcji sprzedanej budownictwa** w ujęciu rocznym, natomiast w 2012 r. nastąpił jej spadek (o 16,7% w stosunku do 2011 r.).

Produkcja budowlano-montażowa w okresie 2006–2008 wykazywała tendencję wzrostową. W 2009 r. nastąpił nieznaczny spadek, a w 2010 r. ponownie wzrost. Podobnie jak rok wcześniej, produkcja budowlano-montażowa w 2012 r. zmniejszyła się (w skali roku o 15,4%). Spadek produkcji w 2012 r. w odniesieniu do ub. roku odnotowano we wszystkich działach budownictwa.

Lata 2005–2012 charakteryzowały się znacznymi zmianami w zakresie liczby **mieszkań oddanych do użytkowania**. Po odnotowanym spadku w 2005 r., w kolejnych latach liczba oddanych do użytkowania mieszkań zwiększała się aż do 2009 r., w którym ich liczba zmniejszyła się. W 2010 r. odnotowano ponownie ich wzrost, a w 2011 r. spadek o 20,2%. Poprawę w zakresie oddanych do użytkowania mieszkań odnotowano ponownie w 2012 r., w którym ich liczba zwiększyła się o 6,1%. Sytuacja dotycząca mieszkań na realizację, których wydano pozwolenia kształtowała się podobnie. W przypadku mieszkań, których budowę rozpoczęto tendencje do 2007 r. utrzymywały się podobnie jak w zakresie mieszkań oddanych do użytkowania. W latach 2008–2009 liczba mieszkań, których budowę rozpoczęto zmniejszyła się, a od 2010 r. odnotowywano ich wzrost w skali roku, po czym w 2012 r. ponownie ich liczba zmniejszyła się.

Z analizy danych za lata 2006–2012 wynika, że następowały znaczne zmiany w zakresie **sprzedaży detalicznej**. Do 2008 r. odnotowywano jej wzrost w skali roku, natomiast w 2009 r. nastąpił spadek. Od 2010 r. rozpoczęła się tendencja wzrostowa sprzedaży detalicznej towarów i w 2011 r. jej wzrost wynosił 13,5%. W ostatnim analizowanym roku tendencja uległa odwróceniu i sprzedaż detaliczna towarów zmniejszyła się w skali roku o 10,8%.

Wyniki finansowe uzyskane w 2012 r. przez przedsiębiorstwa niefinansowe województwa opolskiego były gorsze niż uzyskane zarówno w 2011 r. jak i w 2007 r. W grupie podstawowych wskaźników ekonomiczno-finansowych w relacji do 2011 r. odnotowano spadek wskaźników płynności finansowej I i II stopnia (odpowiednio: o 4,6 p. proc. i o 9,2 p. proc.) oraz wskaźnika rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów (o 2,3 p. proc.). Nastąpiło również pogorszenie wskaźnika poziomu kosztów z całokształtu działalności (o 1,9 p. proc.) oraz spadek wskaźników rentowności obrotu brutto i netto (odpowiednio: o 1,9 p. proc. i o 1,6 p. proc.).

Znacznym zmianom podlegała wartość **nakładów inwestycyjnych** poniesionych przez badane przedsiębiorstwa mające siedzibę na terenie województwa. Po spadku w 2006 r., przez kolejne dwa lata notowano wzrost wartości poniesionych nakładów w skali roku. W 2009 r. odnotowano ponownie spadek po czym w 2010 r. nastąpił kolejny wzrost wartości poniesionych nakładów. W 2011 r. wartość nakładów znacznie się zmniejszyła w odniesieniu do poprzedniego roku, natomiast w 2012 r. ponownie się zwiększyła (o 2,2% w stosunku do 2011 r.).

Z analizy wyników **badania popytu na pracę** w latach 2008–2012 wynika, że wzrost liczby pracujących na koniec IV kwartału nastąpił w 2008 r. i w 2010 r. Od 2011 r. rozpoczęto odnotowywać tendencję spadkową i liczba pracujących w skali roku zmniejszyła się po 2,6% zarówno w 2011 r. jak i w 2012 r. Liczba nowo utworzonych miejsc pracy w analizowanych latach zmniejszała się w skali roku aż do 2010 r., w którym nastąpił ich wzrost o 29,9%. Od 2011 r. ponownie liczba nowo powstałych miejsc pracy zaczęła spadać, tj. odpowiednio: w 2011 r. – o 1,5% i w 2012 r. – o 3,4%. W latach 2008–2012 na koniec IV kwartału odnotowywano wolne miejsca pracy, których liczba wykazywała tendencję spadkową, z wyjątkiem 2010 r. (wzrost o 40,8%). Największy spadek w skali roku wystąpił w 2008 r., tj. o 52,2%.

W latach 2006–2012 obserwowano zróżnicowaną dynamikę zmian w liczbie **poszkodowanych w wypadkach przy pracy** w województwie opolskim. Poprawę sytuacji w tym zakresie i spadek liczby poszkodowanych w wypadkach przy pracy odnotowano jedynie w skali trzech lat (2007 r., 2009 r. i 2012 r.). Największy spadek wystąpił w 2009 r., tj. o 20,8%. W pozostałych analizowanych latach ich liczba zwiększyła się i najwyższy wzrost odnotowano w 2006 r. – o 12,4%.

BASIC TRENDS

*In the Opolskie voivodship in the years 2010–2012, a consistent decrease in the number of **inhabitants** was observed and at the end of 2012 it amounted to 1010.2 thous., i.e. less by 0.4% than in the previous year. Within the space of the last three years, a predominance of deaths over births remained, resulting in a negative natural increase. A net internal and international migration for permanent residence, in the period under review, also presented negative values.*

*In the years 2006–2008 there was an increase in annual **average employment in the enterprise sector**. Since 2009, this trend has been reversed and there has been a decline in the average employment, which deepened in 2010. The slight increase (by 0.2%) in average employment was recorded in 2011, but in the following year there was a decrease (by 0.6%).*

*The **registered unemployment** level recorded at the end of each year in the 2006–2008 period shows a decrease in the number of unemployed persons registered in labour offices of the Opolskie voivodship. In 2009, the downward trend reversed and there was an increase in the unemployment, which strengthened in the following year. Started in 2009, the upward trend of the unemployment in 2011 changed, and there was a decline in the number of unemployed persons (by 1.5%) compared to the previous year. At the end of 2012 however, the number of the unemployed stood at a higher rate (by 7.8%) than the previous year.*

*Results of the **Labour Force Survey** realized in the 4th quarter of the years 2010–2012 show that the share of employed persons in the total number of persons aged 15 and more increased (from 48.2% in 2010 to 48.8% in 2012). There was a decrease in the burden of employed persons with non-working persons. Both, activity and employment rates increased, but also increased the rate of unemployment. The share of unemployed persons in the total number of persons aged 15 and more also showed an upward trend (from 4.7% in 2010 to 5.1% in 2012), while the percentage of economically inactive persons decreased (from 47.1% in 2010 to 46.1% in 2012).*

*After increasing dynamics in 2006–2007 of the **average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector**, from 2008 their slowdown was recorded. In 2011, the dynamics were higher than the year before, and the average monthly gross wages and salaries increased at an annual rate by 5.0%. In 2012 however, the dynamics slowed again and in comparison with 2011, the average monthly gross wages and salaries increased only by 1.3%.*

*In the years 2007–2009 there was reported a systematic increase in the average number of **persons receiving retirement pay and pensions** paid by the Social Insurance Institution (ZUS). Since 2010 however, there has been a slowdown in this trend and the number of beneficiaries of the Social Insurance Institution began to decline. In 2011, it decreased by 1.5% per year, and in 2012 – by 1.2%. A number of beneficiaries of the Agricultural Social Security Fund (KRUS) in the reviewed period (from 2007) systematically was decreasing. In 2011, it diminished by 4.3% per year, and in 2012 – by 4.2%. In the years 2007–2012 an increase of the average benefit was recorded, and the scale of this increase, until 2011, was larger in the case of the average monthly retirement pay and pension paid by ZUS than by KRUS. In 2012, the increase in the average monthly retirement pay and pension paid to farmers was higher than the increase of the benefit realized by the ZUS.*

The **price index of consumer goods and services** in the years 2007–2008 as well as in 2011 showed an upward trend compared to the previous year, while in the years 2009–2010 the price growth was lower in comparison with the previous year. The increase in prices of consumer goods and services in 2012 amounted to 3.7% and was lower than the previous year.

Over the years 2007–2012, with the exception of 2009, yields of **basic cereals** with cereal mixed showed an upward trend compared to the previous year. In 2012, the area for growing basic cereals with cereal mixed underwent a reduction in relation to the previous year, which resulted in the lower level of yields of these crops (by 1.1%).

Surveys conducted in 2012 indicate a decrease in **livestock of cattle, pigs and poultry**, compared with the results obtained in 2011. Consequently a stocking density fell per 100 ha of agricultural land, for cattle by 0.5 head, pigs by 29.5 head and poultry by 144.7 head (large decrease in density of pigs and poultry was recorded compared to 2005).

On the **agricultural market** in the Opolskie voivodship in the years 2006–2011 there were alternate periods of decreases and increases of dynamics of procurement of basic consumer and for feed cereals grains compared to the previous year, with the highest increase occurred in 2009, i.e. by 54.3%. In 2012, the size of the procurement of grains of basic consumer and for feed cereals increased by 3.5% per year. In 2012, the procurement of cattle, pigs and poultry for slaughter decreased in comparison with the previous year – respectively by 9.5%, by 20.9% and by 26.1%, while the procurement of cows' milk was higher by 5.2% in annual terms.

In 2012 with reference to the previous year, the **procurement prices** of major agricultural products increased. Procurement prices of wheat and rye increased in the years 2006–2007, compared to the previous year, and over the next two years declined. In the years 2010–2012 the upward trend in procurement prices of basic cereals reappeared. In 2012 they reached the highest level since 2005, i.e. the price of wheat was 89.03 zł per dt and the price of rye 76.83 zł per dt. The procurement prices of pigs and cattle for slaughter as well as of cows' milk in 2012 also reached the highest level since 2005.

The average **marketplace** prices of wheat and rye received by farmers in 2012 also exceeded the price level of 2011, but prices of edible potatoes on marketplaces decreased significantly – by 45.2% per year.

In the years 2006–2012, **sold production of industry** in the Opolskie voivodship fluctuated. A continued growth in the years 2006–2007, in relation to the previous year, was followed by a decline from 2008. In the years 2011–2012, an increase in sold production of industry was recorded again. In 2012, sold production of industry increased by 3.0% compared to 2011 (in the previous year by 10.5%).

In the years 2006–2011, the annual **sold production of construction** increased, while in 2012 it decreased (by 16.7% compared to 2011).

Construction and assembly production in the period of 2006–2008 showed an upward trend. In 2009 there was a slight decrease, but in 2010 a growth reappeared. The construction and assembly production in 2012 decreased same as a year before (by 15.4% in annual terms). The decrease in production in 2012 compared to the previous year was recorded in all divisions of the construction.

The years 2005–2012 were characterized by significant changes in the number of **completed dwellings**. After the decline recorded in 2005, in subsequent years, the number of completed dwellings was increasing until 2009, in which their number decreased. In 2010, there was again their increase, but in 2011, a decrease of 20.2%. The improvement in the scope of completed dwellings was recorded again in 2012, in which their number increased by 6.1%. The situation with regard to dwelling permissions granted followed a similar pattern. In the case of dwellings started, trends by 2007 remained alike those in the field of completed dwellings. In the years 2008–2009, the number of dwellings started was declining, and from 2010 an increase in a year was observed, and then again, in 2012, their number decreased.

The analysis of data for the years 2006–2012 shows that significant changes in **retail sales** were occurring. Until 2008, their growth in annual terms was recorded, but in 2009 there was a decrease. In 2010 an upward trend of retail sales of goods began and in 2011 their growth was of 13.5%. In the last reviewed year, the trend reversed and retail sales of goods fell in a year by 10.8%.

The **financial results** achieved in 2012 by non-financial enterprises of the Opolskie voivodship were worse than those gained both in 2011 and in 2007. In a group of key economic and financial indicators in relation to 2011, there was a decrease in financial liquidity ratios of first and second degree (respectively: by 4.6 percentage point and by 9.2 percentage point) as well as in profitability rate from sales of products, goods and materials (by 2.3 percentage point). A deterioration in the cost level indicator from total activity (by 1.9 percentage point) and a profitability rate of gross and net turnover downturn also were recorded (respectively, by 1.9 percentage point, and 1.6 percentage point).

The value of **investment outlays** made by the surveyed enterprises, having their abode in the voivodship, was subject of significant changes. After a decline in 2006, over the next two years an increase in the value of outlays incurred, in annual terms, was recorded. In 2009 there was again a drop and then in 2010, there was another increase in the value of outlays incurred. In 2011, the value of outlays decreased significantly in relation to the previous year, while in 2012 increased again (by 2.2% compared to 2011).

The analysis of results of the **survey of demand for labour** in the years 2008–2012 shows that the increase in the number of employed persons at the end of the 4th quarter came in 2008 and 2010. From 2011 a downward trend started and the number of employed persons, in a year, decreased by 2.6% both in 2011 and in 2012. The number of newly created jobs in the analysed years was decreasing annually until 2010, which saw an increase of 29.9%. From 2011, the number of newly created jobs began to decline, i.e. respectively, in 2011 – by 1.5% and in 2012 – by 3.4%. In the years 2008–2012, at the end of the 4th quarter, vacancies were reported, the number of which showed a downward trend, with the exception of 2010 (an increase of 40.8%). The largest decline, in annual terms, occurred in the year in 2008, i.e. by 52.2%.

In the years 2006–2012 a varied dynamics of changes in the number of **persons injured in accidents at work** in the Opolskie voivodship were observed. The improvement in this area and a decrease in a number of persons injured in accidents at work was reported only within three years (2007, 2009 and 2012). The largest decline occurred in 2009, i.e. by 20.8%. In the rest of the reviewed years, their number increased and the highest growth was recorded in 2006 – by 12.4%.

WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU

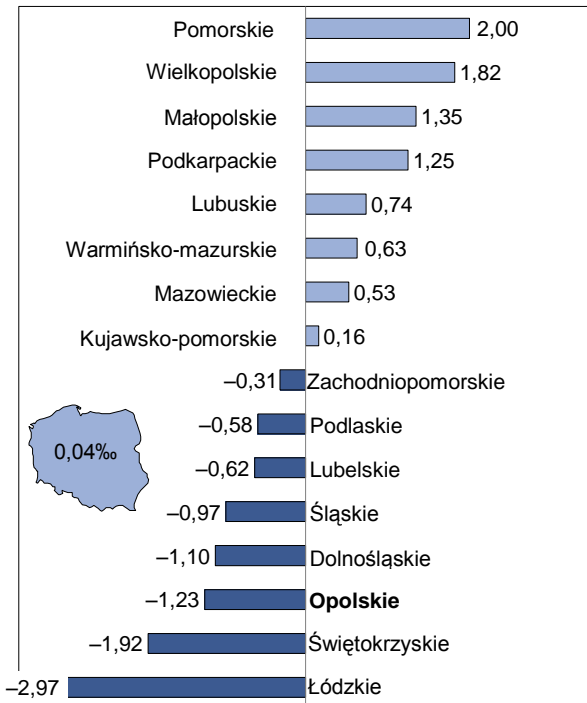
Tabl. 1. Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie w 2012 r.

Wyszczególnienie	Polska	Opolskie
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	123	107
Przyrost naturalny na 1000 ludności	0,04	-1,23
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-0,17	-2,15
Współczynnik aktywności zawodowej na podstawie BAEL ^a w %	55,9	54,4
Wskaźnik zatrudnienia na podstawie BAEL ^a w %	50,2	49,2
Stopa bezrobocia na podstawie BAEL ^a w %	10,1	9,5
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^b w zł	3728,36	3226,97
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł	1759,85 ^c	1729,76
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	1054,61	1123,30
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (rok poprzedni = 100)	103,7	103,7
Przeciętna powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie rolnym w ha	9,8	19,0
Obsada bydła ^d na 100 ha użytków rolnych w szt.	36,7	21,9
Obsada trzody chlewnej ^e na 100 ha użytków rolnych w szt.	74,0	87,6
Produkcja sprzedana przemysłu ^b (ceny bieżące) na 1 przeciętnie zatrudnionego w przemyśle w zł	460982	387110
Produkcja sprzedana budownictwa ^b (ceny bieżące) na 1 przeciętnie zatrudnionego w budownictwie w zł	388800	316490
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	4,0	1,8
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON ^f na 10 tys. ludności (stan w dniu 31 XII)	1032	977
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego na 10 tys. ludności (stan w dniu 31 XII)	19	14
Udział przedsiębiorstw rentownych w ogólnej liczbie badanych podmiotów w %	77,0	74,6
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach niefinansowych w %	95,8	96,9
Dynamika nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach (rok poprzedni = 100, ceny bieżące)	99,9	102,2
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące) na 1 mieszkańca ^g w 2010 r. w zł	37096 ^h	29498

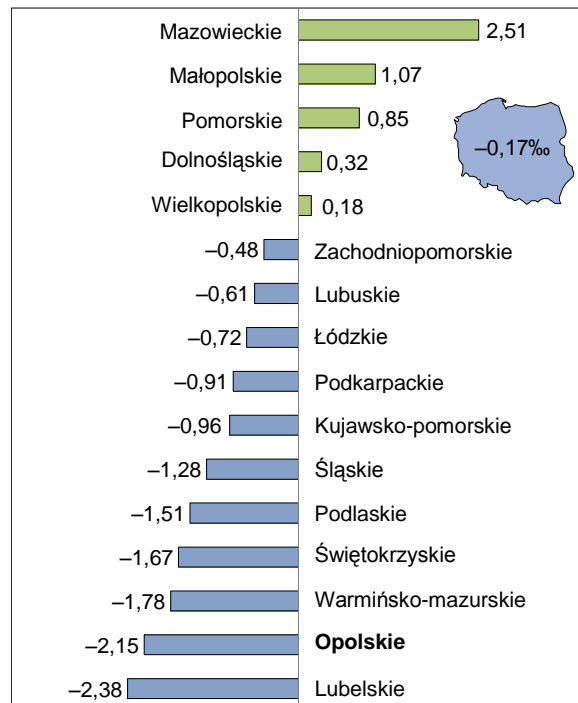
a Przeciętne w roku. b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. c Łącznie z rentami wypadkowymi finansowanymi z FUS, a wypłacanymi przez MON, MSW oraz MS w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSW oraz MS, a także wypłatami świadczeń rolnych z MON, MSW oraz MS nieuwzględnionymi w województwie. d Stan w grudniu. e Stan w końcu listopada. f Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. g Dane na 1 mieszkańca obliczono na podstawie liczby ludności uwzględniającej wyniki NSP'2002. h Po uwzględnieniu w liczbie ludności wyników NSP'2011 – 36778 zł.

WOJEWÓDZTWO NA TLE POZOSTAŁYCH WOJEWÓDZTW

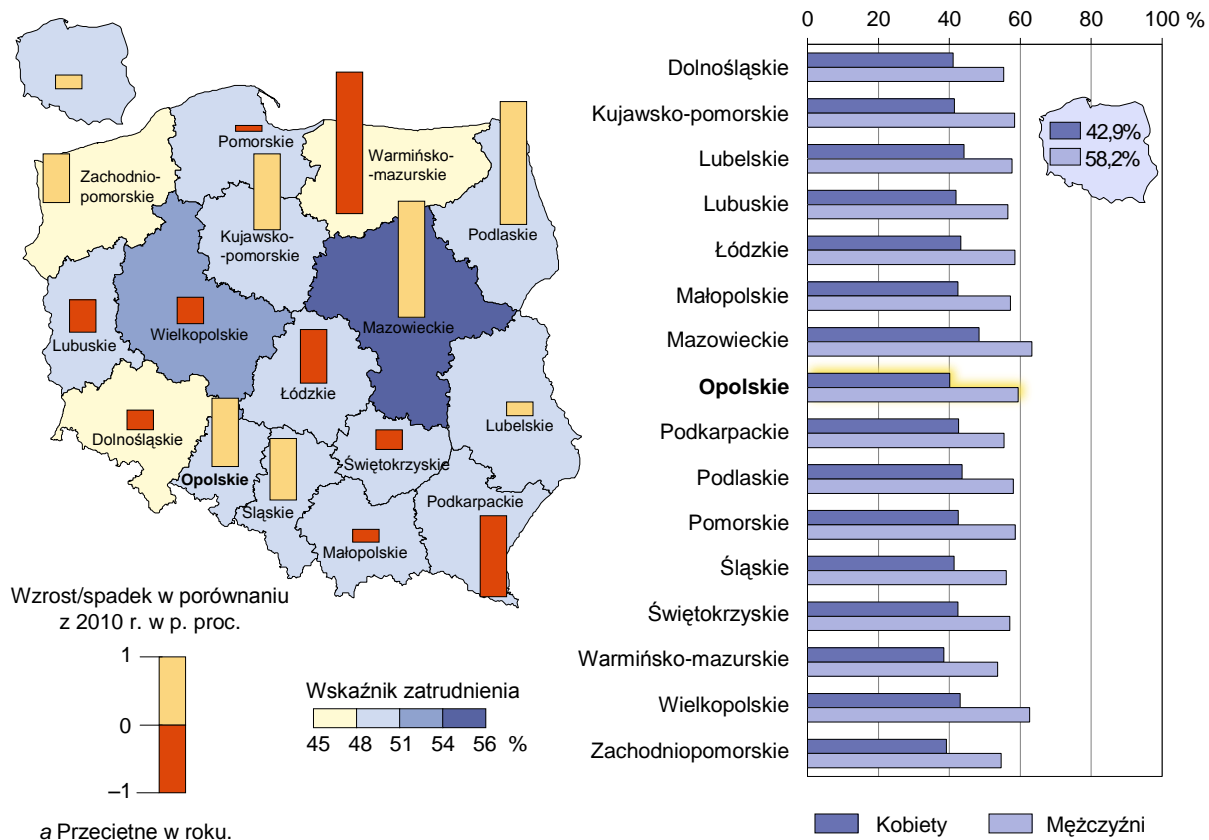
Wyk. 1. **Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2012 r.**

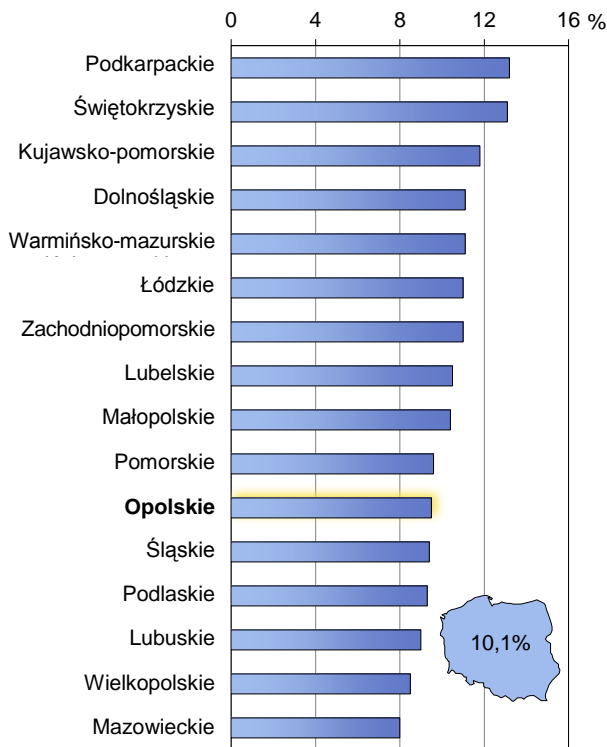
Wyk. 2. **Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2012 r.**

Wyk. 3. **Wskaźnik zatrudnienia na podstawie BAEL^a w 2012 r.**

Wyk. 4. Stopa bezrobocia na podstawie BAEL^a w 2012 r.

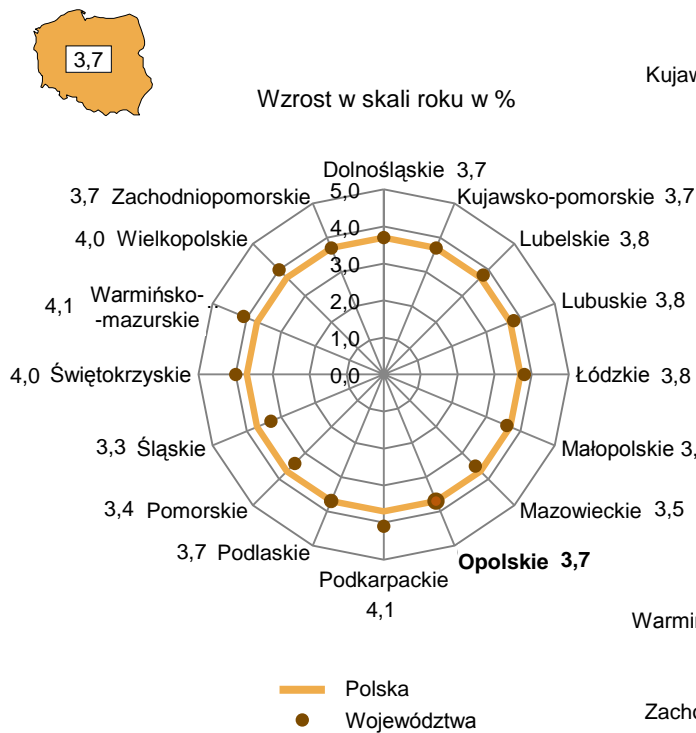

a Przeciętne w roku.

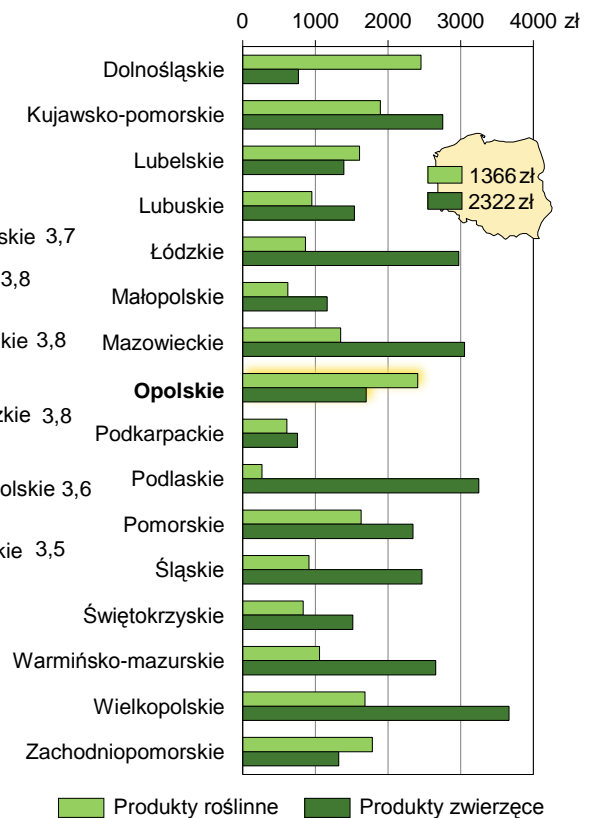
Wyk. 5. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2012 r.

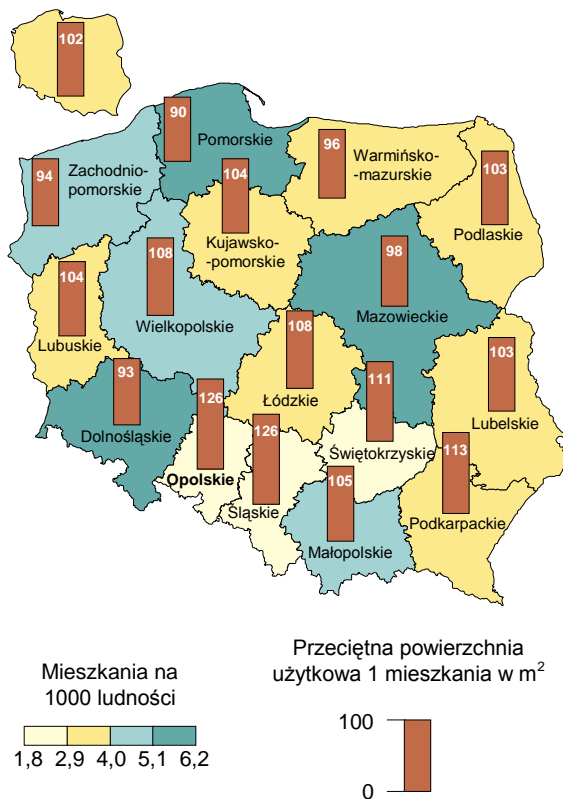
Wyk. 6. Zmiany cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2012 r. w porównaniu z 2011 r.

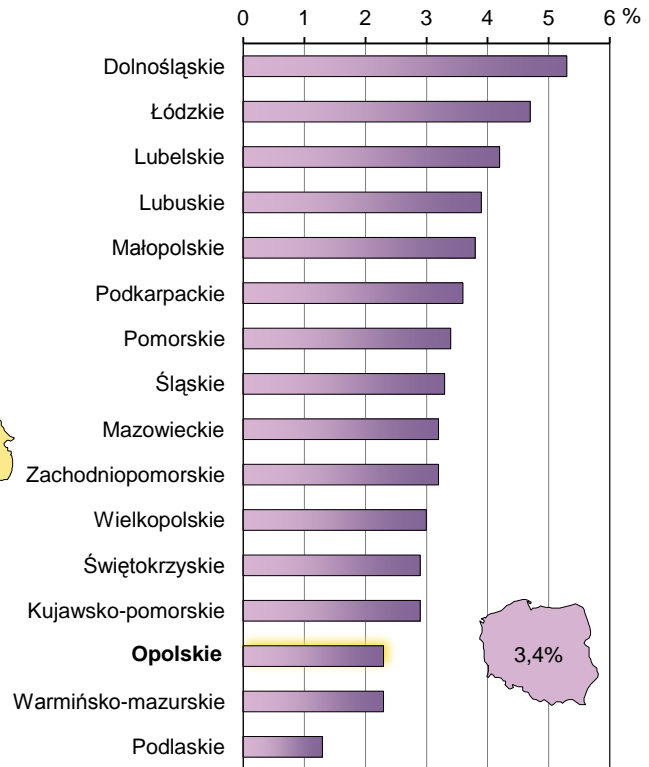
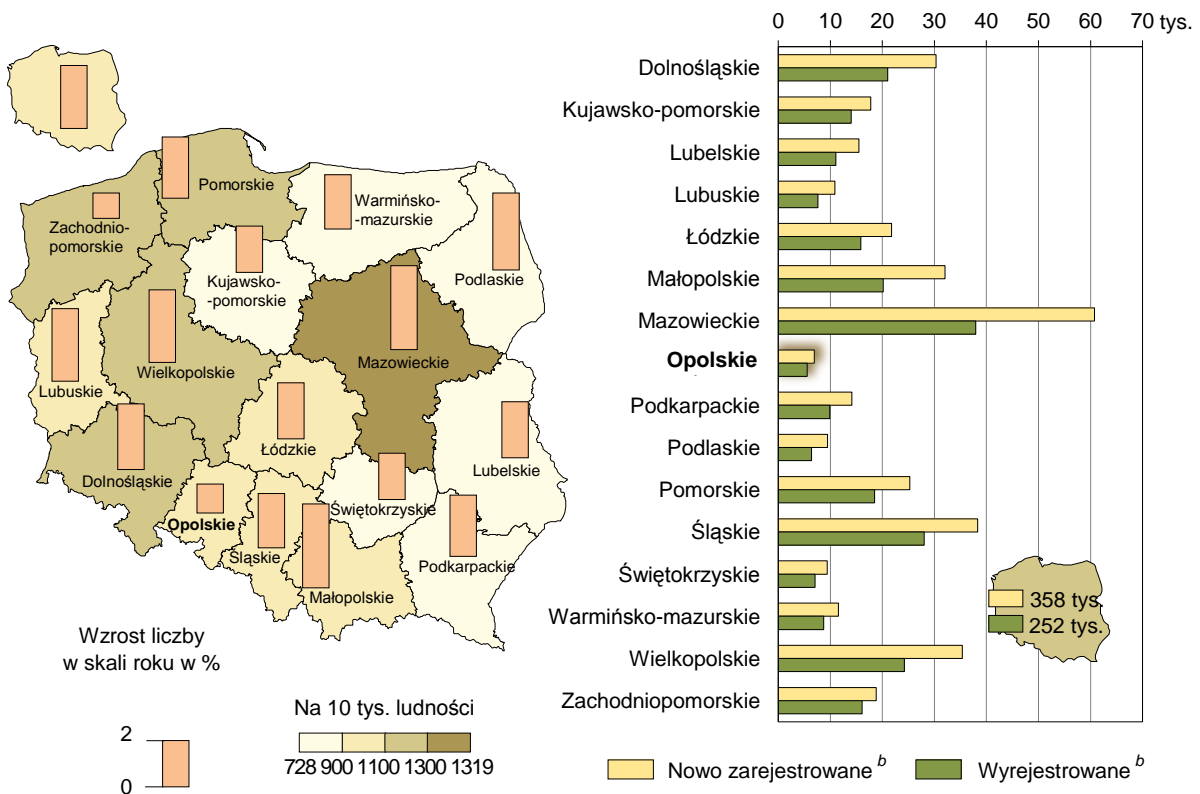
Wyk. 7. Wartość skupu produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych w 2012 r.

Wyk. 8. Mieszkania oddane do użytkowania w 2012 r.

Wyk. 9. Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych w 2012 r.

Wyk. 10. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON^a w 2012 r. Stan w dniu 31 XII

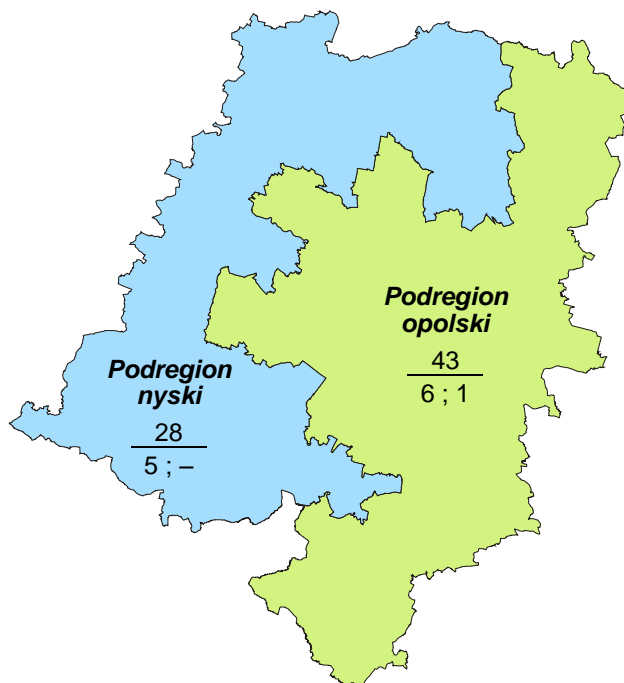
^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. ^b W ciągu roku.

PODZIAŁ I POWIERZCHNIA WOJEWÓDZTWA

PODZIAŁ WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO WEDŁUG NOMENKLATURY JEDNOSTEK TERYTORIALNYCH DO CELÓW STATYSTYCZNYCH (NTS)^a W 2012 R.

Stan w dniu 31 XII

	liczba gmin	
	<u>71</u>	
liczba powiatów	11 ; 1	liczba miast na prawach powiatu

	Powierzchnia w ha
O P O L S K I E	941187
podregiony:	
Nyski	427148
Opolski	514039

Podregion nyski	
Powiaty:	Miasto na prawach powiatu:
brzeski	–
kluczborski	
namysłowski	
nyski	
prudnicki	

Podregion opolski	
Powiaty:	Miasto na prawach powiatu:
głubczycki	Opole
kędzierzyńsko-kozielski	
krapkowicki	
oleski	
opolski	
strzelecki	

Według stanu w dniu 31 XII 2012 r. województwo opolskie zajmowało powierzchnię 9412 km² (941187 ha), co stanowiło 3,0% powierzchni kraju. Gęstość zaludnienia na 1 km² wynosiła 107 osób (6 lokata w kraju).

^a NTS obejmuje 5 poziomów: 3 poziomy zasadniczego podziału terytorialnego kraju oraz dodatkowo 2 poziomy nieadministracyjne – regiony (NTS 1) grupujące jednostki szczebla wojewódzkiego oraz podregiony (NTS 3) grupujące w ramach województwa kilka do kilkunastu powiatów.

LUDNOŚĆ

W 2012 r. w województwie opolskim odnotowano spadek liczby ludności w porównaniu z rokiem poprzednim. Utrzymała się przewaga liczby zgonów nad liczbą urodzeń żywych, co przełożyło się na ujemny przyrost naturalny. Podobnie jak w analogicznym okresie ub. roku zarówno ogólne saldo migracji ludności na pobyt stały, jak i saldo migracji zagranicznych przyjmowało wartości ujemne.

Według stanu w dniu 31 grudnia 2012 r. ludność województwa opolskiego liczyła 1010,2 tys. osób, tj. mniej o 3,7 tys. niż przed rokiem i o 7,0 tys. w porównaniu z 2010 r. Populacja województwa, podobnie jak przed rokiem, stanowiła 2,6% ogółu ludności kraju. Średnia gęstość zaludnienia (liczba osób przypadająca na 1 km²) w końcu grudnia 2012 r. wyniosła w województwie 107 (w 2011 r. – 108), natomiast w kraju podobnie jak przed rokiem – 123. Wskaźnik ten wykazywał znaczne zróżnicowanie przestrzenne na terenie województwa i kształtował się w granicach od 57 w powiecie namyśłowskim do 1259 w m. Opolu.

Dane o liczbie i strukturze ludności dla lat międzypisowych opracowuje się **metodą bilansową**, przyjmując wyniki ostatniego spisu powszechnego jako bazę wyjściową do obliczenia danych dla danej gminy z uwzględnieniem liczby urodzeń, zgonów, salda migracji wewnętrznych i zagranicznych oraz zmian administracyjnych, jakie miały miejsce w bilansowanym okresie.

Prezentowane dane dotyczą ludności **faktycznie zamieszkałej** w danej gminie, tj. liczby ludności zameldowanej na pobyt stały skorygowanej o saldo osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące.

Jako bazę wyjściową bilansów przyjęto:

- dla lat 2007–2009 wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002;
- dla lat 2010–2012 wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, z tym że dla 2010 r. – według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2011 r.; dane za lata 2010 i 2011 zostały zmienione w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji publikacji;
- dodatkowo w tabl. 2 i 3 dane dla 2010 r. zaprezentowano w dwóch wariantach: A – bilans oparty na wynikach NSP'2002, w celu umożliwienia porównania z danymi dla lat 2007–2009 oraz B – bilans oparty na wynikach NSP'2011, w celu umożliwienia porównania z danymi dla lat 2011–2012.

Struktura ludności według płci w województwie opolskim w ostatnich latach nie ulegała większym zmianom. W ogólnej liczbie mieszkańców nieznacznie przeważały kobiety, których odsetek w końcu grudnia 2012 r. wyniósł 51,6% (w latach 2010–2011 po 51,7%). W kraju tendencja była podobna i na przestrzeni ostatnich trzech lat udział kobiet w ogólnej liczbie mieszkańców wyniósł po 51,6%. Współczynnik feminizacji (liczba kobiet na 100 mężczyzn) w latach 2010–2012 w województwie opolskim kształtował się podobnie jak w kraju i wyniósł po 107.

Tabl. 2. **Ludność na podstawie bilansów**

Wyszczególnienie	2007	2008	2009	2010 ^a		2011	2012
				A	B		
POLSKA – stan w dniu 30 VI							
Ogółem w tys.	38116,0	38115,9	38153,4	38186,9	38516,7	38525,7	38533,8
w tym kobiety	19698,9	19707,5	19730,0	19748,0	19869,1	19875,6	19882,3
Miasta	23350,9	23305,0	23293,9	23283,8	23448,5	23404,9	23360,0
Wieś	14765,0	14810,9	14859,5	14903,1	15068,2	15120,7	15173,8

a Patrz nota.

Tabl. 2. Ludność na podstawie bilansów (dok.)

Wyszczególnienie	2007	2008	2009	2010 ^a		2011	2012
				A	B		
OPOLSKIE – stan w dniu 30 VI							
Razem w tys.	1039,4	1034,7	1031,9	1029,9	1018,6	1015,6	1012,3
w tym kobiety	536,9	534,7	533,2	531,9	526,3	524,6	522,8
Miasta	546,1	542,8	540,6	538,6	534,0	531,8	529,1
Wieś	493,3	491,8	491,3	491,3	484,5	483,8	483,2
POLSKA – stan w dniu 31 XII							
Ogółem w tys.	38115,6	38135,9	38167,3	38200,0	38529,9	38538,4	38533,3
na 1 km ²	122	122	122	122	123	123	123
w tym kobiety:							
w tysiącach	19704,1	19721,0	19738,6	19755,7	19876,7	19883,9	19884,0
na 100 mężczyzn	107	107	107	107	107	107	107
Miasta: w tysiącach	23316,9	23288,2	23278,2	23264,4	23429,1	23385,8	23336,4
w %	61,2	61,1	61,0	60,9	60,8	60,7	60,6
Wieś: w tysiącach	14798,8	14847,7	14889,1	14935,7	15100,8	15152,6	15196,9
w %	38,8	38,9	39,0	39,1	39,2	39,3	39,4
OPOLSKIE – stan w dniu 31 XII							
Razem w tys.	1037,1	1033,0	1031,1	1028,6	1017,2	1014,0	1010,2
na 1 km ²	110	110	110	109	108	108	107
w tym kobiety:							
w tysiącach	535,9	534,0	532,7	531,1	525,4	523,8	521,7
na 100 mężczyzn	107	107	107	107	107	107	107
Miasta: w tysiącach	544,4	541,6	539,5	537,5	532,9	530,4	527,7
w %	52,5	52,4	52,3	52,3	52,4	52,3	52,2
Wieś: w tysiącach	492,7	491,4	491,6	491,1	484,3	483,6	482,5
w %	47,5	47,6	47,7	47,7	47,6	47,7	47,8

a Patrz nota na str. 24.

W województwie opolskim w 2012 r. zarejestrowano 8939 urodzeń żywych, tj. o 253 więcej niż przed rokiem, ale o 224 mniej niż w analogicznym okresie 2010 r. Współczynnik urodzeń żywych wynosił 8,83‰ i był wyższy w stosunku do notowanego rok wcześniej (8,55‰), ale niższy niż w 2010 r. (9,00‰).

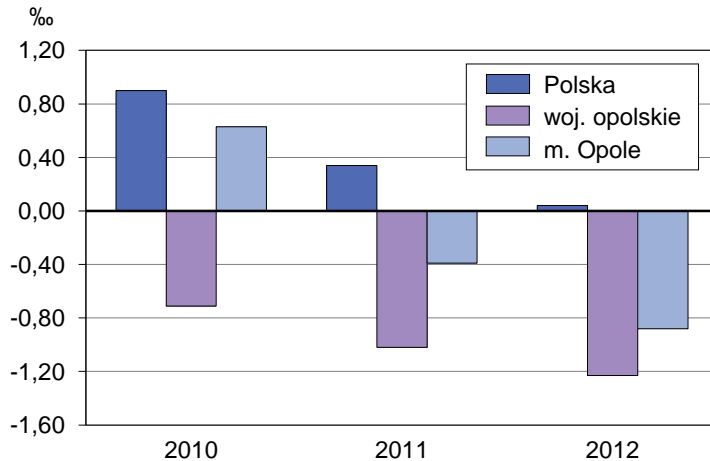
Dane o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) zostały obliczone zgodnie z kryteriami definicji urodzenia i zgonu noworodka – rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia (WHO).

Od stycznia do grudnia 2012 r. w województwie zmarło 10180 osób, tj. więcej o 461 osób niż przed rokiem i o 298 niż w analogicznym okresie 2010 r. Ogólny współczynnik zgonów wynosił 10,06‰, podczas gdy rok wcześniej – 9,57‰, a w 2010 r. – 9,70‰. W stosunku do analogicznego okresu 2011 r., jak

Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności (według stanu w dniu 30 VI): do 2009 r. – zameldowanej na pobyt stały, od 2010 r. – faktycznie zamieszkałej.

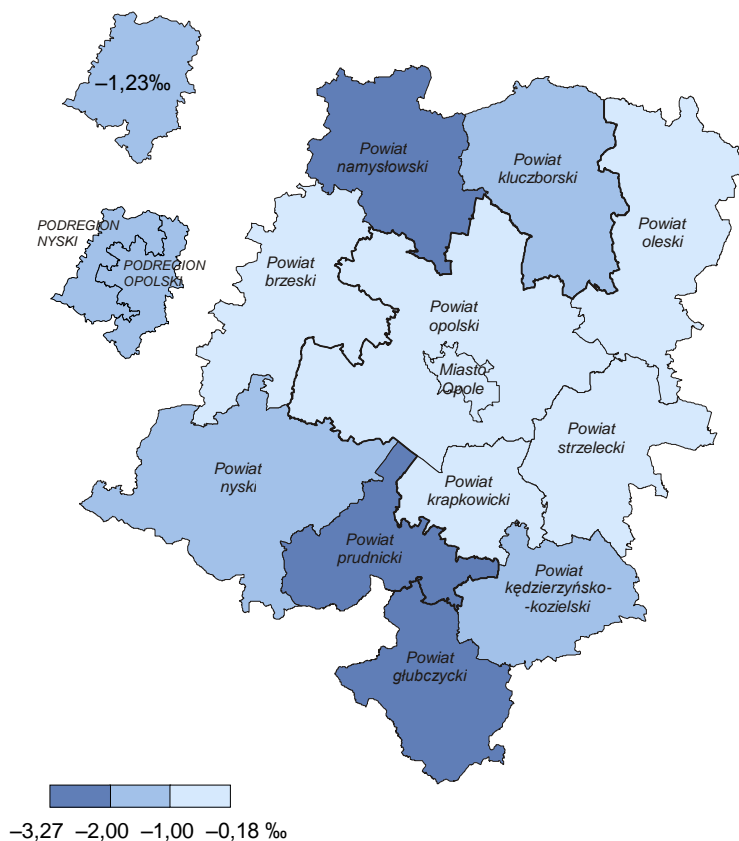
i 2010 r. wzrosła umieralność niemowląt. Współczynnik zgonów niemowląt (liczony na 1000 urodzeń żywych) przyjął wartość 6,15‰ wobec 3,80‰ w 2011 r. i 5,24‰ w 2010 r.

Wyk. 11. Przyrost naturalny na 1000 ludności

w porównaniu z analogicznym okresem 2011 r. (minus 1,02‰) jak i 2010 r. (minus 0,71‰). Ujemny współczynnik odnotowano w 8 województwach i najniższą wartość osiągnął w województwie łódzkim (minus 2,97‰). W pozostałych województwach współczynnik przyrostu naturalnego był dodatni i najwyższy odnotowano w województwie pomorskim (2,00‰). Omawiany współczynnik dla kraju, na przestrzeni analizowanych lat 2010–2012 osiągał wartości dodatnie, tj. odpowiednio: 0,90‰, 0,34‰ i 0,04‰.

Wyk. 12. Przyrost naturalny na 1000 ludności w województwie opolskim według podregionów i powiatów w 2012 r.

W województwie opolskim w 2012 r. zanotowano ujemny przyrost naturalny. Różnica między liczbą urodzeń żywych, a liczbą zgonów ukształtowała się na poziomie minus 1241, podczas gdy rok wcześniej wynosiła minus 1033, a przed dwoma laty minus 719. Współczynnik przyrostu naturalnego osiągnął wartość minus 1,23‰ i był wyższy zarówno

W 2012 r. w województwie opolskim współczynnik przyrostu naturalnego we wszystkich powiatach przyjmował wartości ujemne. Najniższy przyrost odnotowano w powiecie głubczyckim (minus 3,27‰), prudnickim (minus 2,67‰) oraz namysłowskim (minus 2,21‰).

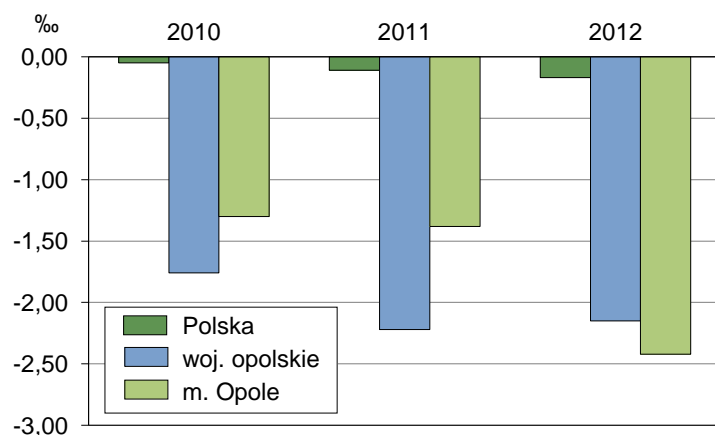
W opolskich urządach stanu cywilnego w ciągu 2012 r. zarejestrowano 5351 zawartych małżeństw, tj. o 141 więcej niż przed rokiem, ale o 342 małżeństwa mniej niż w analogicznym okresie 2010 r. Współczynnik małżeństw w 2012 r. w województwie opolskim osiągnął poziom współczynnika ogólnokrajowego i wynosił 5,29‰ (wobec 5,13‰ w 2011 r. i 5,59‰ w 2010 r.). W latach 2010–2011 liczba nowo zawartych małżeństw w przeliczeniu na 1000 ludności była niższa w województwie niż średnio w kraju.

Tabl. 3. Ruch naturalny ludności i saldo migracji na 1000 ludności

Wyszczególnienie	2007	2008	2009	2010 ^a		2011	2012
				A	B		
POLSKA							
Małżeństwa	6,52	6,76	6,57	5,98	5,93	5,36	5,29
Urodzenia żywe	10,18	10,87	10,95	10,82	10,73	10,08	10,02
Zgony	9,90	9,95	10,09	9,91	9,83	9,75	9,99
w tym niemowląt ^b	5,99	5,64	5,57	4,98	4,98	4,73	4,64
Przyrost naturalny ^c	0,28	0,92	0,86	0,91	0,90	0,34	0,04
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały	-0,54	-0,39	-0,03	-0,06	-0,05	-0,11	-0,17
w tym zagranicznych	-0,54	-0,39	-0,03	-0,06	-0,05	-0,11	-0,17
OPOLSKIE							
Małżeństwa	5,64	6,02	5,97	5,54	5,59	5,13	5,29
Urodzenia żywe	8,18	8,88	9,01	8,91	9,00	8,55	8,83
Zgony	9,27	9,49	9,43	9,61	9,70	9,57	10,06
w tym niemowląt ^b	4,36	5,88	4,96	5,24	5,24	3,80	6,15
Przyrost naturalny ^c	-1,09	-0,61	-0,43	-0,70	-0,71	-1,02	-1,23
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały	-3,91	-3,23	-1,67	-1,74	-1,76	-2,22	-2,15
w tym zagranicznych	-3,19	-2,80	-1,07	-1,09	-1,10	-1,57	-1,71
M. OPOLE							
Małżeństwa	5,54	5,97	6,17	5,37	5,33	4,60	4,82
Urodzenia żywe	8,30	8,88	9,39	9,35	9,28	8,24	8,79
Zgony	8,64	8,83	8,70	8,72	8,65	8,63	9,67
w tym niemowląt ^b	4,90	7,37	5,24	5,27	5,27	2,97	10,24
Przyrost naturalny ^c	-0,34	0,06	0,69	0,63	0,63	-0,39	-0,88
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały	-5,46	-4,07	-3,43	-1,31	-1,30	-1,38	-2,42
w tym zagranicznych	-0,96	-1,48	-0,55	-0,52	-0,51	-0,42	-0,95

a Patrz nota na str. 24. b Dzieci w wieku poniżej 1 roku na 1000 urodzeń żywych. c Różnica między liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów w danym okresie.

Wyk. 13. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności

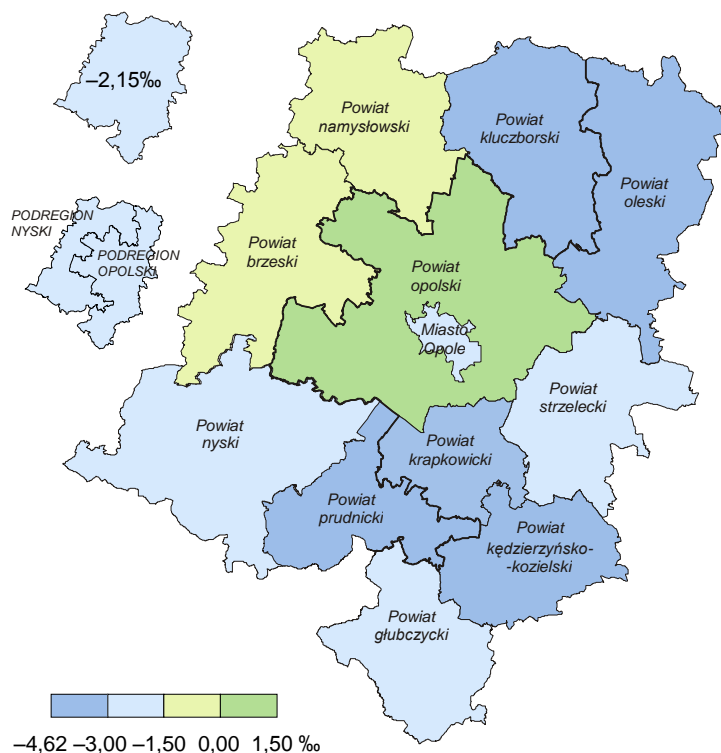

W 2012 r., podobnie jak w dwóch ostatnich latach, saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały było ujemne. Oznacza to, że liczba osób wymeldowanych z pobytu stałego w ciągu omawianego okresu przekroczyła liczbę osób zameldowanych na pobyt stały w tym czasie (w 2012 r. – o 2173, w 2011 r. – o 2258, a w 2010 r. – o 1793).

Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w województwie wynosiło minus 2,15‰ (wobec minus 2,22‰ w 2011 r. i minus 1,76‰ w 2010 r.). W kraju omawiany

współczynnik na przestrzeni lat 2010–2012 również przyjmował wartości ujemne, tj. odpowiednio: minus 0,05‰, minus 0,11‰ i minus 0,17‰. W 2012 r. ujemną wartość współczynnika odnotowano w 11 województwach, w granicach od minus 2,38‰ w lubelskim do minus 0,48‰ w zachodniopomorskim. W pozostałych województwach saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności przyjmowało wartości dodatnie i najwyższe odnotowano w województwie mazowieckim (2,51‰).

Wyk. 14. **Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w województwie opolskim według podregionów i powiatów w 2012 r.**

Z analizy zjawiska migracji zagranicznych w 2012 r. wynika, że w stosunku do 2011 r. zmniejszyła się liczba mieszkańców województwa opolskiego wyjeżdżających za granicę na pobyt stały o 21 osób, podczas gdy w analogicznym okresie 2011 r. odnotowano wzrost o 470 osób. W latach 2010–2012 liczba osób emigrujących za granicę była większa od liczby osób powracających z zagranicy i meldujących się na pobyt stały w województwie opolskim.

W 2012 r., podobnie jak przed rokiem saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały w województwie opolskim w przekroju według powiatów wartości dodatnie osiągnęło jedynie w powiecie opolskim.

Dane prezentujące informacje o stanie i strukturze ludności oraz ruchu naturalnym ludności w województwie opolskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Biuletyn statystyczny województwa opolskiego” – publikacja dostępna co kwartał,
- „Stan i ruch naturalny ludności w województwie opolskim” – opracowanie sygnałne dostępne co roku, jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

RYNEK PRACY

PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE

W 2012 r. w województwie opolskim odnotowano spadek przeciętnego zatrudnienia w skali roku w sektorze przedsiębiorstw. Dynamika przeciętnego zatrudnienia kształtowała się mniej korzystniej niż w kraju, gdzie nastąpił minimalny wzrost.

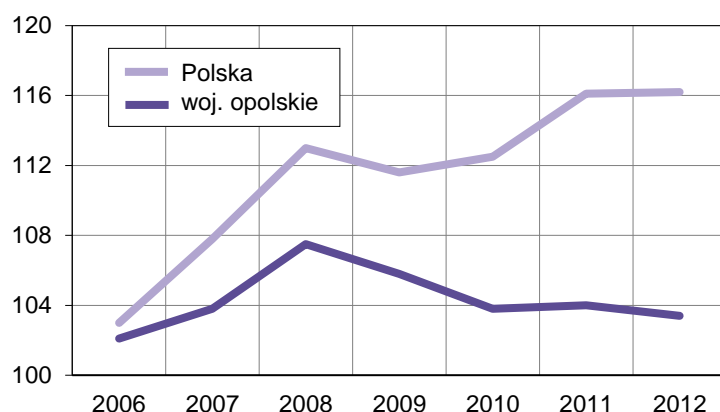
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie opolskim w 2012 r. ukształtowało się na poziomie 96,3 tys. osób, tj. o 0,6% niższym w stosunku do poprzedniego roku (wobec wzrostu o 0,2% w 2011 r.). W skali kraju odnotowano wzrost przeciętnego zatrudnienia w porównaniu z rokiem poprzednim o 0,1% (po wzroście o 3,2% w 2011 r.). W 8 województwach nastąpił spadek przeciętnego zatrudnienia, w granicach od 1,5% w łódzkim do 0,1% w śląskim. Wzrost odnotowano w 7 województwach, największy w dolnośląskim, tj. o 1,5%. W województwie lubuskim przeciętne zatrudnienie pozostało na poziomie zbliżonym do notowanego przed rokiem.

*Dane o **przeciętnym zatrudnieniu** obejmują osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy w pełnym wymiarze czasu pracy oraz niepełnym, w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.*

Tabl. 4. **Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw**

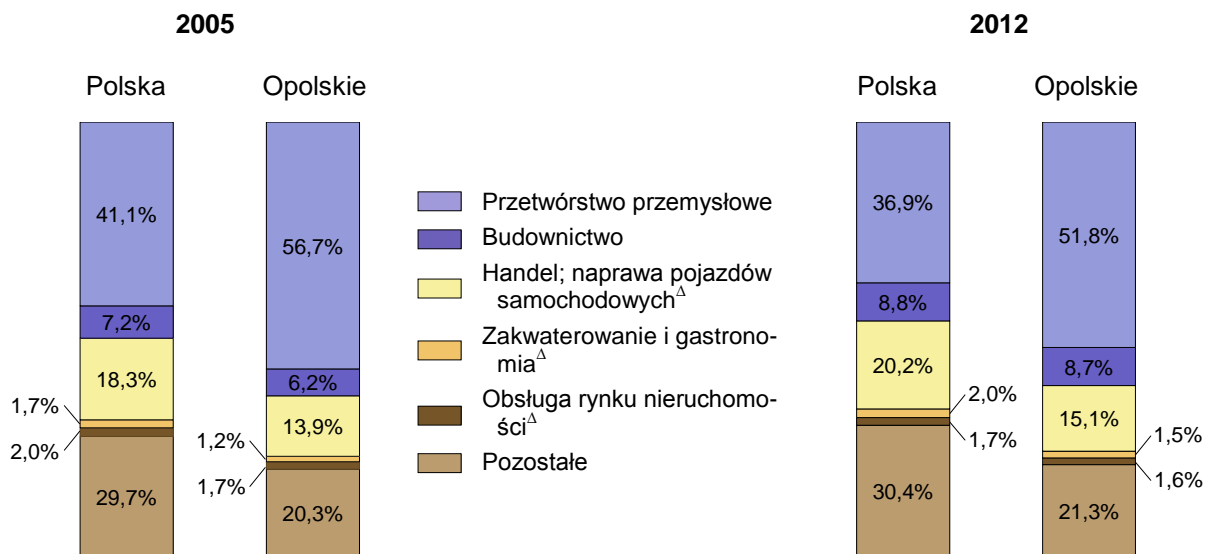
Wyszczególnienie	2005	2011	2012		
	w tysiącach		2005=100	2011=100	
Polska	4769,3	5544,1	5548,7	116,2	100,1
Opolskie	93,0	96,8	96,3	103,4	99,4
M. Opole	22,2	22,0	x	99,4

Wyk. 15. **Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw**
2005 = 100

W 2012 r. w województwie opolskim udział sektora prywatnego ukształtował się na poziomie 91,5% i zwiększył się zarówno w porównaniu z rokiem poprzednim, jak i 2005 r. odpowiednio: o 0,9 p. proc. i o 8,9 p. proc. W jednostkach sektora prywatnego przeciętne zatrudnienie wynosiło 88,1 tys. osób, co oznacza wzrost o 0,4% w stosunku do zanotowanego rok

wcześniej oraz o 14,7% w odniesieniu do stanu sprzed siedmiu lat. W przedsiębiorstwach sektora publicznego w omawianym okresie przeciętne zatrudnienie ukształtowało się na poziomie 8,2 tys. osób, tj. niższym o 9,9% niż w 2011 r. i o 49,2% wobec 2005 r.

Wyk. 16. **Struktura przeciętnego zatrudnienia według sekcji PKD 2007**

Udział przeciętnego zatrudnienia w przetwórstwie przemysłowym stanowił 51,8% ogólnej liczby przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw. Liczba przeciętnego zatrudnienia w przetwórstwie przemysłowym wynosiła 49,9 tys. Jedną z najmniejszych liczb przeciętnego zatrudnienia natomiast odnotowano w działalności związanej z informacją i komunikacją (0,4 tys. osób, tj. 0,4% ogólnej liczby przeciętnego zatrudnienia).

Tabl. 5. **Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie opolskim**

Sekcje	2011				2012				w tys.
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100								
O g ó ł e m	99,8	97,7	97,1	100,2	97,7	99,3	99,5	99,4	96,3
w tym:									
Przemysł	98,5	95,9	95,6	99,1	97,5	100,7	100,3	99,4	54,6
w tym:									
przetwórstwo przemysłowe	98,2	97,7	97,4	101,3	99,5	100,6	100,3	99,4	49,9
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	103,0	101,6	101,7	102,4	105,0	105,2	104,2	103,1	2,7
Budownictwo	111,2	108,4	105,1	102,3	95,2	94,4	95,2	100,7	8,4
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	104,6	103,0	103,4	103,0	98,2	96,4	97,4	97,3	14,5
Transport i gospodarka magazynowa	92,2	93,3	94,7	94,4	103,8	103,7	102,5	103,5	6,2
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	111,7	113,0	108,7	106,4	89,8	96,5	98,7	94,5	1,4
Informacja i komunikacja	98,6	98,2	98,0	98,9	98,6	98,2	99,1	96,6	0,4
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..	111,3	111,1	111,0	104,8	95,2	94,4	95,5	96,0	1,5
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	73,6	72,1	67,5	91,1	102,1	101,8	107,8	109,3	4,2

W porównaniu z rokiem poprzednim przeciętne zatrudnienie zmniejszyło się m.in. w działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją (o 12,7%) oraz w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 2,7%), natomiast zwiększyło się m.in. w administrowaniu i działalności wspierającej (o 9,3%) oraz transporcie i gospodarce magazynowej (o 3,5%).

■ BEZROBOCIE REJESTROWANE

W końcu 2012 r. w województwie opolskim sytuacja na rynku pracy pod względem zjawiska bezrobocia pogorszyła się. W ujęciu rocznym zanotowano wzrost ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych oraz stopy bezrobocia, która ukształtowała się na wyższym poziomie niż w kraju. Niekorzystnie kształtowała się również liczba zgłaszanych ofert zatrudnienia, która w porównaniu z 2011 r. zmniejszyła się.

W końcu grudnia 2012 r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa opolskiego wyniosła 51,8 tys. osób i była wyższa od zanotowanej przed rokiem (o 3,7 tys. osób, tj. o 7,8%), ale niższa niż w 2005 r. (o 17,6 tys. osób, tj. o 25,4%). W skali kraju na koniec 2012 r. liczba bezrobotnych była wyższa o 7,8% niż rok wcześniej, a w stosunku do 2005 r. odnotowano spadek, który wyniósł 22,9%. W odniesieniu do roku poprzedniego we wszystkich województwach nastąpił wzrost liczby bezrobotnych zarejestrowanych, w granicach od 11,1% w małopolskim do 2,5% w lubuskim.

Dane o bezrobociu rejestrowanym dotyczące osób zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415 z późniejszymi zmianami). Informacje o bezrobociu rejestrowanym pochodzą z rejestrów Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Opolu.

Tabl. 6. **Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia**
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2005	2011	2012
POLSKA			
Bezrobotni zarejestrowani w tys.	2773,0	1982,7	2136,8
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys.	2793,2	2591,5	2655,0
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys.	3019,8	2563,5	2500,8
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ...	158	90	92
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	17,6	12,5	13,4

^a W ciągu roku.

Tabl. 6. **Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia** (dok.)
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2005	2011	2012
OPOLSKIE			
Bezrobotni zarejestrowani w tys.	69,4	48,0	51,8
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys.	77,0	72,2	72,7
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys.	82,2	72,9	68,9
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ...	224	65	109
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	18,7	13,3	14,2
M. OPOLE			
Bezrobotni zarejestrowani w tys.	6,1	4,3	5,0
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys.	7,3	7,3	7,3
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys.	8,0	7,4	6,6
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ...	40	12	23
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	9,1	6,2	7,1

^a W ciągu roku.

U w a g a. Stopę bezrobocia podaje się z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (będących składową cywilnej ludności aktywnej zawodowo) wyszacowanych: dla 2005 r. – na podstawie wyników NSP'2002 oraz PSR' 2002; dla lat 2011–2012 – na podstawie wyników PSR'2010. Dane za lata 2011–2012 nie są w pełni porównywalne z danymi za 2005 r.

W województwie opolskim w końcu 2012 r., w odniesieniu do roku poprzedniego, wzrost liczby bezrobotnych odnotowano w 11 powiatach, przy czym największy – w m. Opolu (o 15,4%), a najmniejszy – w powiecie brzeskim (o 0,5%). Jedynie w powiecie kluczborskim odnotowano spadek (o 1,6%) liczby zarejestrowanych bezrobotnych.

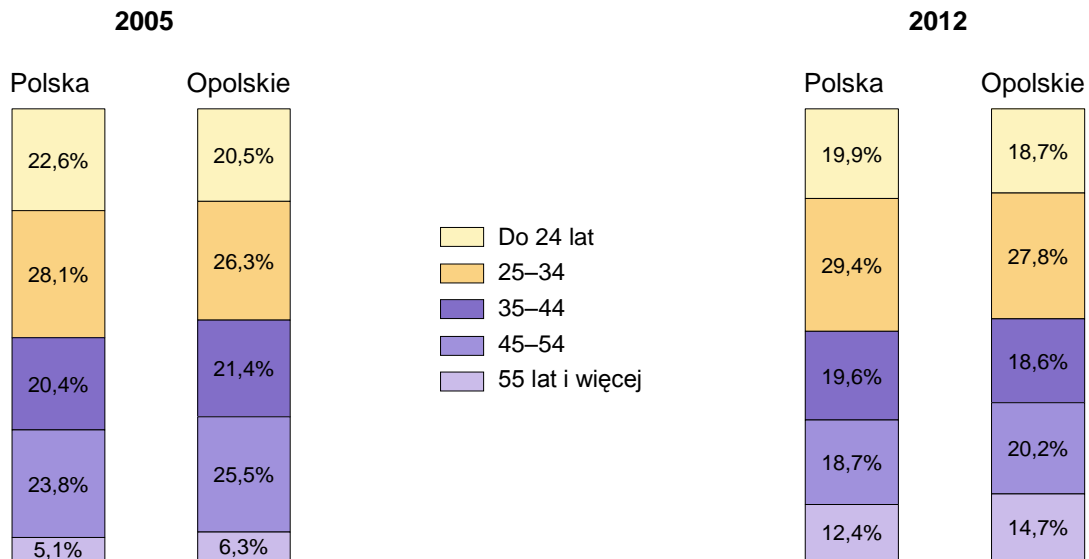
Bezrobotni nieposiadający prawa do zasiłku to zarejestrowane w urzędach pracy osoby poszukujące pracy, które utraciły bądź nie nabyły prawa do zasiłku.

W omawianym okresie 83,9% ogólnej liczby bezrobotnych w województwie nie posiadało prawa do zasiłku (w 2011 r. – 84,2%), osoby wcześniej pracujące stanowiły 85,0% (w poprzednim roku – 83,2%), a 45,4% to mieszkańcy wsi (przed rokiem – 45,2%).

W końcu grudnia 2012 r. w województwie opolskim wśród bezrobotnych, podobnie jak w kraju, przeważały kobiety. Stanowiły one 52,1% ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w powiatowych urzędach pracy, a ich liczba była o 3,1% wyższa niż rok wcześniej. Populacja bezrobotnych mężczyzn również się zwiększyła (o 13,4%) i ich odsetek wzrósł w ciągu roku o 2,4 p. proc., do poziomu 47,9%.

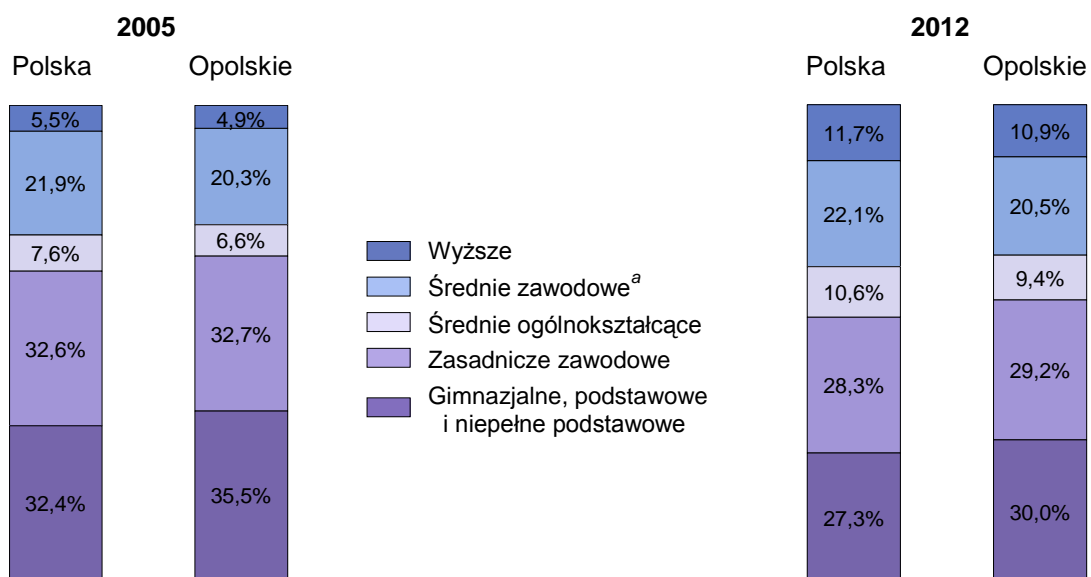
Bezrobocie nadal dotyczyło przede wszystkim ludzi młodych. W końcu grudnia 2012 r. najliczniejszą grupą wśród bezrobotnych były osoby w wieku 25–34 lata (14,4 tys.), a ich odsetek w ogólnej liczbie bezrobotnych zwiększył się w porównaniu z poprzednim rokiem (o 0,2 p. proc. do 27,8%).

Wyk. 17. **Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wieku**
Stan w dniu 31 XII

Większość bezrobotnych rejestrujących się w powiatowych urzędach pracy to osoby o stosunkowo niskim poziomie wykształcenia. Dwie najliczniejsze grupy stanowiły osoby posiadające wykształcenie gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe oraz zasadnicze zawodowe (odpowiednio: 30,0% i 29,2% ogólnej liczby bezrobotnych). W porównaniu z 2011 r. udział osób z najniższym poziomem wykształcenia zmniejszył się o 0,5 p. proc., a odsetek osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym zwiększył się o 0,4 p. proc. Coraz większe problemy na rynku pracy odczuwały również osoby z wyższym wykształceniem, których zbiorowość w ciągu ostatniego roku zwiększyła się najbardziej (o 12,2%), a ich odsetek wzrósł o 0,4 p. proc. do poziomu 10,9%.

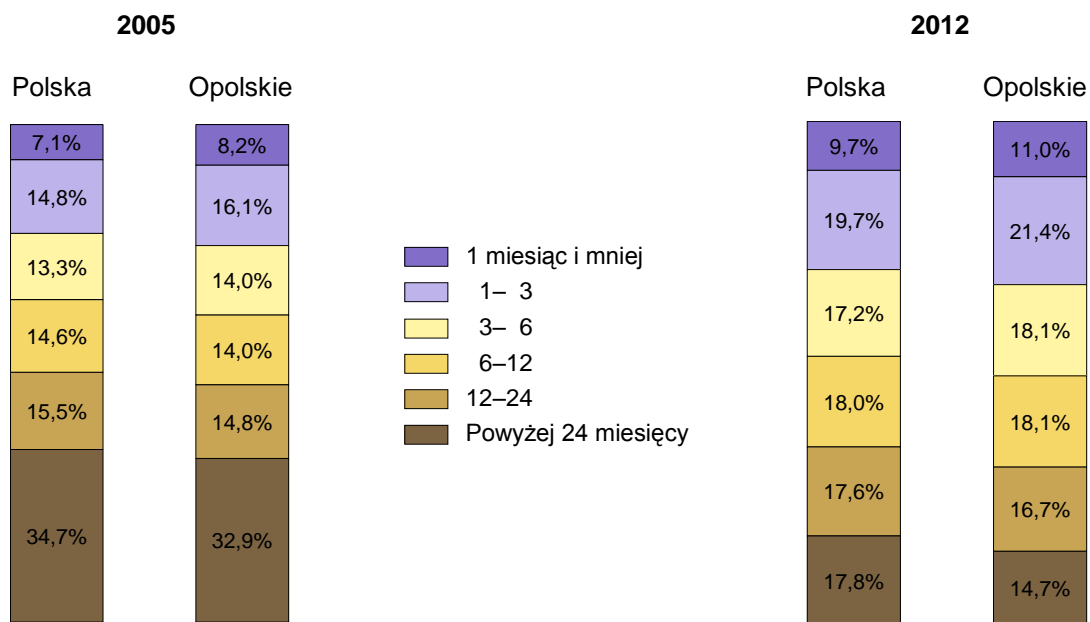
Wyk. 18. **Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według poziomu wykształcenia**
Stan w dniu 31 XII

^a Łącznie z wykształceniem policealnym.

Spośród wszystkich kategorii bezrobotnych wyodrębnionych ze względu na czas pozostawania bez pracy, największy wzrost (o 11,1%) w ujęciu rocznym, odnotowano w przypadku osób pozostających bez pracy dłużej niż 1 rok (ich udział wzrósł do 31,4%, tj. o 0,9 p. proc.). Wzrósł również udział osób pozostających bez pracy 1 miesiąc i mniej do 11,0%, tj. o 0,3 p. proc.

Wyk. 19 **Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według czasu pozostawania bez pracy^a**
Stan w dniu 31 XII

^a Od momentu rejestracji w urzędzie pracy, przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 1–3 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 1 miesiąc i 1 dzień do 3 miesięcy.

Największe trudności ze znalezieniem zatrudnienia miały osoby dotychczas niepracujące oraz ze stażem pracy (1–5 oraz 10–20 lat), które łącznie stanowiły ponad połowę ogólnej liczby bezrobotnych (odpowiednio: 15,0%, 24,1% i 15,6%). W porównaniu z rokiem poprzednim najbardziej pogorszyła się sytuacja osób ze stażem pracy 1–5 lat oraz powyżej 30 lat, których odsetek wzrósł po 0,8 p. proc. do poziomu odpowiednio: 24,1% i 5,7%.

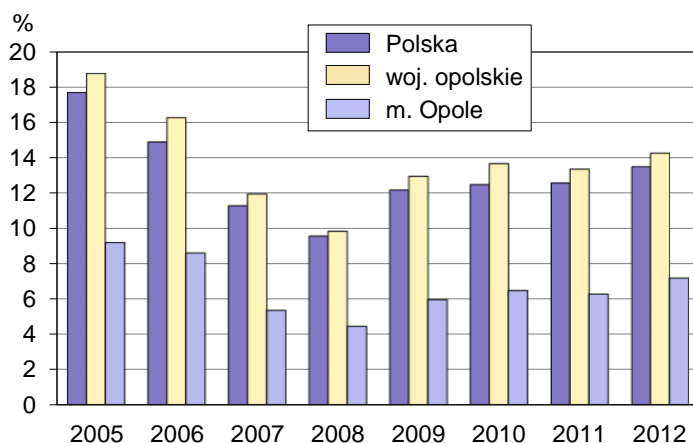
W województwie opolskim w końcu grudnia 2012 r. liczba bezrobotnych w większości kategorii osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy była wyższa niż rok wcześniej. Znaczący wzrost wystąpił w przypadku osób powyżej 50 roku życia (o 9,8%). Udział tej grupy bezrobotnych zwiększył się w porównaniu z 2011 r. o 0,4 p. proc. do poziomu 26,2%. Zmiany udziału odnotowano także m.in. w przypadku osób długotrwale bezrobotnych (ich odsetek zmniejszył się o 0,7 p. proc. do 48,2%), osób bezrobotnych do 25 roku życia (spadek o 1,2 p. proc. do 18,7%), bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego (spadek o 2,0 p. proc. do 20,9%) oraz bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych (spadek o 1,2 p. proc. do 32,6%).

Tabl. 7. **Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia w województwie opolskim**

Wyszczególnienie A – analogiczny okres roku poprzedniego = 100	2011				2012			
	I–III	IV–VI	VII–IX	X–XII	I–III	IV–VI	VII–IX	X–XII
Bezrobotni zarejestrowani (stan w końcu okresu): w tysiącach osób	52,4	45,1	45,2	48,0	52,4	48,0	48,0	51,8
A	101,7	99,3	99,5	98,5	99,9	106,5	106,2	107,8
Bezrobotni nowo zarejestrowani (napływ): w tysiącach osób	20,5	14,0	18,6	19,2	19,1	14,2	18,9	20,5
A	84,7	74,6	76,0	78,8	93,4	101,4	101,6	106,8
Bezrobotni wyrejestrowani (odpływ): w tysiącach osób	16,8	21,4	18,5	16,4	14,7	18,5	18,9	16,7
A	85,2	85,8	75,6	77,8	88,0	86,8	102,2	102,3
Płynność bezrobocia (napływ- odpływ) w tysiącach osób	3,7	-7,4	0,1	2,8	4,4	-4,3	0,0	3,8
Stopa bezrobocia (stan w końcu okresu) w %	14,3	12,5	12,6	13,3	14,2	13,2	13,2	14,2

Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Stopa bezrobocia rejestrowanego w skali kraju w większości miesięcy 2012 r. była wyższa niż rok wcześniej. Jedynie w lutym i marcu 2012 r. utrzymała się na poziomie sprzed roku. W województwie opolskim od stycznia do marca 2012 r. stopa bezrobocia była niższa niż w analogicznych miesiącach 2011 r., natomiast od kwietnia 2012 r. kształtowała się na poziomie wyższym niż w analogicznych miesiącach 2011 r. Stopa bezrobocia w kraju w końcu grudnia 2012 r. wyniosła 13,4% i wzrosła o 0,9 p. proc. w odniesieniu do zanotowanej przed rokiem.

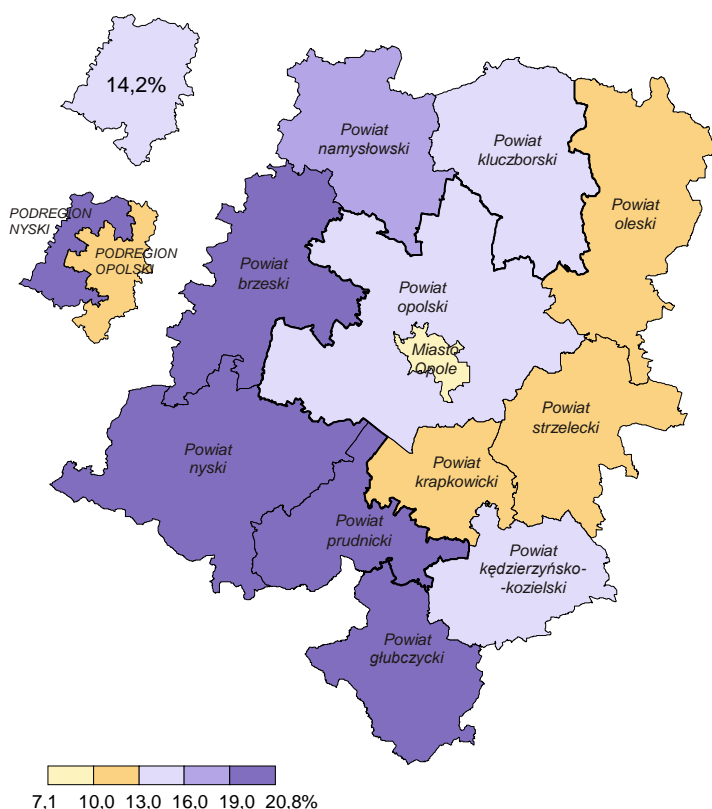
Wyk. 20. **Stopa bezrobocia rejestrowanego**
Stan w dniu 31 XII

U w a g a. Stopę bezrobocia podaje się z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (będących składową cywilnej ludności aktywnej zawodowo) wyszacowanych: dla lat 2005–2009 – na podstawie wyników NSP'2002 oraz PSR'2002; dla lat 2010–2012 – na podstawie wyników PSR'2010. Dane za lata 2010–2012 nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.

W województwie opolskim w końcu 2012 r. stopa bezrobocia rejestrowanego ukształtowała się na poziomie 14,2% i identycznie jak w kraju była o 0,9 p. proc. wyższa niż przed rokiem. Pod względem wysokości stopy bezrobocia województwo opolskie uplasowało się na 9 miejscu w kraju. Najwyższą pozycję zajmowało województwo wielkopolskie ze stopą bezrobocia równą 9,9%. We wszystkich województwach odnotowano wzrost stopy bezrobocia w skali roku, przy czym największy w dolnośląskim i łódzkim (po 1,1 p. proc.).

Wzrost stopy bezrobocia w skali roku odnotowano w 11 powiatach województwa opolskiego i wynosił on od 1,8 p. proc. w powiecie nyskim do 0,2 p. proc. w powiecie brzeskim. Spadek odnotowano jedynie w powiecie kluczborskim (o 0,2 p. proc.). Nadal obserwowano dość duże terytorialne zróżnicowanie stopy bezrobocia w województwie. Rozpiętość pomiędzy najniższą i najwyższą wartością stopy bezrobocia w powiatach wyniosła 13,7 p. proc., ale w skali roku zmniejszyła się o 0,4 p. proc. Najwyższą stopę bezrobocia odnotowano w powiatach: nyskim (20,8%), brzeskim (20,5%) oraz głubczyckim (19,6%), natomiast najniższą – w m. Opolu (7,1%) oraz w powiatach: oleskim (10,5%) i krapkowickim (10,7%).

Wyk. 21. **Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie opolskim według podregionów i powiatów w 2012 r.**
Stan w dniu 31 XII

W 2012 r. w województwie opolskim liczba nowo zarejestrowanych bezrobotnych wynosiła 72,7 tys. osób i była większa niż przed rokiem (o 0,5 tys., tj. o 0,6%), ale mniejsza w porównaniu z zanotowaną w 2005 r. (o 4,4 tys., tj. o 5,7%).

Najliczniejszą grupę nadal stanowiły osoby rejestrujące się po raz kolejny, ale ich odsetek w ogólnej liczbie nowo zarejestrowanych zmniejszył się w stosunku do 2011 r. (o 0,7 p. proc.) i wynosił 79,8%. W skali roku obniżył się również udział osób dotychczas niepracujących (do 17,5%, tj. o 2,0 p. proc.) oraz absolwentów (do 11,2%, tj. o 0,5 p. proc.). Wzrósł natomiast odsetek m.in. osób poprzednio pracujących (do 82,5%, tj. o 2,0 p. proc.), w tym osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładów pracy (do 4,5%, tj. o 1,4 p. proc.).

Z ewidencji bezrobotnych w województwie opolskim w ciągu 2012 r. skreślono 68,9 tys. osób, tj. mniej zarówno niż w 2011 r. (o 4,0 tys., tj. o 5,5%) jak i w 2005 r. (o 13,3 tys., tj. o 16,1%). Główną przyczynę wyrejestrowania stanowiło podjęcie pracy, w wyniku czego z rejestru bezrobotnych skreślono 31,0 tys. osób (wobec 32,2 tys. przed rokiem). Udział tej kategorii bezrobotnych w ogólnej liczbie wyrejestrowanych zwiększył się w ujęciu rocznym o 0,9 p. proc. do 45,0%. W strukturze osób wykreślonych z ewidencji odnotowano zmiany również w przypadku osób, które rozpoczęły staż lub szkolenia u pracodawców (ich odsetek wzrósł do 12,4%, tj. o 3,4 p. proc.). Zmniejszył się natomiast przede wszystkim udział osób, które nie potwierdziły gotowości do pracy (do 25,4%, tj. o 3,0 p. proc.).

W województwie opolskim w 2012 r. odwrotnie niż w roku poprzednim bilans bezrobotnych kształtował się niekorzystnie, tzn. w ciągu roku zarejestrowano o 3,7 tys. osób więcej niż wyłączono z ewidencji. Relacja napływu do odpływu z bezrobocia ukształtowała się na poziomie 105,4% (w 2011 r. – 99,0%), podczas gdy w kraju wskaźnik ten wynosił 106,2% (przed rokiem – 101,1%).

Powiatowe urzędy pracy w województwie opolskim w ciągu 2012 r. miały do dyspozycji 29,4 tys. ofert pracy, tj. o 3,7% mniej niż rok wcześniej. W końcu grudnia na 1 ofertę pracy przypadło 109 bezrobotnych (wobec 65 osób przed rokiem) i wskaźnik ten był wyższy niż w skali kraju. Najkorzystniejsza sytuacja miała miejsce w m. Opolu (23 osoby na 1 ofertę), a następnie w powiatach: krapkowickim (54 osoby) i namysłowskim (91 osób).

■ BADANIE AKTYWNOŚCI EKONOMICZNEJ LUDNOŚCI

Wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)^a przeprowadzonego w IV kwartale 2012 r. w województwie opolskim wskazują, że w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku:

- zwiększył się nieznacznie udział pracujących w ogólnej liczbie ludności,
- zmniejszyło się obciążenie osób pracujących osobami niepracującymi,
- wzrósł współczynnik aktywności zawodowej i wskaźnik zatrudnienia,
- wzrosła stopa bezrobocia (wśród kobiet oraz na terenach wiejskich),
- zmniejszyła się liczba osób biernych zawodowo.

W IV kwartale 2012 r. zbiorowość aktywnych zawodowo w województwie opolskim liczyła 392 tys. osób, a biernych zawodowo – 335 tys. Ludność aktywną zawodowo tworzyli pracujący (355 tys. osób) i bezrobotni (37 tys.).

Dane o aktywności ekonomicznej ludności w wieku 15 lat i więcej opracowano na podstawie reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), prowadzonego w cyklu kwartalnym. Badaniem objęte są osoby będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach.

Tabl. 8. Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w IV kwartale

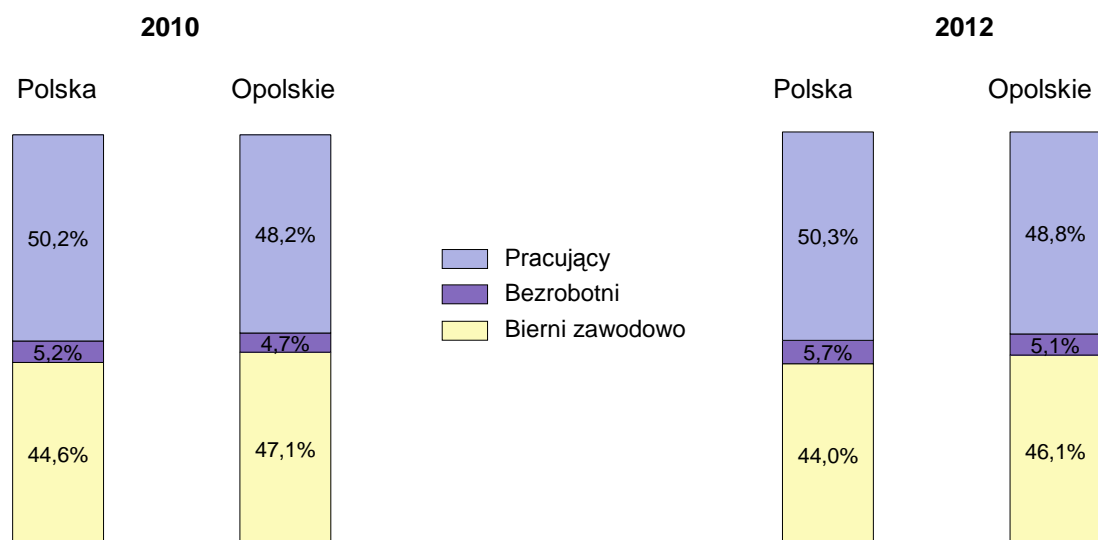
Wyszczególnienie	2010	2011	2012
POLSKA			
Aktywni zawodowo w tys.	17153	17295	17394
pracujący	15557	15613	15636
bezrobotni	1597	1682	1757
Bierni zawodowo w tys.	13826	13729	13656
Współczynnik aktywności zawodowej w % ...	55,4	55,7	56,0
Wskaźnik zatrudnienia w %	50,2	50,3	50,4
Stopa bezrobocia w %	9,3	9,7	10,1

^a Prezentowane wyniki BAEL zostały uogólnione w oparciu o bilanse ludności opracowane na podstawie wyników NSP'2011. Ponadto uwzględniono zmiany metodologiczne, wyłączając z zakresu badania osoby przebywające poza gospodarstwem domowym 12 miesięcy i więcej (dotychczas było to powyżej 3 miesięcy).

Tabl. 8. **Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w IV kwartale** (dok.)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012
OPOLSKIE			
Aktywni zawodowo w tys.	393	402	392
pracujący	358	364	355
bezrobotni	35	37	37
Bierni zawodowo w tys.	350	346	335
Współczynnik aktywności zawodowej w % ...	52,9	53,7	53,8
Wskaźnik zatrudnienia w %	48,2	48,7	48,8
Stopa bezrobocia w %	8,9	9,2	9,4

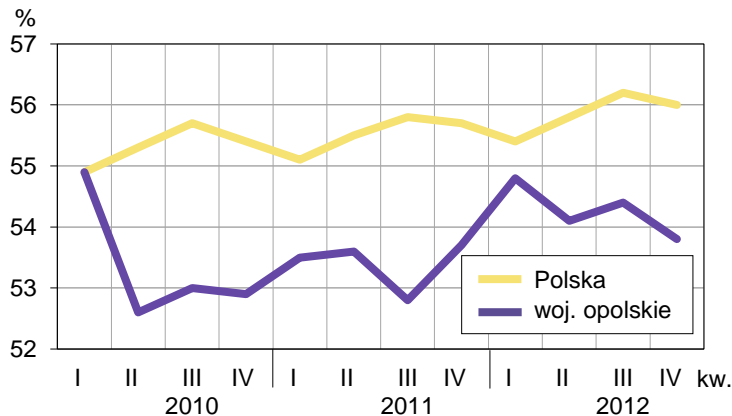
Struktura ludności według statusu na rynku pracy uległa zmianie zarówno w stosunku do notowanej w IV kwartale roku poprzedniego, jak i dwa lata wcześniej. W odniesieniu do analogicznego okresu 2011 r. zwiększył się zarówno udział pracujących (o 0,1 p. proc.) jak i bezrobotnych (o 0,2 p. proc.) w ogólnej liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej. W porównaniu z IV kwartałem 2010 r. również zaobserwowano wzrost zarówno udziału pracujących (o 0,6 p. proc.) jak i bezrobotnych (o 0,4 p. proc.).

Wyk. 22. **Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej według statusu na rynku pracy w IV kwartale**

Liczba aktywnych zawodowo w IV kwartale 2012 r. zmniejszyła się w stosunku do zanotowanej w analogicznym okresie poprzedniego roku o 2,5%. Tendencję spadkową zaobserwowano zarówno wśród mężczyzn, jak i kobiet. W odniesieniu do sytuacji sprzed dwóch lat liczba aktywnych zawodowo również zmniejszyła się, tj. o 0,3%. Spadek zaobserwowano wśród mężczyzn.

Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności (ogółem lub danej grupy).

Wyk. 23. Współczynnik aktywności zawodowej

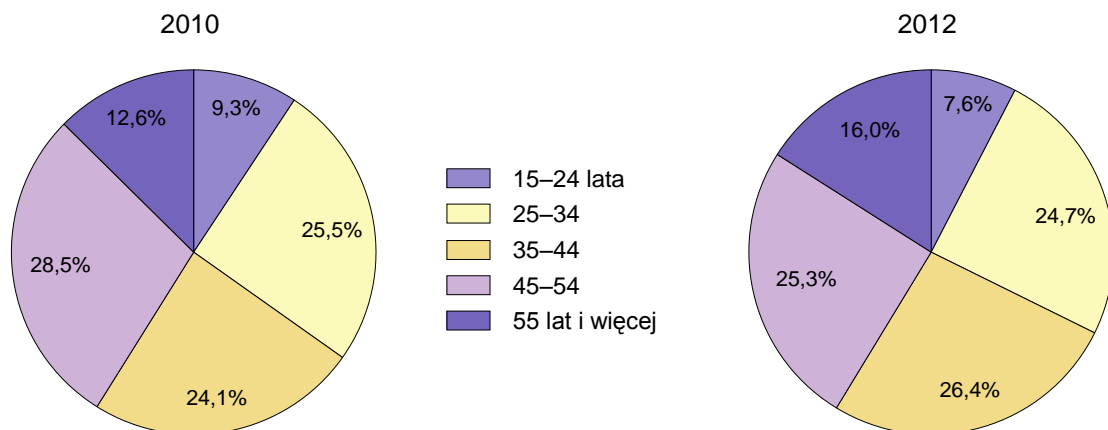
W omawianym okresie w województwie opolskim współczynnik aktywności zawodowej ukształtował się na poziomie 53,8% (jego wartość dla kraju wynosiła 56,0%). Pod względem wysokości współczynnika aktywności zawodowej województwo opolskie uplasowało się na 12 miejscu w kraju. Najwyższą wartość analizowanego współczynnika odnotowano w województwie mazowieckim (59,8%), a najniższą w warmińsko-mazurskim (51,6%). W województwie opolskim w ujęciu rocznym zaobserwowano wzrost aktywności zawodowej i opisujący ją współczynnik zwiększył się o 0,1 p. proc., a w odniesieniu do analogicznego kwartału 2010 r. wzrósł o 0,9 p. proc. (w skali kraju zaobserwowano wzrost odpowiednio: o 0,3 p. proc. i o 0,6 p. proc.). W analizowanym okresie w województwie opolskim wyższą wartość współczynnika aktywności zawodowej zanotowano wśród mężczyzn niż wśród kobiet (63,9% wobec 45,2%).

Do **pracujących** zaliczono wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej, które w okresie badanego tygodnia:

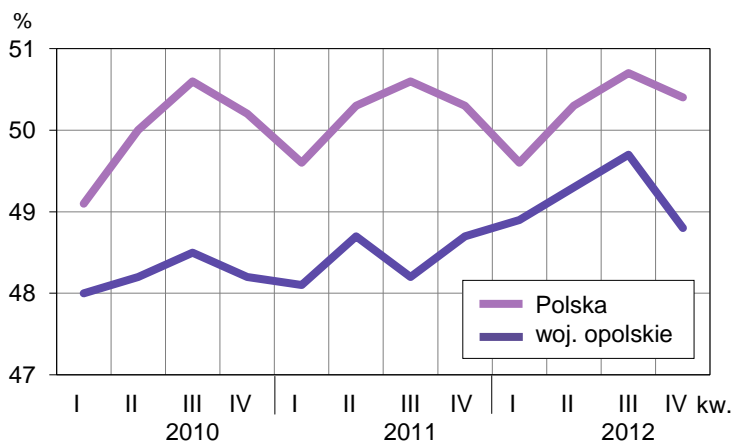
- wykonywały przez co najmniej 1 godzinę pracę przynoszącą zarobek lub dochód, tzn. były zatrudnione w charakterze pracownika najemnego, pracowały we własnym (lub dzierżawionym) gospodarstwie rolnym lub prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem;
- miały pracę, ale jej nie wykonywały:
 - z powodu choroby, urlopu macierzyńskiego lub wypoczynkowego,
 - z innych powodów, przy czym długość przerwy w pracy wynosiła do 3 miesięcy oraz od 2006 r. – powyżej 3 miesięcy i dotyczyła osób, które były pracownikami najemnymi i w tym czasie otrzymywały co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.

Zbiorowość pracujących w IV kwartale 2012 r. liczyła 355 tys. i zmniejszyła się o 9 tys. osób (tj. o 2,5%) w stosunku do zanotowanej rok wcześniej. Było to wynikiem znaczącego spadku liczby pracujących mężczyzn (o 3,9%), w mniejszym stopniu spadku liczby kobiet (o 0,6%) posiadających pracę. W porównaniu z analogicznym okresem 2010 r. omawiana grupa zmniejszyła się o 3 tys. osób (tj. o 0,8%), a obserwowany spadek dotyczył wyłącznie mężczyzn (o 2,0%). W analizowanym okresie 2012 r. w populacji pracujących mniejszy udział (44,2%) miały kobiety.

Biorąc pod uwagę wiek pracujących, w IV kwartale 2012 r. najmniejszy udział w omawianej zbiorowości miały osoby ze skrajnych grup wiekowych, tzn. 15–24 lata (7,6%) oraz 55 lat i więcej (16,0%). Udziały pozostałych grup wyodrębnionych ze względu na wiek były zbliżone i mieściły się w granicach 24,7%–26,4%.

Wyk. 24. **Struktura pracujących według wieku w IV kwartale w województwie opolskim**

Wskaźnik zatrudnienia w województwie opolskim wynosił 48,8% i był o 1,6 p. proc. niższy od średniego w kraju. Z tym poziomem analizowanego wskaźnika województwo opolskie uplasowało się na 11 miejscu w kraju. Najwyższy wskaźnik zatrudnienia odnotowano w województwie mazowieckim (55,1%), a najniższy w warmińsko-mazurskim (46,0%). W odniesieniu do analogicznego kwartału 2011 r. wskaźnik zatrudnienia w województwie opolskim zwiększył się o 0,1 p. proc. (w skali kraju również wzrósł o 0,1 p. proc.), przy czym obserwowany w tym czasie wzrost dotyczył wyłącznie kobiet.

Wyk. 25. **Wskaźnik zatrudnienia**

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności (ogółem lub danej grupy).

W IV kwartale 2012 r. liczba bezrobotnych w województwie opolskim wynosiła 37 tys. osób i utrzymała się na poziomie IV kwartału ub. roku. W porównaniu z analogicznym okresem 2010 r. liczba osób bezrobotnych była wyższa o 2 tys. (o 5,7%). W IV kwartale 2012 r. wśród ogółu osób bez-

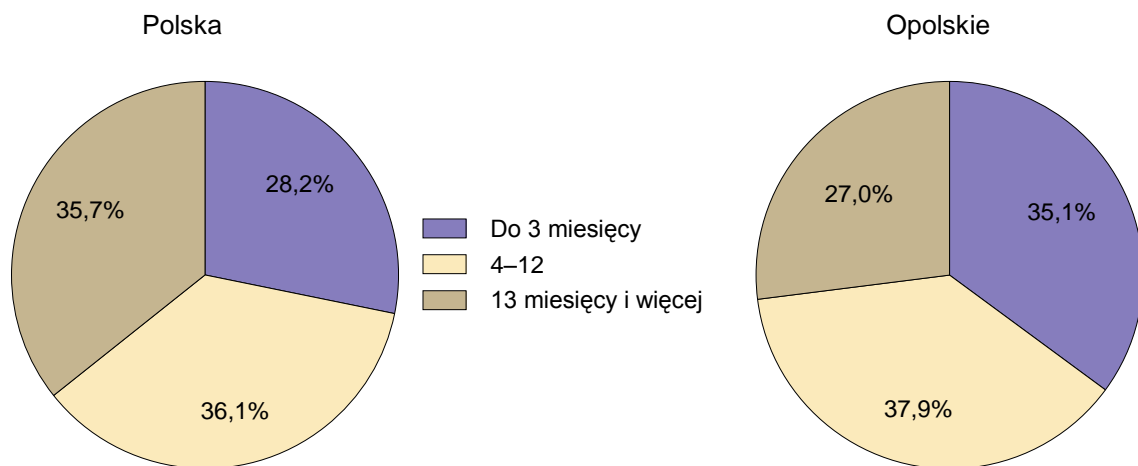
Bezrobotni to osoby w wieku 15–74 lata, które w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi, aktywne poszukiwały pracy i były gotowe podjąć pracę w ciągu dwóch tygodni następujących po tygodniu badanym. Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

robotnych województwa 56,8% stanowili mieszkańcy miast. W analizowanym okresie w populacji bezrobotnych większy udział (51,4%) mieli mężczyźni.

Analiza bezrobotnych pod względem wieku w województwie opolskim w IV kwartale 2012 r. wykazała, że najliczniejszą grupę tworzyły osoby należące do przedziału wiekowego 25–34 lata (32,4% ogólnej liczby bezrobotnych).

Przeciętny czas poszukiwania pracy przez osoby bezrobotne w IV kwartale 2012 r. w województwie opolskim wynosił 10,1 miesiąca (w kraju – 11,7 miesiąca). Na przestrzeni roku okres ten uległ wydłużeniu o 0,3 miesiąca (w kraju – dłuższy o 0,6 miesiąca). W analizowanym okresie w województwie opolskim liczba osób długotrwale poszukujących pracy (13 miesięcy i dłużej) wynosiła 10 tys. osób i stanowiła 27,0% ogólnej liczby bezrobotnych (wobec 24,3% rok wcześniej). W kraju w IV kwartale 2012 r. odsetek osób poszukujących pracy powyżej 13 miesięcy w ogólnej liczbie bezrobotnych wynosił 35,7% i w porównaniu z zanotowanym przed rokiem zwiększył się o 2,5 p. proc.

Wyk. 26. **Struktura bezrobotnych według czasu poszukiwania pracy w IV kwartale 2012 r.**

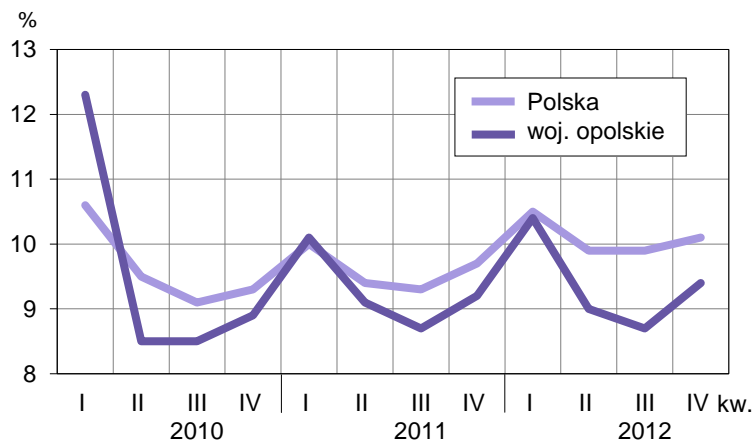

Stopa bezrobocia w IV kwartale 2012 r. w województwie opolskim ukształtowała się na poziomie 9,4% i była o 0,7 p. proc. niższa od wskaźnika ogólnokrajowego. Pod względem wysokości stopy bezrobocia województwo opolskie

uplasowało się na 4 miejscu w kraju. Stopa bezrobocia kształtowała się w granicach od 7,7% w województwie wielkopolskim do 14,0% w podkarpackim. Na przestrzeni roku stopa bezrobocia w województwie opolskim wzrosła o 0,2 p. proc. (w kraju – o 0,4 p. proc.), a w odniesieniu do analogicznego okresu 2010 r. – o 0,5 p. proc. (w kraju – o 0,8 p. proc.). W IV kwartale 2012 r. w województwie stopa bezrobocia w przypadku mężczyzn wynosiła 8,7%, a wśród kobiet – 10,3%.

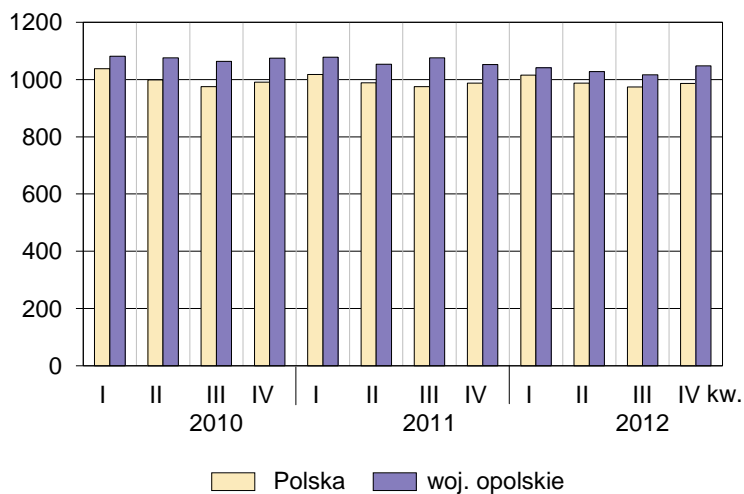
Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy).

Wyk. 27. Stopa bezrobocia

a w stosunku do analogicznego okresu 2010 r. o 4,3%. W kraju w analogicznym okresie liczebność analizowanej grupy zmniejszyła się odpowiednio: o 0,5% i o 1,2%. Większość populacji osób biernych zawodowo w województwie opolskim tworzyły kobiety, których udział w IV kwartale 2012 r. był znaczący i wynosił 63,6%.

Wyk. 28. Liczba osób niepracujących na 1000 osób pracujących

W IV kwartale 2012 r. zbiorowość biernych zawodowo liczyła 335 tys. osób i stanowiła 46,1% ogólnej liczby mieszkańców województwa w wieku 15 lat i więcej. Udział biernych zawodowo w ogólnej liczbie ludności kraju w tym wieku kształtował się na poziomie 44,0%. Na przestrzeni roku liczba biernych zawodowo w województwie opolskim zmniejszyła się o 3,2%,

W IV kwartale 2012 r. w województwie opolskim na 1000 pracujących przypadało 1048 osób bezrobotnych i biernych zawodowo. Rok wcześniej obciążenie to wynosiło 1052 osoby, natomiast w analogicznym okresie 2010 r. – 1075 osób. W IV kwartale 2012 r., jak również w analogicznym okresie 2011 r. i 2010 r., w województwie opolskim na 1000 pracujących przypadało więcej osób pozostających bez pracy niż w skali kraju.

Dane prezentujące rynek pracy w województwie opolskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa opolskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa opolskiego” – publikacja dostępna co kwartał,
- „Aktywność ekonomiczna ludności w województwie opolskim” – opracowanie sygnałne dostępne co kwartał,

jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

WYNAGRODZENIA

W 2012 r. w województwie opolskim na poziomie wyższym niż rok wcześniej ukształtowało się zarówno przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto jak i przeciętne wynagrodzenie godzinowe brutto w sektorze przedsiębiorstw. W porównaniu z 2011 r. zmniejszył się natomiast czas przepracowany w sektorze przedsiębiorstw.

Tabl. 9. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw**

Wyszczególnienie	2005	2011	2012		
	w złotych			2005=100	2011=100
Polska	2515,70	3604,68	3728,36	148,4	103,4
Opolskie	2206,17	3187,01	3226,97	146,5	101,3
M. Opole	3455,30	3506,87	x	101,5

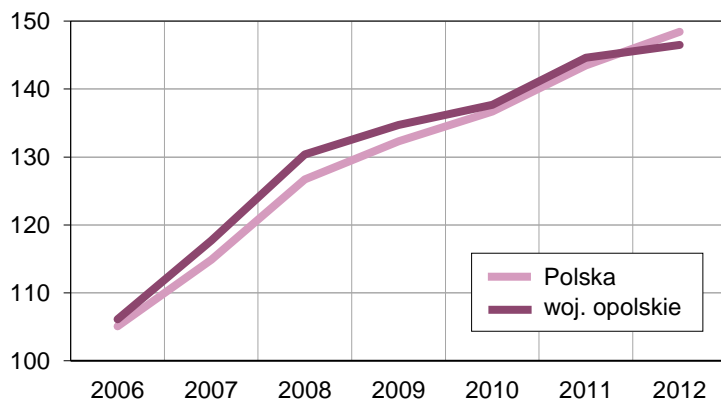
W województwie opolskim w 2012 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw osiągnęło poziom 3226,97 zł, tj. o 1,3% wyższy niż w roku poprzednim (wobec wzrostu o 5,0% odpowiednio w 2011 r.). Z takim wzrostem województwo opolskie uplasowało się na ostatnim miejscu w kraju, najwyższą pozycję zajmowało województwo zachodniopomorskie ze wzrostem

5,1%. W kraju przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw wynosiło 3728,36 zł i było o 3,4% wyższe niż w 2011 r. (przed rokiem wzrost o 5,0%).

Przeciętne wynagrodzenie brutto to stosunek sumy wynagrodzeń osobowych brutto, honorariów wypłacanych niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, wypłat z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej do przeciętnej liczby zatrudnionych w danym okresie, po wyeliminowaniu osób wykonujących pracę nakładczą oraz zatrudnionych za granicą.

Wyk. 29. **Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw**

Przeciętne miesięczne 2005 = 100

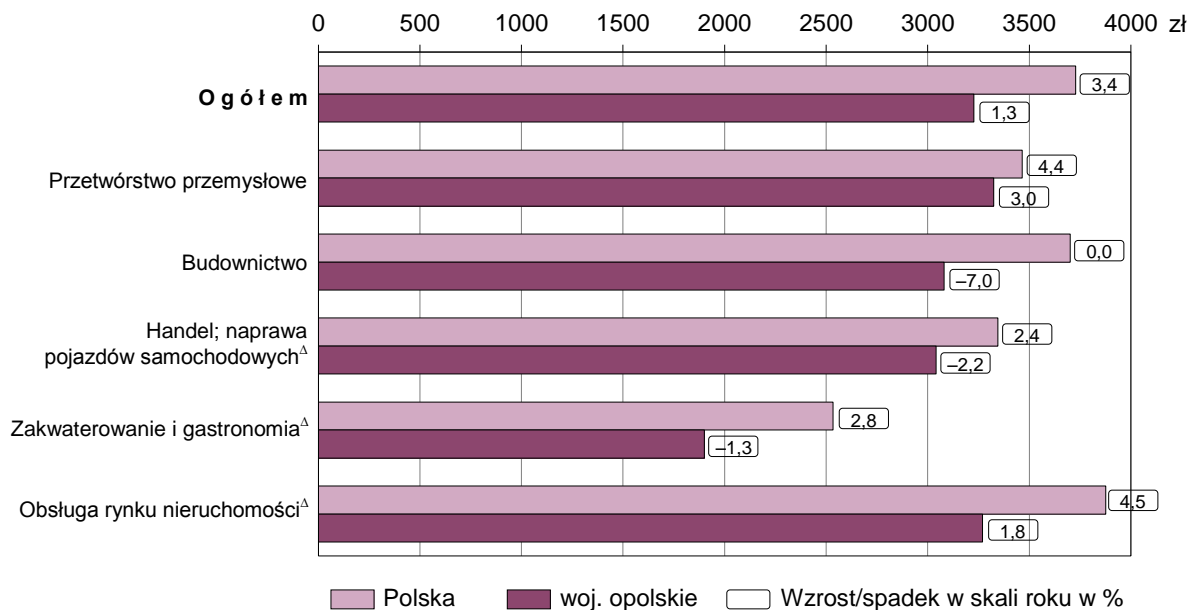

W województwie opolskim w sektorze publicznym przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto osiągnęło wartość 3700,51 zł i w porównaniu z 2011 r. wzrosło o 2,8%. W sektorze prywatnym przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto ukształtowało się na poziomie 3182,84 zł i było o 1,2% wyższe od zanotowanego w 2011 r.

Tabl. 10. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie opolskim**

Sektory	2011				2012				w zł
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100								
O g ó ł e m	104,6	103,4	104,3	105,0	105,2	104,1	102,4	101,3	3226,97
w tym:									
Przemysł	103,6	101,3	101,5	104,1	104,0	104,7	103,8	103,0	3386,93
w tym:									
przetwórstwo przemysłowe	103,3	103,1	103,5	106,7	107,3	104,9	103,8	103,0	3325,32
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	101,6	103,9	104,5	103,0	108,1	104,8	105,5	105,1	3636,78
Budownictwo	102,6	103,8	103,1	104,4	104,9	99,8	97,2	93,0	3081,22
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	107,1	106,3	109,8	109,7	105,4	100,1	99,0	97,8	3041,71
Transport i gospodarka magazynowa	102,4	105,1	105,9	107,1	109,7	107,2	105,9	104,8	2944,89
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	97,2	98,9	101,5	103,9	101,3	100,7	99,1	98,7	1900,35
Informacja i komunikacja	102,0	102,3	100,5	100,8	98,9	100,2	98,8	98,9	4300,10
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	100,4	103,0	102,4	103,9	106,2	102,1	102,7	101,8	3269,88
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	121,4	118,6	125,6	102,4	118,4	112,2	98,7	101,1	2388,85

Wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w porównaniu z 2011 r. wystąpił w 9 sekcjach sektora przedsiębiorstw, w tym m.in. w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 6,6%), dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 5,1%) oraz transporcie i gospodarce magazynowej (o 4,8%). Spadek przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto odnotowano m.in. w budownictwie (o 7,0%) i handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 2,2%).

Wyk. 30. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w wybranych sekcjach PKD 2007 w 2012 r.**

W województwie opolskim wynagrodzenia wyższe od przeciętnego w 2012 r. otrzymywano m.in. w sekcjach: górnictwo i wydobywanie (o 45,4%), wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 38,4%) oraz informacja i komunikacja (o 33,3%). Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto znacznie poniżej średniej odnotowano m.in. w zakwaterowaniu i gastronomii oraz administrowaniu i działalności wspierającej (odpowiednio: o 41,1% i o 26,0%).

Zatrudnieni w jednostkach sektora przedsiębiorstw w województwie opolskim przepracowali średnio w 2012 r. ogółem 169,6 mln godzin, tj. o 0,7% mniej niż przed rokiem. W sektorze publicznym czas przepracowany zmniejszył się o 10,6%, natomiast w sektorze prywatnym – wzrósł o 0,3%. Najwięcej godzin przepracowano w sekcjach: przetwórstwo przemysłowe – 86,9 mln (51,2% ogólnej liczby przepracowanych godzin w sektorze przedsiębiorstw) oraz handel; naprawa pojazdów samochodowych – 25,9 mln (15,3%).

W 2012 r. w sektorze przedsiębiorstw średni czas przepracowany w ciągu miesiąca przez 1 przeciętnie zatrudnionego wynosił tak jak przed rokiem 147 godzin.

Przeciętne wynagrodzenie godzinowe brutto ukształtowało się na poziomie 21,98 zł, tj. o 1,4% wyższym niż w 2011 r. W sektorze prywatnym wynosiło 21,65 zł (wzrost o 1,3%), a w sektorze publicznym – 25,50 zł (wzrost o 3,6%). Przeciętne wynagrodzenie godzinowe brutto wyższe od przeciętnego w województwie otrzymywano m.in. w górnictwie i wydobywaniu oraz wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (odpowiednio: o 47,4% i o 40,5%). Niższe od przeciętnego wynagrodzenia godzinowego brutto w województwie odnotowano m.in. w zakwaterowaniu i gastronomii oraz administrowaniu i działalności wspierającej (odpowiednio: o 41,2% i o 27,1%).

Dane prezentujące przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w województwie opolskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa opolskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc
 - „Biuletyn statystyczny województwa opolskiego” – publikacja dostępna co kwartał, jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).
-

ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE

W województwie opolskim w 2012 r. przeciętna liczba emerytów i rencistów ukształtowała się na poziomie niższym niż rok wcześniej. Zmniejszyła się zarówno liczba świadczeniobiorców ZUS, jak i zbiorowość rolników indywidualnych. W analizowanym roku odnotowano wzrost przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto, przy czym wyższą dynamiką charakteryzowały się świadczenia wypłacane rolnikom indywidualnym niż wypłacane przez ZUS.

Przeciętna liczba emerytów i rencistów w województwie opolskim w 2012 r. wynosiła 208,2 tys. osób i była niższa zarówno od notowanej przed rokiem (o 3,3 tys. osób, tj. o 1,6%), jak i w 2006 r. (o 4,7 tys. osób, tj. o 2,2%). W 2012 r. odsetek świadczeniobiorców ZUS z terenu województwa opolskiego w ogólnej ich zbiorowości w kraju wynosił 2,4% (w ub. roku – 2,5%), a KRUS podobnie jak przed rokiem 2,2%. Biorąc pod uwagę zarówno liczbę wypłat z ZUS jak i z KRUS województwo opolskie znalazło się na 15 pozycji w kraju.

Tabl. 11. Świadczenia społeczne

Wyszczególnienie	2006	2011	2012		
	w liczbach bezwzględnych			2006=100	2011=100
POLSKA ^a					
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.:					
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS	7217,4	7414,2	7350,7	101,8	99,1
rolników indywidualnych	1586,0	1326,6	1285,7	81,1	96,9
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł	1214,75	1669,22	1759,85	144,9	105,4
w tym emerytura	1310,75	1783,06	1872,32	142,8	105,0
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	802,52	986,24	1054,61	131,4	106,9
w tym emerytura	841,06	1028,51	1097,75	130,5	106,7
OPOLSKIE					
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.	212,9	211,5	208,2	97,8	98,4
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS	176,9	182,1	180,0	101,8	98,8
rolników indywidualnych	36,0	29,4	28,2	78,2	95,8
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł	1182,57	1640,76	1729,76	146,3	105,4
w tym emerytura	1241,28	1723,79	1810,83	145,9	105,0
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	851,10	1052,01	1123,30	132,0	106,8
w tym emerytura	871,97	1079,18	1151,85	132,1	106,7

a Łącznie z rentami wypadkowymi finansowanymi z FUS, a wypłacanymi przez MON, MSW oraz MS w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSW oraz MS, a także wypłatami świadczeń rolnych z MON, MSW oraz MS nieuwzględnionymi w województwie.

Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych – ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa).

W 2012 r. emerytury i renty z ZUS otrzymywało 180,0 tys. osób, tj. mniej niż przed rokiem (o 1,2%), ale więcej niż przed sześcioma laty (o 1,8%). Liczba emerytów zmniejszyła się o 1,0% w stosunku do 2011 r. W porównaniu z rokiem poprzednim zmniejszyła się również przeciętna liczba rencistów otrzymujących świadczenia z tytułu niezdolności do pracy (o 4,8%). Nie uległa istotnej zmianie liczba osób pobierających renty rodzinne (o 0,3% więcej). W 2012 r. najliczniejszą grupę świadczeniobiorców ZUS w województwie opolskim stanowili emeryci (71,7% całej zbiorowości), a najmniejszą – osoby pobierające renty z tytułu niezdolności do pracy (9,8%).

Tabl. 12. Świadczenia społeczne w województwie opolskim

Wyszczególnienie A – analogiczny okres roku poprzedniego = 100	2011				2012			
	I–III	I–VI	I–IX	I–XII	I–III	I–VI	I–IX	I–XII
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.	213,1	212,5	212,1	211,5	209,2	208,8	208,5	208,2
A	98,1	98,1	98,1	98,1	98,2	98,3	98,3	98,4
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS	183,2	182,8	182,5	182,1	180,6	180,4	180,2	180,0
A	98,5	98,5	98,5	98,5	98,6	98,7	98,7	98,8
rolników indywidualnych	29,9	29,7	29,6	29,4	28,6	28,4	28,3	28,2
A	95,6	95,6	95,7	95,7	95,7	95,7	95,8	95,8
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł:								
wypłacana przez ZUS	1605,59	1627,15	1635,63	1640,76	1684,14	1713,19	1722,57	1729,76
A	106,0	105,6	105,4	105,2	104,9	105,3	105,3	105,4
rolników indywidualnych	1036,47	1046,63	1050,12	1052,01	1083,73	1110,08	1118,91	1123,30
A	104,3	103,8	103,5	103,4	104,6	106,1	106,6	106,8

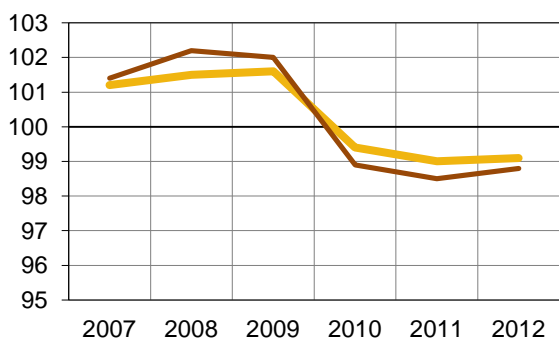
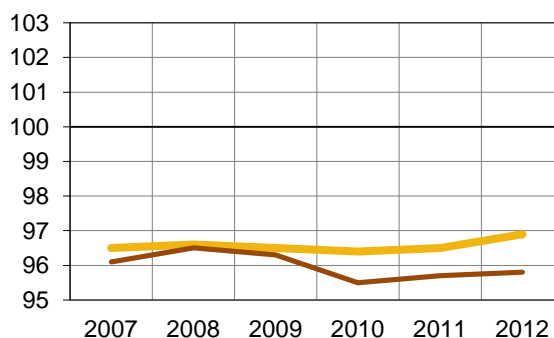
Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z tych środków.

Liczba osób otrzymujących świadczenia emerytalno-rentowe w ramach rolniczego systemu ubezpieczeń społecznych zmniejszyła się w porównaniu z 2011 r.

Emerytury i renty rolnicze w 2012 r. pobierało 28,2 tys. osób (o 4,2% mniej niż przed rokiem i o 21,8% mniej w stosunku do 2006 r.). W ciągu ostatniego roku największy spadek (o 4,5%) zaobserwowano w przypadku osób otrzymujących emerytury, następnie wśród osób pobierających renty rodzinne (o 2,8%) oraz renty z tytułu niezdolności do pracy (o 1,3%). Świadczeniobiorcy KRUS charakteryzowali się nieco odmienną strukturą. Podobnie jak w przypadku świadczeń wypłacanych przez ZUS, dominowali emeryci, przy czym ich odsetek wynosił 86,8%. Najniższy udział natomiast odnotowano wśród osób pobierających renty rodzinne, które stanowiły 2,9% ogółu świadczeniobiorców KRUS w województwie opolskim.

Wyk. 31. **Dynamika przeciętnej miesięcznej liczby emerytów i rencistów**

Rok poprzedni = 100

Pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS**Rolników indywidualnych**

— Polska

— woj. opolskie

W województwie opolskim w 2012 r. przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS wynosiła 1729,76 zł i była wyższa o 5,4% niż przed rokiem (w kraju wzrost również o 5,4%). To samo świadczenie pobierane przez rolników indywidualnych ukształtowało się na poziomie 1123,30 zł i zwiększyło się o 6,8% w ciągu roku (w kraju wzrost o 6,9%).

Świadczenia emerytalno-rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących oraz wyrównawczych) uwzględniającą zmniejszenia m.in. z tytułu osiągnięcia przychodów z pracy.

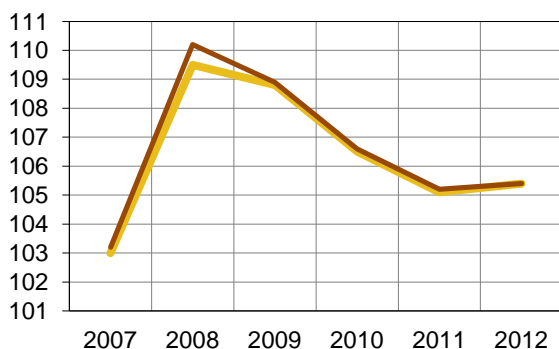
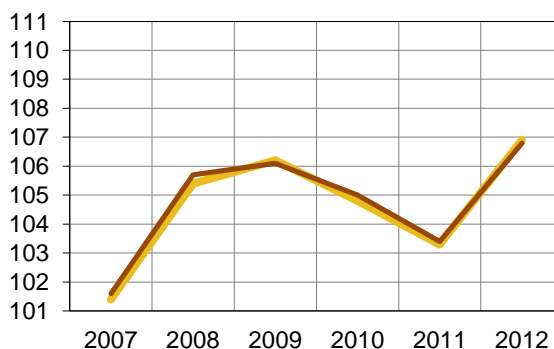
Tendencję wzrostową obserwowano w przypadku wszystkich kategorii świadczeń zarówno w województwie, jak i w kraju. Szybciej rosła przeciętna emerytura i renta wypłacana przez KRUS niż analogiczne świadczenie wypłacane przez ZUS. Różnica pomiędzy wzrostem emerytury i renty wypłacanej przez KRUS a wzrostem emerytury i renty z ZUS w województwie wyniosła 1,4 p. proc. (w kraju – 1,5 p. proc.)

Świadczenia emerytalno-rentowe nie obejmują wypłat emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

Rozpatrując natomiast poszczególne kategorie świadczeń, najwyższy wzrost w ciągu ostatniego roku, zarówno w województwie, jak i w kraju odnotowano w przypadku renty rodzinnej wypłacanej przez KRUS – odpowiednio: o 9,6% i o 8,7%.

Wyk. 32. **Dynamika przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto**

Rok poprzedni = 100

Wypłacanej przez ZUS**Rolników indywidualnych**

— Polska

— woj. opolskie

W 2012 r. wysokość świadczeń wypłacanych przez ZUS w województwie opolskim kształtowała się poniżej średniej krajowej, z wyjątkiem renty z tytułu niezdolności do pracy. Świadczenia realizowane przez KRUS natomiast były wyższe niż średnia krajowa z wyjątkiem renty rodzinnej. Analogicznie jak przed rokiem, pod względem zarówno przeciętnej emerytury i renty z ZUS jak i świadczeń pobieranych przez rolników indywidualnych, województwo plasowało się na 5 miejscu w kraju. W przypadku wypłat realizowanych przez ZUS wyższy poziom niż średnia krajowa zanotowano w kategorii renty z tytułu niezdolności do pracy (o 1,1%). Emerytury i renty rodzinne były niższe od średniej krajowej po 3,3%. Wypłaty realizowane przez KRUS wyższe od średniej krajowej odnotowano w kategorii emerytury – o 4,9% i renty z tytułu niezdolności do pracy – o 4,8%. Renty rodzinne natomiast były o 0,1% niższe niż średnia krajowa w tej kategorii.

Dane prezentujące świadczenia społeczne w województwie opolskim znajdują się w publikacji udostępnionej co kwartał na stronie internetowej Urzędu pt. „Biuletyn statystyczny województwa opolskiego”, jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

CENY

W województwie opolskim w 2012 r. ceny towarów i usług konsumpcyjnych w odniesieniu do 2011 r. wzrosły w mniejszym stopniu niż w analogicznym okresie ub. roku. Wzrost cen wystąpił w większości grup towarów i usług, a najwyższy odnotowano w zakresie transportu, towarów i usług związanych z mieszkaniem oraz żywności i napojów bezalkoholowych. Spadek cen odnotowano jedynie w grupie odzież i obuwie.

Podstawę do opracowania **wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych** stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych obliczono przy przyjęciu systemu wag z roku poprzedzającego rok badany.

Systemy wag w zakresie poszczególnych województw oraz w skali kraju opracowano na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego) gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych. Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu zaadaptowanej na potrzeby zharmonizowanych wskaźników cen konsumpcyjnych (COICOP/HICP).

Ceny towarów i usług konsumpcyjnych w województwie opolskim w 2012 r. wzrosły w porównaniu z rokiem poprzednim, podobnie jak w kraju o 3,7%. Wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem w porównaniu z 2011 r. wystąpił we wszystkich województwach, największy – w podkarpackim i warmińsko-mazurskim (po 4,1%), a najmniejszy w śląskim (o 3,3%). W województwie opolskim najbardziej podrożały towary i usługi związane z transportem (o 8,8%), mieszkaniem (o 4,7%) oraz żywności i napoje bezalkoholowe (o 4,6%). W porównaniu z 2011 r. ceny obniżyły się

w grupie odzież i obuwie (spadek o 5,5%). Podobny trend w cenach poszczególnych grup towarów i usług konsumpcyjnych wystąpił w kraju.

Tabl. 13. **Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych**

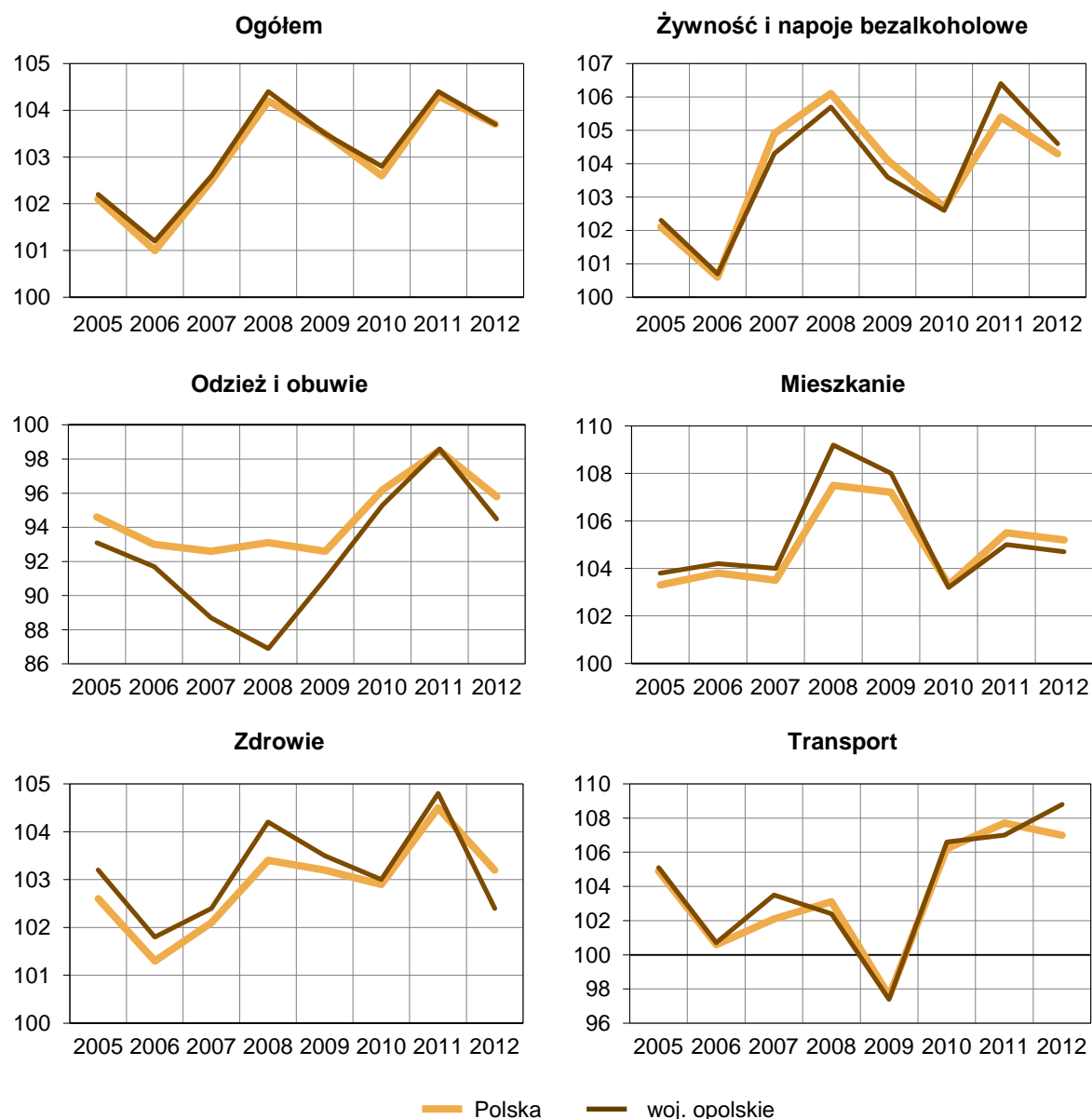
Wyszczególnienie	2005	2011	2012
	rok poprzedni = 100		
POLSKA			
O g ó ł e m	102,1	104,3	103,7
w tym:			
Żywność i napoje bezalkoholowe	102,1	105,4	104,3
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	102,7	103,7	104,1
Odzież i obuwie	94,6	98,5	95,8
Mieszkanie	103,3	105,5	105,2
Zdrowie	102,6	104,5	103,2
Transport	104,9	107,7	107,0
Rekreacja i kultura	100,6	100,5	101,1
Edukacja	103,2	103,4	104,2

Tabl. 13. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych (dok.)

Wyszczególnienie	2005	2011	2012
	rok poprzedni = 100		
OPOLSKIE			
Ogółem	102,2	104,4	103,7
w tym:			
Żywność i napoje bezalkoholowe	102,3	106,4	104,6
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	103,4	103,9	104,1
Odzież i obuwie	93,1	98,6	94,5
Mieszkanie	103,8	105,0	104,7
Zdrowie	103,2	104,8	102,4
Transport	105,1	107,0	108,8
Rekreacja i kultura	99,9	100,5	101,2
Edukacja	103,3	102,4	103,5

Wyk. 33. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych

Rok poprzedni = 100

Analiza cen w ujęciu kwartalnym wskazuje na największy wzrost (o 4,1%) cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem w I kwartale 2012 r. W porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku wyższe ceny odnotowano we wszystkich grupach towarów i usług (z wyjątkiem odzieży i obuwia). Największy wzrost cen wystąpił w grupie towarów i usług: transport (o 11,8%), mieszkanie (o 4,8%) oraz żywność i napoje bezalkoholowe (o 4,7%).

W poszczególnych kwartałach 2012 r. obserwowano zarówno wzrosty jak i spadki cen w grupach towarów i usług. W IV kwartale 2012 r. ceny wzrosły w mniejszym stopniu (o 2,8%) niż w kwartałach poprzednich w porównaniu z analogicznym okresem 2011 r.

Tabl. 14. **Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w województwie opolskim**

Wyszczególnienie	2011				2012			
	I–III	IV–VI	VII–IX	X–XII	I–III	IV–VI	VII–IX	X–XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	104,1	104,7	104,3	104,6	104,1	104,0	104,0	102,8
w tym:								
Żywność i napoje bezalkoholowe	106,6	108,5	105,2	105,1	104,7	104,3	105,2	104,2
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	104,3	103,2	104,5	103,8	103,9	104,9	103,7	104,0
Odzież i obuwie	96,7	100,8	98,9	97,9	96,1	93,9	93,7	94,3
Mieszkanie	104,8	104,6	105,1	105,5	104,8	105,3	104,8	103,8
Zdrowie	103,9	104,5	104,9	106,0	102,9	103,1	102,9	100,5
Transport	106,3	106,1	106,7	108,9	111,8	110,4	109,3	103,9
Rekreacja i kultura	100,5	100,5	100,1	100,7	101,0	100,3	102,2	101,1
Edukacja	101,0	101,2	102,7	104,9	104,4	104,2	103,2	102,2

W grudniu 2012 r. ceny większości artykułów żywnościowych były wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku. Spośród artykułów z grupy „pieczywo i produkty zbożowe” konsumenci więcej płacili za ryż (o 7,3%) i chleb pszenno-żytni (o 2,9%). Obniżyła się natomiast cena kaszy jęczmiennej (o 4,0%) i bułki pszennej (o 2,1%).

W porównaniu z grudniem 2011 r. podrożało mięso i wędliny. Odnotowano wzrost cen mięsa wołowego z kością – rostbef (o 9,0%), mięsa wołowego bez kości – z udźca (o 5,8%), mięsa wieprzowego z kością – schabu środkowego (o 5,2%) oraz kurcząt patroszonych (o 3,0%). Spośród wędlin podrożała m.in. kiełbasa „Toruńska” (o 7,7%) i szynka wieprzowa gotowana (o 5,1%). Wzrosły również ceny filetów mrożonych z morszczuka (o 7,8%), natomiast obniżyły się ceny karpia świeżego (o 13,3%).

W grupie „mleko, sery i jaja” wyższe były ceny mleka krowiego spożywczego o zawartości tłuszczu 2–2,5% (o 23,7%), jaj kurzych świeżych (o 18,2%) oraz sera dojrzewającego „Gouda” (o 2,9%).

Źródłem informacji o cenach detalicznych prezentowanych towarów żywnościowych były notowania cen prowadzone przez ankietatorów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania cen. Ceny towarów i usług konsumpcyjnych notowano raz w miesiącu z wyjątkiem owoców i warzyw, w zakresie których notowania cen prowadzone były dwa razy w miesiącu (do 2010 r. – trzy razy w miesiącu).

Niższe ceny odnotowano dla mleka krowiego spożywczego o zawartości tłuszczu 3–3,5% sterylizowanego (o 2,5%) i sera twarogowego półtłustego (o 0,5%).

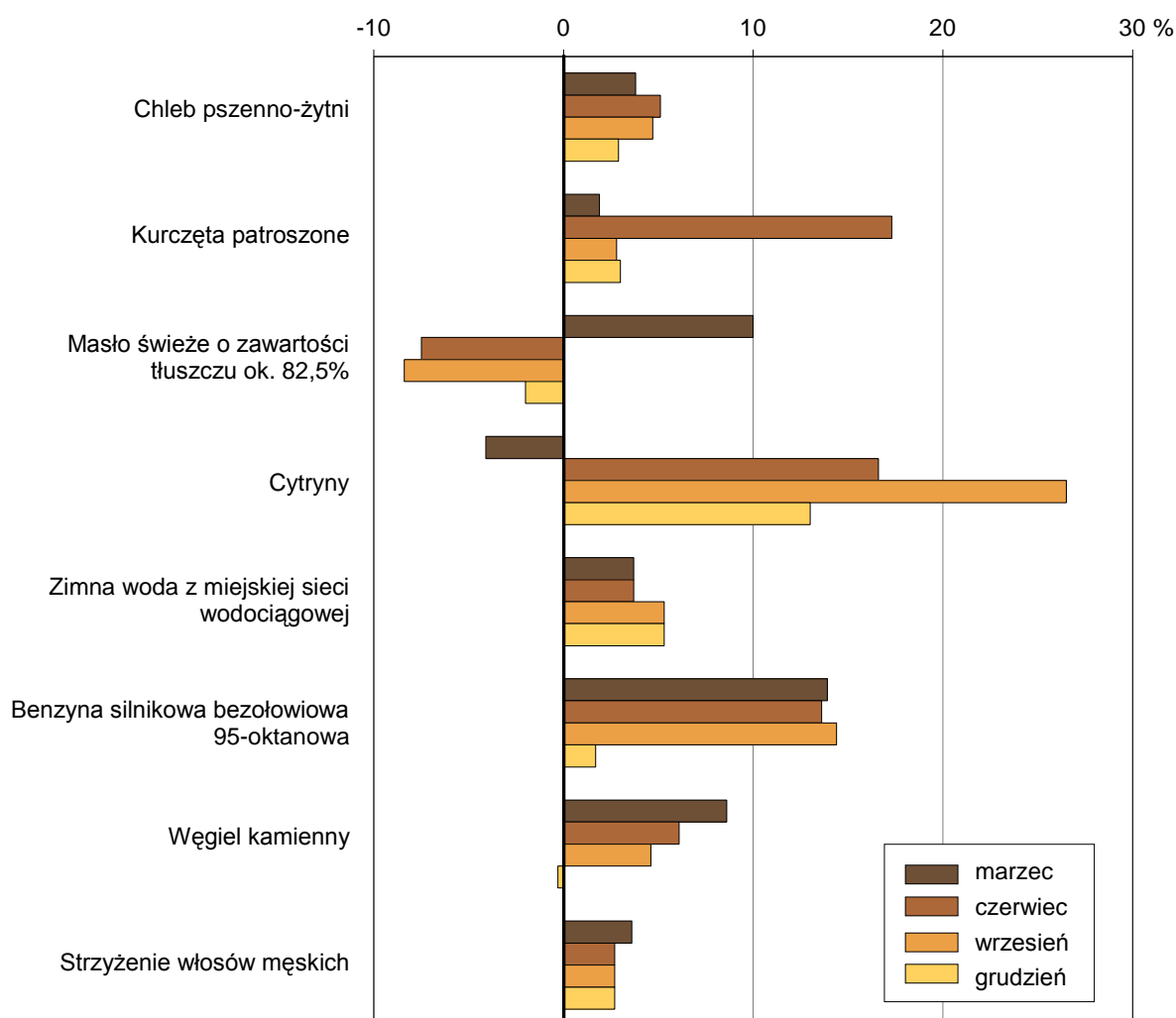
Spadek cen w skali roku wystąpił w grupie „oleje i pozostałe tłuszcze”. Wobec grudnia 2011 r. obniżyły się ceny oleju rzepakowego produkcji krajowej (o 8,4%), margaryny (o 5,5%) i masła świeżego o zawartości tłuszczu ok. 82,5% (o 2,0%).

Wśród pozostałych artykułów żywnościowych wzrost w odniesieniu do grudnia 2011 r. zaobserwowano m.in. w cenach herbaty „Madras” (o 11,0%), czekolady mlecznej (o 9,7%), soku jabłkowego (o 3,5%) oraz cukru (o 1,1%). Spadek cen natomiast odnotowano m.in. dla kawy naturalnej mielonej „Tchibo Family Classic” (o 8,6%).

W grudniu 2012 r. znacznie droższe niż przed rokiem były ziemniaki (o 49,3%), więcej płacono również za cytryny, marchew i cebulę (wzrost odpowiednio: o 13,0%, o 10,7%, i o 2,6%).

Wyk. 34. **Zmiany cen wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w województwie opolskim w 2012 r.**

Analogiczny okres roku poprzedniego = 100

Wyższe ceny niż w grudniu 2011 r. zaobserwowano w towarach i usługach związanych z użytkowaniem mieszkania. Wzrosły ceny wywozu śmieci (o 7,9%) oraz ceny zaopatrzenia w zimną wodę z miejskiej sieci wodociągowej i ciepłą wodę (odpowiednio: o 5,3% i o 1,7%).

W stosunku do grudnia 2011 r. podrożały również towary i usługi w zakresie transportu, a główną przyczyną wzrostu cen były wyższe ceny paliw, w tym benzyny silnikowej bezołowiowej, 95-oktanowej (o 1,7%). Ponadto odnotowano wzrost cen przejazdu taksówką osobową w ciągu dnia na terenie miasta na odległość 5 km (o 2,6%) i biletu normalnego na przejazd jednorazowy autobusem miejskim (o 1,8%).

W grupie artykułów „odzież i obuwie” w porównaniu z grudniem 2011 r. więcej płacono za garnitur męski 2-częściowy, z elanowełny (o 6,4%) oraz za podkoszulek męski bawełniany z krótkim rękawem (o 4,7%). Tańsze natomiast były półbuty skórzane na podeszwie nieskórzanej męskie i damskie (odpowiednio: o 2,5% i o 1,9%).

W grudniu 2012 r. w zakresie sprzętu RTV i AGD droższy niż przed rokiem był mikser elektryczny (o 8,2%), a tańsza kuchnia mikrofalowa o pojemności 16–20 l (o 3,7%) oraz odtwarzacz DVD (o 3,6%).

Tabl. 15. **Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu**

Wyszczególnienie	2005	2011	2012	
	w złotych			XII 2011 = = 100
POLSKA				
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg	1,33	2,25	2,25	100,0
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – za 1 kg	13,07	15,34	15,96	104,0
Kurczęta patroszone – za 1 kg	4,63	7,12	7,18	100,8
Szynka wieprzowa gotowana – za 1 kg	19,67	22,95	23,88	104,1
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3–3,5% sterylizowane – za 1 l	2,45	2,78	2,73	98,2
Masło świeże o zawartości tłuszczu ok. 82,5% – za 200 g	3,10	4,63	4,29	92,7
Cebula – za 1 kg	1,20	1,40	1,48	105,7
Ziemniaki – za 1 kg	0,89	0,74	0,91	123,0
Cukier biały kryształ – za 1 kg	3,03	3,95	3,93	99,5
Sok jabłkowy – za 1 l	2,83	3,73	3,82	102,4
Garnitur męski 2-częściowy, z elanowełny – za 1 kpl.	458,31	484,87	476,09	98,2
Półbuty skórzane męskie na podeszwie nieskó- rzanej – za 1 parę	146,77	172,72	180,58	104,6
Ciepła woda – za 1 m ³	14,10	18,61	19,83	106,6
Proszek do prania – za 400 g	2,97	4,46	4,60	103,1
Wizyta u lekarza specjalisty	51,31	74,13	79,90	107,8
Bilet normalny na przejazd jednorazowy auto- busem miejskim	1,94	2,46	2,64	107,3
Bilet normalny do kina	12,72	15,89	16,68	105,0

Tabl. 15. **Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu** (dok.)

Wyszczególnienie	2005	2011	2012	
	w złotych			XII 2011 = = 100
OPOLSKIE				
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg	1,48	2,40	2,47	102,9
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – za 1 kg	12,60	14,81	15,58	105,2
Kurczęta patroszone – za 1 kg	4,42	6,98	7,19	103,0
Szynka wieprzowa gotowana – za 1 kg	20,12	27,08	28,47	105,1
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3–3,5% sterylizowane – za 1 l	2,51	2,77	2,70	97,5
Masło świeże o zawartości tłuszczu ok. 82,5% – za 200 g	3,26	3,98	3,90	98,0
Cebula – za 1 kg	1,24	1,56	1,60	102,6
Ziemniaki – za 1 kg	0,80	0,67	1,00	149,3
Cukier biały kryształ – za 1 kg	2,94	3,73	3,77	101,1
Sok jabłkowy – za 1 l	2,60	3,15	3,26	103,5
Garnitur męski 2-częściowy, z elanowełny – za 1 kpl.	450,83	508,00	540,57	106,4
Półbuty skórzane męskie na podszewie nieskó- rzanej – za 1 parę	148,12	163,14	159,00	97,5
Ciepła woda – za 1 m ³	11,51	18,06	18,36	101,7
Proszek do prania – za 400 g	4,87	4,92	101,0
Wizyta u lekarza specjalisty	56,25	80,00	82,14	102,7
Bilet normalny na przejazd jednorazowy auto- busem miejskim	1,84	2,20	2,24	101,8
Bilet normalny do kina	13,33	16,00	16,75	104,7

Dane prezentujące ceny towarów i usług konsumpcyjnych w województwie opolskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach, udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

— „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa opolskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc

— „Biuletyn statystyczny województwa opolskiego” – publikacja dostępna co kwartał,

jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

ROLNICTWO

■ WARUNKI AGROMETEOROLOGICZNE

Warunki agrometeorologiczne jesienią 2011 r. utrudniały przygotowanie pól pod zasiewy ozimin. Występujący od września do listopada brak opadów deszczu wpłynął na pogorszenie uwilgotnienia gleby, a tym samym na nierównomierny wzrost i osłabienie kondycji roślin ozimych, zwłaszcza wysianych po terminie agrotechnicznym. Po długiej jesieni rośliny przeszły w stan zimowego spoczynku. Warunki zimowania roślin w grudniu 2011 r. i styczniu 2012 r. były zmienne i niekorzystne dla roślin. Występujące na początku lutego 2012 r. silne mrozy (średnia minimalna temperatura pierwszej dekady wynosiła -19°C), brak okrywy śnieżnej na polach, duże dobowe wahania temperatur i silne wiatry wpływały niekorzystnie na oziminy, powodując ich wysmolenie, dopiero w połowie pierwszej dekady lutego wystąpiły opady śniegu. Pod koniec lutego nastąpiło stopniowe ocieplenie i rozpoczęły się roztopy śniegu, było deszczowo i wietrznie. W pierwszych dniach marca 2012 r. nastąpiła znaczna poprawa pogody, a w kolejnych dniach odnotowano przymrozki, które były niekorzystne dla ozimin, zwłaszcza pszenicy i rzepaku. Stan zasiewów na wielu plantacjach już niekorzystny jeszcze bardziej pogorszył się, wiele plantacji postanowiono zaorać i przesiać zbożami jarymi, w przypadku utraty plantacji rzepaku ozimego pola w większości przesiane zostały kukurydzą. Pierwsza dekada kwietnia była chłodna, a druga deszczowa. Odnotowano słaby stan zbóż ozimych – pszenicy i jęczmienia, zakończono rozpoczęte pod koniec marca zasiewy zbóż jarych. W trzeciej dekadzie miesiąca nastąpiło znaczne ocieplenie, było pogodnie i prawie bez opadów deszczu, co sprzyjało wiosennym pracom polowym. Średnia dobową temperatura powietrza w kwietniu kształtowała się na poziomie 9°C (w tym maksymalna $22,2^{\circ}\text{C}$). W maju warunki agrometeorologiczne były zróżnicowane. Na początku miesiąca pogoda była bezdeszczowa, wystąpiły przymrozki i znaczne ochłodzenie. W drugiej dekadzie miały miejsce obfite opady deszczu, natomiast w trzeciej dekadzie maja nastąpiło znaczne ocieplenie, najwyższa temperatura w ciągu dnia wynosiła $29,1^{\circ}\text{C}$, noce jednak były bardzo chłodne. Zboża weszły w fazę strzelania w źdźbło, miejscami widoczne były objawy niedoboru wody. Warunki pogodowe przyspieszyły siew kukurydzy, rzepak ozimy był w fazie przekwitania i tworzenia się łuszczyń. W dobrym stanie była większość plantacji buraków cukrowych. Niedostateczne opady deszczu w trzeciej dekadzie miesiąca wstrzymały częściowo wzrost roślin. Przymrozki, które pojawiły się w połowie maja znacznie uszkodziły plantacje wczesnych ziemniaków. Ziemniaki późne były w fazie wschodów. Rozpoczęto również zbiór pierwszego pokosu traw. Pierwsza dekada czerwca była bardzo ciepła z miejscowymi objawami suszy (temperatura dzienna dochodziła do 28°C), po czym nastąpiło krótkie ochłodzenie, a od połowy miesiąca ponownie nastąpił wzrost temperatur dziennych do ok. 34°C . W drugiej połowie czerwca wystąpiły opady deszczu, które znacznie przyspieszyły wegetację roślin. Zaobserwowano przeciętny, a na południu województwa bardzo dobry stan zbóż ozimych. Jednak część plantacji pszenicy i jęczmienia dotknęły choroby grzybowe, głównie septorioza liści i rdza. Dobry był natomiast stan plantacji zbóż jarych, ale w przypadkach niektórych plantacji gdzie zaniechano ochrony fungicydowej wystąpiła duża presja chorób. Ziemniaki były w pełni kwitnienia, na niektórych planta-

cjach wystąpiła stonka ziemniaczana i mszyca. Również większość plantacji buraków cukrowych była w dobrym stanie. Lipiec był miesiącem zmiennym pogodowo, od upalnej pierwszej dekady z obfitymi opadami deszczu i równomiernymi opadami w drugiej dekadzie, do znacznie bardziej upalnej i bezdeszczowej trzeciej dekady. Dokonano zbioru jęczmienia ozimego oraz prawie w całości rzepaku i rzepiku ozimego. Trwał również zbiór pozostałych zbóż. W bardzo dobrym stanie była większość plantacji buraków cukrowych. W sierpniu warunki atmosferyczne sprzyjały wegetacji roślin i pracom żniwnym. Przelotne opady deszczu i gwałtowne burze wstrzymywały prace polowe, ale nie zagrażały zbiorom. Plantacje uszkodzone przymrozkami wiosennymi plonowały nieco niżej, pomimo tego średni plon był dobry. Ziarno zbóż z plantacji przerzedzonych, uszkodzonych przez przymrozki w dużej mierze zbierano z przeznaczeniem na pasze. Większość plantacji ziemniaków i buraków cukrowych była w dobrym stanie. Wrzesień był miesiącem ciepłym, na ogół z niewielkimi opadami deszczu, co sprzyjało pracom polowym. Trwały prace związane z siewem zbóż ozimych, kontynuowano wykopki ziemniaków oraz rozpoczęto zbiór buraków cukrowych. Pierwszą i drugą dekadę października cechowała ciepła i słoneczna pogoda, która stwarzała dobre warunki dla zbioru okopowych i pastewnych oraz korzystnie wpłynęła na początkowy rozwój ozimin. Większość plantacji zbóż ozimych zasiano w optymalnym terminie agrotechnicznym. Zakończono zbiór ziemniaków, jakość zebranych bulw była dobra. Pozostało do zebrania ok. 20% powierzchni buraków cukrowych. Trzecia dekada miesiąca była chłodna, wietrzna, z opadami deszczu i śniegu, co przejściowo niekorzystnie wpłynęło na pozostające na polach uprawy oraz zasiane oziminy. Ciepły początek listopada przyczynił się do dobrego stanu zbóż ozimych wysianych w optymalnym terminie agrotechnicznym i będących w fazie krzewienia. W ciągu drugiej dekady listopada nastąpił spadek temperatury, a trzecia dekada miesiąca była chłodna, z opadami deszczu.

Tabl. 16. Wybrane dane dotyczące rolnictwa

Wyszczególnienie	2005	2011	2012
POLSKA			
Plony z 1 ha w dt:			
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	31,5	32,9	34,6
rzepak i rzepik	26,3	22,4	25,9
ziemniaki	176	230	242
buraki cukrowe	416	574	582
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych w szt. (stan w czerwcu):			
bydło	34,5	37,3	38,4
trzoda chlewna ^a	113,9	87,5	77,0
owce	2,0	1,6	1,8
drób kurzy (w wieku powyżej 2 tygodni)	845,1	825,9	753,6

a Stan w końcu lipca.

Tabl. 16. **Wybrane dane dotyczące rolnictwa** (dok.)

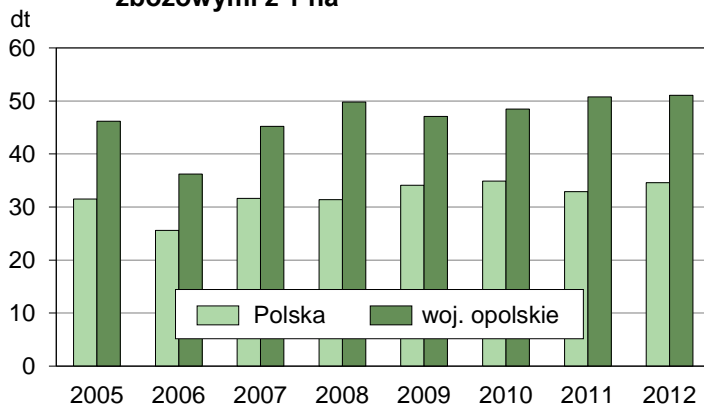
Wyszczególnienie	2005	2011	2012
POLSKA (dok.)			
Przeciętne ceny skupu w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	36,69	81,99	89,34
ziarno żyta za 1 dt	27,64	74,24	74,23
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt ..	37,05	49,57	44,97
żywiec rzeźny wołowy (bez cieląt) za 1 kg ...	4,05	5,58	6,40
żywiec rzeźny wieprzowy za 1 kg	3,82	4,52	5,40
mleko krowie za 1 l	0,93	1,21	1,20
Ceny na targowiskach w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	45,49	95,51	94,65
ziarno żyta za 1 dt	34,67	78,79	80,85
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	52,87	109,61*	60,59
OPOLSKIE			
Plony z 1 ha w dt:			
zboża podstawowe z mieszankami zbożo- wymi	46,2	50,8	51,1
rzepak i rzepik	25,0	29,1	30,5
ziemniaki	213	302	309
buraki cukrowe	472	677	593
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych w szt. (stan w czerwcu):			
bydło	22,6	22,9	22,4
trzoda chlewna ^a	134,2	120,0	90,5
owce	0,3	0,4	0,4
drób kurzy (w wieku powyżej 2 tygodni)	803,8	695,4	550,7
Przeciętne ceny skupu w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	35,71	80,34	89,03
ziarno żyta za 1 dt	27,08	71,99	76,83
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt ..	44,89	46,31	48,79
żywiec rzeźny wołowy (bez cieląt) za 1 kg ...	4,00	5,52	6,05
żywiec rzeźny wieprzowy za 1 kg	3,76	4,57	5,31
mleko krowie za 1 l	1,02	1,21	1,22
Ceny na targowiskach w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	56,42	104,51	106,19
ziarno żyta za 1 dt	47,78	86,20	93,33
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	60,66	117,71	64,51

a Stan w końcu lipca.

■ PRODUKCJA ROŚLINNA

W 2012 r. w województwie opolskim w wyniku zmniejszenia powierzchni uprawy zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi i ich nieznacznie wyższej wydajności z jednostki powierzchni uzyskano produkcję mniejszą niż przed rokiem. Podobnie areał uprawy rzepaku i rzepiku oraz zbiory były niższe niż rok wcześniej, przy wyższym plonowaniu. Powierzchnia uprawy buraków cukrowych zwiększyła się, podczas gdy ich produkcja i wydajność były mniejsze w odniesieniu do roku poprzedniego. W wyniku zwiększenia areálu uprawy ziemniaków i lepszego plonowania uzyskano większą produkcję niż przed rokiem.

Wyk. 35. **Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi z 1 ha**

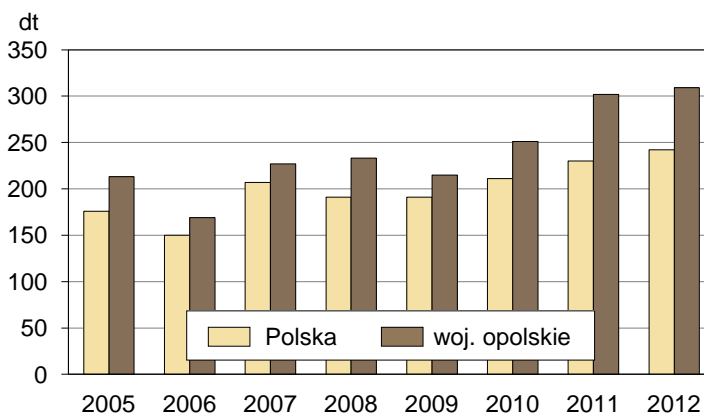

Powierzchnia zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w 2012 r. wynosiła 283,2 tys. ha i była mniejsza o 1,7% niż w roku poprzednim oraz o 7,3% w porównaniu z 2005 r. Województwo opolskie uzyskało najwyższe w kraju plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi, tj. na poziomie 51,1 dt/ha. Plony te były wyższe zarówno od notowanych w 2011 r., jak i w 2005 r. (odpowiednio: o 0,6%

i o 10,6%). W odniesieniu do średniej wydajności notowanej w kraju (34,6 dt/ha) uzyskane plony wojewódzkie były o 47,7% wyższe. W 2012 r. zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w województwie oszacowano na 1447,3 tys. t, tj. mniej o 1,1% niż przed rokiem, a o 2,5% więcej w porównaniu z 2005 r.

Areál uprawy rzepaku i rzepiku w 2012 r. wynosił 54,4 tys. ha i w porównaniu z rokiem poprzednim zmniejszył się o 37,5%, a w stosunku do 2005 r. o 1,3%. Plony osiągnęły poziom 30,5 dt/ha (1 lokata w kraju) i były o 17,8% wyższe od średnich krajowych (25,9 dt/ha). Wydajność z 1 ha uprawy była wyższa zarówno w porównaniu z uzyskaną rok wcześniej (o 4,8%), jak i w 2005 r. (o 22,0%). Zbiory rzepaku i rzepiku w województwie oszacowano na 165,7 tys. t, tj. o 34,6% mniej od uzyskanych w 2011 r., natomiast o 20,2% więcej od notowanych w 2005 r.

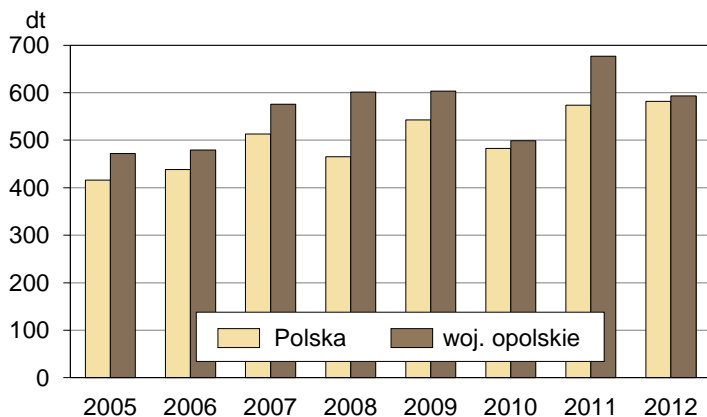
Wyk. 36. **Plony ziemniaków z 1 ha**

W 2012 r. ziemniaki zasadzono na powierzchni 11,8 tys. ha, czyli o 24,3% większej niż przed rokiem i o 9,9% w porównaniu z 2005 r. Średnie plony ukształtowały się na poziomie 309 dt/ha, lokując województwo na 1 miejscu w kraju, jednocześnie były wyższe o 27,7% od średnich krajowych (242 dt/ha). W odniesieniu do plonów uzyskanych w 2011 r. i 2005 r. odnotowano

wzrost wydajności odpowiednio: o 2,3% i o 45,1%. Wzrost powierzchni uprawy i wyższa wydajność z 1 ha wpłynęły na zwiększenie zbiorów. W województwie opolskim zebrano 363,7 tys. t ziemniaków, tj. więcej o 27,2% niż w 2011 r. i o 59,6% w stosunku do 2005 r.

Wyk. 37. **Plony buraków cukrowych z 1 ha**

cukrowych w 2012 r. wynosiła 976,2 tys. t i była o 3,6% niższa od notowanej w 2011 r., a wobec 2005 r. o 7,4 % wyższa.

Powierzchnia uprawy buraków cukrowych wynosiła 16,5 tys. ha i była o 10,0% większa niż w 2011 r., a o 14,6% mniejsza w porównaniu z 2005 r. W 2012 r. plony buraków cukrowych wynosiły 593 dt/ha (2 lokata w kraju), tj. o 12,4% mniej w odniesieniu do ub. roku, natomiast o 25,6% więcej niż siedem lat wcześniej. W stosunku do średniej krajowej (582 dt/ha) uzyskane plony były o 1,9% wyższe. Produkcja buraków

▪ POGŁOWIE ZWIERZĄT GOSPODARSKICH

W województwie opolskim w 2012 r. w odniesieniu do roku poprzedniego zmniejszyło się pogłowie bydła, trzody chlewnej, owiec i drobiu, w tym największy spadek odnotowano w przypadku trzody chlewnej, a najmniejszy dotyczył pogłowia bydła.

Według stanu w czerwcu 2012 r. pogłowie bydła w województwie opolskim liczyło 116,0 tys. szt., tj. 2,0% ogólnego pogłowia w kraju. Liczebność stada bydła zmniejszyła się zarówno w stosunku do 2011 r., jak i 2005 r. (odpowiednio: o 5,3% i o 7,1%). W kraju pogłowie bydła w porównaniu z 2011 r. zwiększyło się nieznacznie (o 0,3%), a w odniesieniu do 2005 r. wzrosło o 5,4%.

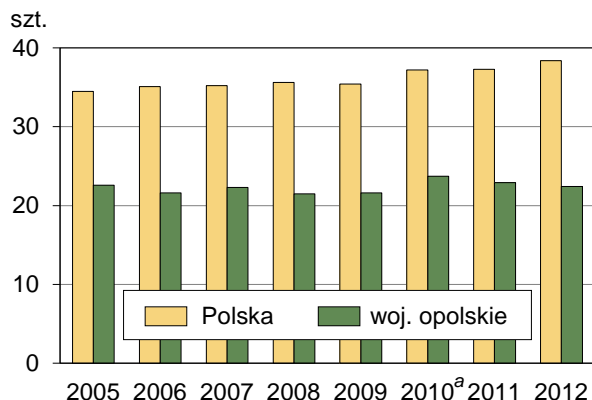
*Badania **pogłowia trzody chlewnej i produkcji żywca wieprzowego** prowadzone są 3-krotnie w roku – w kwietniu według stanu w końcu marca, w sierpniu według stanu w końcu lipca i w grudniu według stanu w końcu listopada, a badania **pogłowia bydła i pozostałych gatunków zwierząt gospodarskich oraz produkcji zwierzęcej** – 2-krotnie w roku – według stanu w czerwcu i grudniu.*

W ogólnym pogłowie bydła 43,3% stanowiły krowy, w tym 96,8% – krowy mleczne (w kraju odpowiednio: 44,6% i 94,7%). Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych w czerwcu 2012 r. (22,4 szt., wobec 38,4 szt. średnio w kraju) lokowała województwo na 12 miejscu.

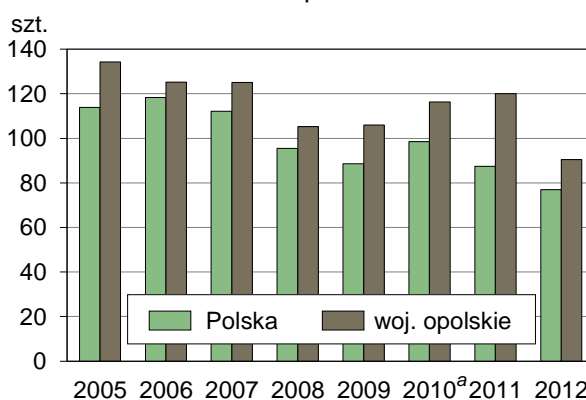
W końcu lipca 2012 r. pogłowie trzody chlewnej w województwie ukształtowało się na poziomie 469,2 tys. szt., co stanowiło 4,1% w ogólnokrajowym pogłowie świń. W odniesieniu do stanu odnotowanego w 2011 r. wielkość stada zmniejszyła się o 27,1% (w kraju – o 14,3%). W porównaniu z 2005 r. zaobserwowano spadek pogłowia o 36,9% (w kraju – o 36,1%). Udział loch w strukturze pogłowia trzody

chlewnej wyniósł 9,7% (w kraju odpowiednio 9,3%). W końcu lipca 2012 r. na 100 ha użytków rolnych w województwie opolskim przypadło 90,5 szt. trzody chlewnej (77,0 szt. średnio w kraju), co plasowało województwo na 5 miejscu.

Wyk. 38. **Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych**
Stan w czerwcu

Wyk. 39. **Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych**
Stan w końcu lipca

a Dane PSR'2010 – według stanu w dniu 30 VI.

W czerwcu 2012 r. stado owiec w województwie liczyło 1,9 tys. szt. i stanowiło 0,7% pogłowia krajowego. Liczebność stada w porównaniu z poprzednim rokiem zmniejszyła się o 19,9%, a w odniesieniu do 2005 r. – o 2,3%. W skali kraju pogłowie owiec zwiększyło się o 6,3% w stosunku do 2011 r., zmniejszyło natomiast o 15,6% w stosunku do 2005 r. Pod względem obsady owiec na 100 ha użytków rolnych w czerwcu 2012 r. województwo zajmowało 15 miejsce w kraju (0,4 szt., wobec 1,8 szt. w kraju).

Pogłowie drobiu w czerwcu 2012 r. wyniosło 3006,2 tys. szt., tj. 2,3% pogłowia w kraju. W porównaniu z 2011 r. liczebność stada w województwie spadła o 24,0% (w kraju o 9,0%). Również w odniesieniu do stanu notowanego siedem lat wcześniej zarówno w województwie, jak i w kraju pogłowie drobiu było mniejsze odpowiednio: o 37,6% i o 14,5%. W czerwcu 2012 r. obsada drobiu kurzego na 100 ha użytków rolnych wyniosła 550,7 szt., a w kraju 753,6 szt. (11 lokata wśród pozostałych województw).

▪ SKUP PRODUKTÓW ROLNYCH

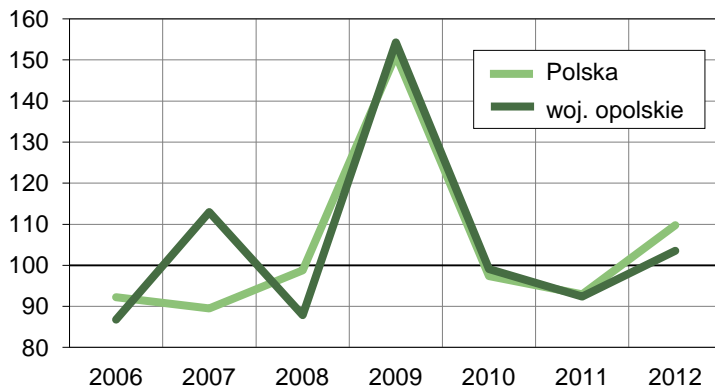
W województwie opolskim w 2012 r. w porównaniu z rokiem poprzednim producenci rolni sprzedali w skupie więcej ziarna jęczmienia, ziemniaków oraz mleka, natomiast mniej skupiono pszenicy, żywca wołowego, wieprzowego i drobiowego.

W 2012 r. w województwie opolskim na rynku rolnym skupiono 604,0 tys. t ziarna zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego), co stanowiło 7,2% skupu ogólnokrajowego. W odniesieniu do roku poprzedniego skup zbóż był o 3,5%

wyższy, a w porównaniu z 2005 r. – o 26,0% (w kraju odnotowano wzrost odpowiednio: o 9,8% i o 22,6%). W województwie opolskim skupiono 488,5 tys. t pszenicy, tj. o 1,8% mniej niż w poprzednim roku i o 26,8% więcej w porównaniu z 2005 r. Skup jęczmienia wynosił 91,9 tys. t i był większy o 27,4% w odniesieniu do 2011 r., a o 33,0% w stosunku do notowanego przed siedmioma laty.

Wyk. 40. **Dynamika skupu zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego)**

Rok poprzedni = 100

Skup ziemniaków w 2012 r. ukształtował się na poziomie 48,4 tys. t i stanowił 3,2% skupu w kraju. W porównaniu z 2011 r. i 2005 r. skup ziemniaków był wyższy odpowiednio: o 29,6% i o 21,6%. W kraju odnotowano wzrost o 18,4% w odniesieniu do poprzedniego roku i o 40,4% w stosunku do 2005 r.

W województwie opolskim w omawianym roku skupiono 89,0 tys. t żywca rzeźnego (w przeliczeniu na mięso, łącznie z tłuszczami) w wadze poubojowej cieplej. Żywiec rzeźny skupiony na terenie województwa stanowił 2,8% skupu ogólnokrajowego.

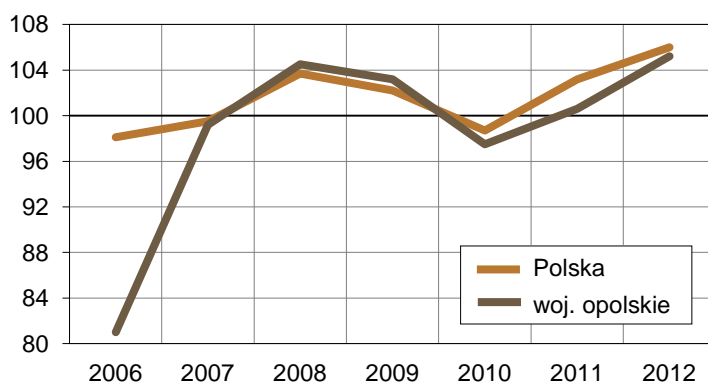
Skup żywca wieprzowego wynosił 68,0 tys. t, tj. mniej o 20,9% w stosunku do poprzedniego roku, a o 39,9% więcej w odniesieniu do 2005 r.

Skup żywca wołowego ukształtował się na poziomie 9,2 tys. t i był mniejszy o 9,6% niż przed rokiem. W stosunku do 2005 r. skup żywca wołowego zwiększył się o 8,0%.

Żywca drobiowego skupiono 44,7 tys. t, tj. mniej o 26,1% niż w roku poprzednim i o 31,0% więcej w porównaniu z 2005 r.

Wyk. 41. **Dynamika skupu mleka krowiego**

Rok poprzedni = 100

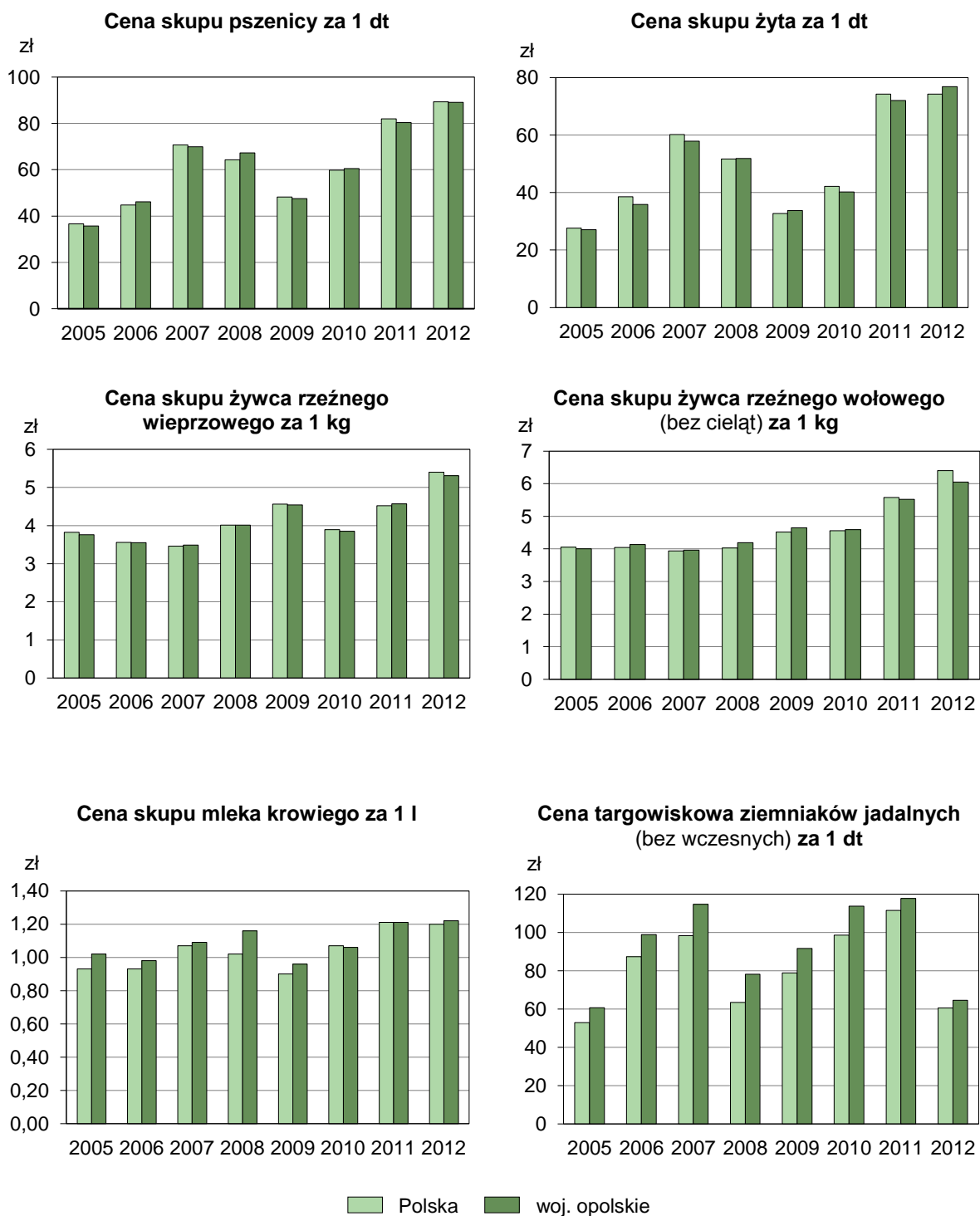

W 2012 r. skup mleka krowiego wynosił 230,5 mln l (2,4% ogółu mleka skupionego w kraju). W punktach skupu przyjęto o 5,2% więcej mleka niż przed rokiem, a o 10,6% mniej niż siedem lat wcześniej. W skali kraju w odniesieniu do poprzedniego roku i w porównaniu z 2005 r. zanotowano wzrost odpowiednio: o 6,0% i o 11,7%.

■ CENY PRODUKTÓW ROLNYCH W SKUPIE I NA TARGOWISKACH

W 2012 r. w odniesieniu do poprzedniego roku odnotowano wzrost cen skupu i cen targowiskowych większości produktów roślinnych i zwierzęcych. Znacznie niższa natomiast od notowanej w 2011 r., zarówno w województwie jak i w kraju, była cena ziemniaków jadalnych (bez wczesnych) na targowiskach.

Wyk. 42. Ceny produktów rolnych w skupie i na targowiskach

W województwie opolskim średnia cena skupu zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego) w 2012 r. wynosiła 87,48 zł za 1 dt (w kraju 85,65 zł) i była wyższa o 9,8% niż przed rokiem. Średnia cena skupu pszenicy w omawianym roku wynosiła 89,03 zł za 1 dt (w kraju – 89,34 zł) i była wyższa o 10,8% od notowanej przed rokiem. Na targowiskach za 1 dt pszenicy płacono 106,19 zł (w kraju – 94,65 zł), tj. więcej o 1,6% niż w roku poprzednim.

Przeciętne roczne ceny skupu obliczono jako iloraz wartości (w cenach bieżących bez VAT) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

W 2012 r. cena żyta w skupie kształtowała się na poziomie 76,83 zł za 1 dt (w kraju – 74,23 zł), tj. wyższym o 6,7% w porównaniu z 2011 r. W obrocie targowiskowym cena żyta również wzrosła w stosunku do poprzedniego roku (o 8,3%). Za 1 dt żyta na targowiskach płacono średnio 93,33 zł (w kraju – 80,85 zł).

Przeciętne roczne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

Za 1 dt ziemniaków jadalnych (bez wczesnych) w skupie w 2012 r. płacono 48,79 zł (w kraju – 44,97 zł), tj. o 5,4% więcej niż przed rokiem. W obrocie targowiskowym cena ziemniaków kształtowała się na poziomie 64,51 zł za 1 dt (w kraju – 60,59 zł) i była niższa o 45,2% w stosunku do notowanej w 2011 r.

Cena skupu żywca rzeźnego wołowego (bez cieląt) w 2012 r. wynosiła 6,05 zł za 1 kg (w kraju – 6,40 zł) i wzrosła o 9,6% w stosunku do poprzedniego roku. Cena żywca rzeźnego wieprzowego w skupie osiągnęła wartość 5,31 zł za 1 kg (w kraju – 5,40 zł) i była wyższa o 16,3% w porównaniu z 2011 r.

W 2012 r., w odniesieniu do roku poprzedniego polepszyła się relacja cen skupu żywca wieprzowego w stosunku do cen targowiskowych żyta i wynosiła 5,7 (wobec 5,3 w 2011 r.), w kraju relacja ta wynosiła 6,7 (wobec 5,7 w 2011 r.).

Podobnie kształtowała się relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych jęczmienia i wynosiła 5,8 wobec 5,5 w poprzednim roku. W kraju kształtowała się na poziomie 6,1 wobec 5,1 w 2011 r.

Cena skupu drobiu rzeźnego w 2012 r. osiągnęła poziom 3,84 zł za 1 kg (w kraju – 4,18 zł) i była wyższa o 4,3% w porównaniu z poprzednim rokiem.

Za 1 l mleka krowiego w omawianym roku płacono 1,22 zł (w kraju 1,20 zł). Cena skupu mleka krowiego była nieznacznie wyższa wobec ceny przed rokiem (o 0,8%).

▪ GLOBALNA, KOŃCOWA I TOWAROWA PRODUKCJA ROLNICZA

W województwie opolskim w 2011 r. nastąpił wzrost globalnej produkcji rolniczej (w cenach stałych 2010 r.) w odniesieniu do poprzedniego roku. Na wzrost produkcji globalnej wpłynęła wyższa produkcja roślinna. Zarówno w produkcji końcowej, jak i towarowej odnotowano podobne zmiany, tj. nastąpił wzrost produkcji ogółem, przy jednoczesnym wzroście produkcji roślinnej i spadku produkcji zwierzęcej.

Wartość produkcji globalnej w 2011 r. wzrosła o 5,6% w porównaniu z rokiem poprzednim (w cenach stałych 2010 r.), o czym zdecydowała wyższa o 13,6% wartość produkcji roślinnej. W produkcji zwierzęcej natomiast odnotowano spadek o 6,6%. Województwo opolskie w 2011 r. wytworzyło 3,6% krajowej globalnej produkcji rolniczej (udział produkcji roślinnej i zwierzęcej wyniósł odpowiednio: 4,4% i 2,6%).

Końcowa produkcja rolnicza w województwie w 2011 r. była o 11,9% wyższa niż w roku poprzednim, na co wpłynął wzrost produkcji roślinnej (o 29,6%). Produkcja zwierzęca natomiast była niższa o 6,0%. Końcowa produkcja rolnicza na 1 ha użytków rolnych była o 5,7% wyższa od średniej w kraju.

W towarowej produkcji rolniczej w 2011 r. wystąpił wzrost produkcji ogółem o 4,4%, przy wzroście wartości produkcji roślinnej o 11,5% i spadku produkcji zwierzęcej o 3,3%. W 2011 r. udział województwa w ogólnokrajowej towarowej produkcji rolniczej ukształtował się na poziomie 3,7% (produkcja roślinna i zwierzęca stanowiły odpowiednio: 4,8% i 2,8%).

Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

- **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);
- **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywca rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach.

Dane prezentujące rolnictwo w województwie opolskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

— „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa opolskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,

— „Biuletyn statystyczny województwa opolskiego” – publikacja dostępna co kwartał,

jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

PRZEMYSŁ

W województwie opolskim produkcja sprzedana przemysłu w 2012 r. była wyższa niż przed rokiem, a jej wzrost był szybszy od obserwowanego w 2011 r. W omawianym okresie odnotowano zwiększenie wydajności pracy w przemyśle, przy spadku przeciętnego zatrudnienia.

Produkcja sprzedana przemysłu w województwie opolskim w 2012 r. osiągnęła wartość 21155,2 mln zł (w cenach bieżących) i była wyższa (w cenach stałych) o 3,0% w odniesieniu do zanotowanej w roku poprzednim, a o 15,8% w porównaniu z 2005 r. W skali kraju produkcja sprzedana w analogicznych okresach zwiększyła się odpowiednio: o 1,0% i o 45,7%.

Zwiększenie produkcji sprzedanej przemysłu w 2012 r. odnotowano w 12 województwach, od 10,1%

w łódzkim do 0,6% w świętokrzyskim. W pozostałych województwach wystąpił spadek produkcji od 4,9% w śląskim do 0,3% w kujawsko-pomorskim.

Dane o produkcji sprzedanej przemysłu dotyczą działalności przemysłowej i nieprzemysłowej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych”, oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją” i obejmują:

- wartość sprzedanych wyrobów gotowych, półfabrykatów i części własnej produkcji (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty);
- wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych;
- zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

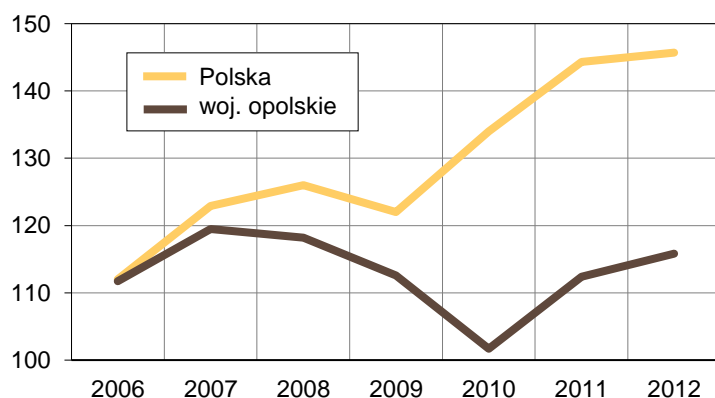
Tabl. 17. **Przemysł**

Wyszczególnienie	2005	2011	2012
POLSKA			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł	651874,8	1094654,5	1138861,2
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w %	83,0	83,8	84,1
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys.	2384,2	2494,5	2470,5
OPOLSKIE			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł	15954,1	19732,2	21155,2
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w %	86,9	94,6	95,1
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys.	59,0	55,0	54,6

Tabl. 17. Przemysł (dok.)

Wyszczególnienie	2005	2011	2012
M. OPOLE			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł	3651,7	3893,5
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w %	90,6	90,9
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys.	8,7	8,8

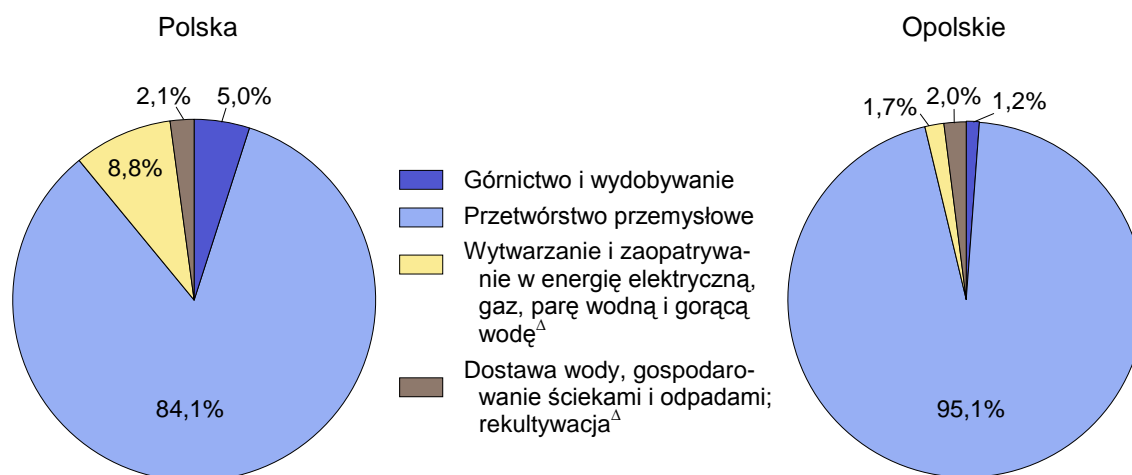
Wyk. 43. **Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu**
(ceny stałe)
2005 = 100

W 2012 r. w województwie opolskim udział wybranych sekcji w ogólnej wartości produkcji sprzedanej przemysłu (w cenach bieżących) przedstawiał się następująco:

- przetwórstwa przemysłowego – 95,1% (20113,0 mln zł),
- dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami; rekultywacji – 2,0% (427,0 mln zł).

Wyk. 44. **Struktura produkcji sprzedanej przemysłu według sekcji PKD 2007 w 2012 r.**
(ceny bieżące)

Na wzrost produkcji sprzedanej przemysłu w 2012 r. wpłynęła przede wszystkim wyższa (o 3,4%) produkcja w przetwórstwie przemysłowym. Produkcja sprzedana w jednostkach przetwórstwa prze-

mysłowego stanowiła 95,1% produkcji sprzedanej przemysłu ogółem (wobec 84,1% w kraju). Wzrost produkcji sprzedanej wystąpił również w sekcji dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja (o 6,5%).

Wśród działów przetwórstwa przemysłowego wyższy niż przed rokiem poziom produkcji (w cenach stałych) odnotowano m.in. w produkcji: wyrobów tekstylnych (o 87,2%), papieru i wyrobów z papieru (o 57,9%), wyrobów z metali (o 22,2%), wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 14,9%) oraz wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny (o 7,4%). Ubiegłorocz-

*Dane o wartości **produkcji sprzedanej przemysłu** prezentuje się bez VAT i podatku akcyzowego, natomiast łącznie z wartością dotacji przedmiotowych do wyrobów i usług – w tzw. cenach bazowych.*

nego poziomu przychodów ze sprzedaży nie osiągnięto m.in. w produkcji: wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (o 13,5%) oraz maszyn i urządzeń (o 4,0%).

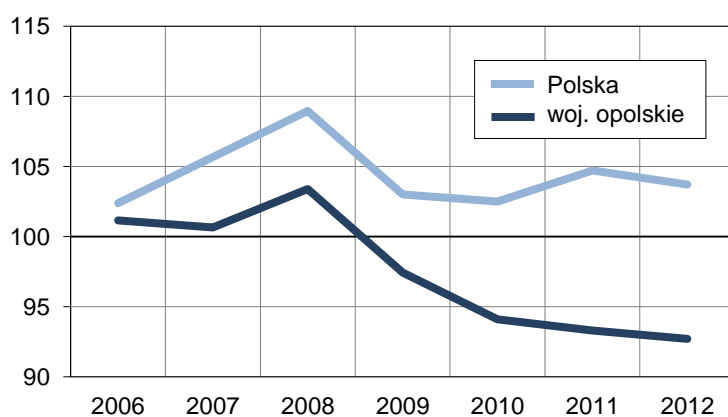
Tabl. 18. **Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu** (ceny stałe)

Sekcje i działy	2011				2012			
	I–III	I–VI	I–IX	I–XII	I–III	I–VI	I–IX	I–XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	95,4	90,3*	89,5*	110,5	105,2	107,6	105,5	103,0
w tym:								
Przetwórstwo przemysłowe	93,8*	94,8	93,8*	118,4	113,6	108,2	106,0	103,4
w tym:								
Produkcja artykułów spożywczych	114,5*	112,4*	110,7*	109,4	95,0	95,2	94,9	100,9
Produkcja wyrobów tekstylnych	85,4*	81,8	70,2	65,7	178,0	196,0	203,4	187,2
Produkcja odzieży	96,1*	97,7*	98,9*	99,1*	124,5	114,5	106,4	106,5
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	146,9*	145,2*	138,0*	130,9*	123,8	111,8	109,2	107,4
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	121,1*	122,8*	124,4	122,0	123,1	118,8	145,0	157,9
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	93,7*	110,6*	112,1*	110,3	100,3	101,3	101,5	101,6
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	103,9*	103,5*	102,9*	104,0	111,1	102,3	100,3	99,2
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	111,3*	120,2	119,0*	114,1	119,3	114,2	112,8	114,9
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	144,8*	130,7	118,8*	127,1	105,2	100,2	97,1	86,5
Produkcja wyrobów z metali ^Δ ...	140,8*	135,9*	127,1*	130,3*	143,7	128,0	126,9	122,2
Produkcja urządzeń elektrycznych	137,6*	126,0*	126,7*	125,7*	99,0	102,4	97,6	96,5
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	115,5*	121,4*	115,5*	114,4*	117,6	105,0	101,5	96,0
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	106,3	105,8*	106,3*	106,0*	101,3	99,6	98,9	98,7

Tabl. 18. **Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu (dok.)**

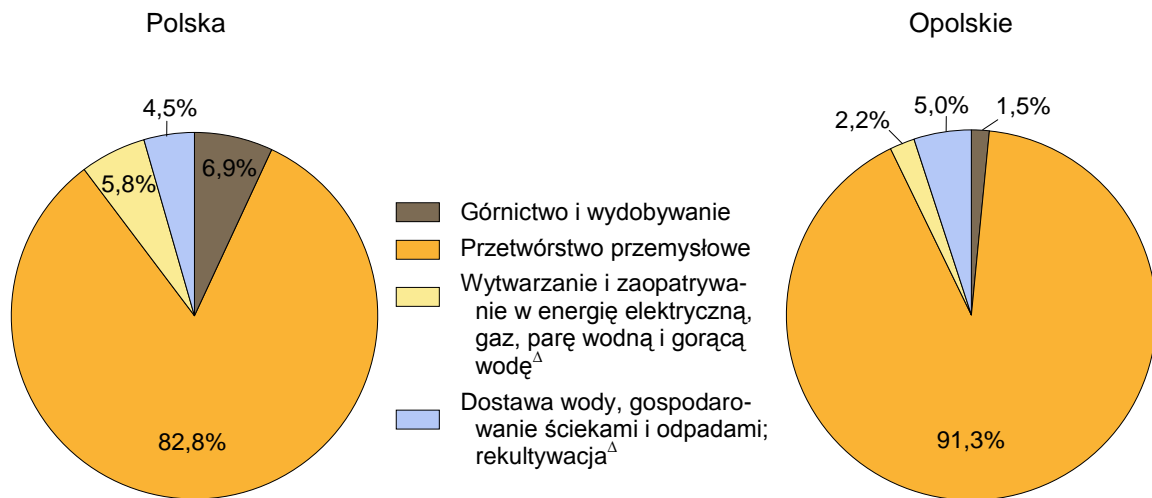
Sekcje i działy	2011				2012			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
Przetwórstwo przemysłowe (dok.)								
Produkcja mebli	102,7*	93,3*	95,5*	94,6	88,2	102,4	96,8	97,0
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń ...	158,4*	201,7*	214,9*	207,8*	141,6	136,3	117,3	106,6
Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ	90,9	93,0	93,1	93,6	109,5	106,5	106,7	106,5
w tym:								
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	95,5	96,2*	96,7	96,9	106,5	105,4	105,0	103,6
Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	125,8	133,1	128,9	136,3	114,9	101,8	95,2	88,7
Gospodarka odpadami, odzysk surowców ^Δ	79,4	80,6	80,4	80,0	110,6	108,5	113,4	117,2

Wzrostowi produkcji sprzedanej przemysłu w województwie opolskim, zarówno w skali roku, jak i sześciu lat, towarzyszył spadek przeciętnego zatrudnienia (odpowiednio: o 0,6% i o 7,3%). W kraju w jednostkach przemysłowych zanotowano zmniejszenie przeciętnego zatrudnienia o 1,0% w odniesieniu do 2011 r. i wzrost o 3,7% w porównaniu z 2005 r. W 2012 r. spadek przeciętnego zatrudnienia w porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano w 12 województwach, najgłębszy – w łódzkim o 2,9%. W pozostałych województwach odnotowano wzrost przeciętnego zatrudnienia w przemyśle, największy – w podlaskim o 0,5%.

Wyk. 45. **Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle**
2005 = 100

W 2012 r. przeciętne zatrudnienie w przemyśle w województwie opolskim ukształtowało się na poziomie 54,6 tys. osób.

Najwyższy udział w ogólnej liczbie przeciętnego zatrudnienia w przemyśle odnotowano w przetwórstwie przemysłowym, tj. 91,3% (przed rokiem – 91,2%). Liczba przeciętnego zatrudnienia w 2012 r. w przetwórstwie przemysłowym wynosiła 49,9 tys., tj. o 0,6% mniej niż w 2011 r.

Wyk. 46. **Struktura przeciętnego zatrudnienia w przemyśle według sekcji PKD 2007 w 2012 r.**

Wydajność pracy w przemyśle w 2012 r. mierzona wartością produkcji sprzedanej na 1 przeciętnie zatrudnionego wynosiła 387,1 tys. zł (w cenach bieżących) i była o 3,6% wyższa (w cenach stałych) niż przed rokiem. W kraju wydajność pracy w przemyśle w omawianym okresie wzrosła o 2,0%.

Dane prezentujące produkcję sprzedaną przemysłu w województwie opolskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa opolskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
 - „Biuletyn statystyczny województwa opolskiego” – publikacja dostępna co kwartał, jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).
-

BUDOWNICTWO

W 2012 r. w województwie opolskim odnotowano spadek produkcji sprzedanej budownictwa w odniesieniu do roku poprzedniego. Niższa niż przed rokiem była również wartość sprzedaży produkcji budowlano-montażowej. W omawianym okresie odnotowano zmniejszenie wydajności pracy w budownictwie, przy wzroście przeciętnego zatrudnienia.

W województwie opolskim w 2012 r. produkcja sprzedana budownictwa (w cenach bieżących) ukształtowała się na poziomie 2650,3 mln zł i zmniejszyła się w porównaniu z rokiem poprzednim o 16,7% (wobec wzrostu o 15,6% w 2011 r.). W 2012 r. w 10 województwach odnotowano spadek produkcji sprzedanej budownictwa i największy wystąpił w województwie opolskim. W pozostałych województwach wystąpił wzrost, największy w lubelskim o 10,1%. W skali kraju produkcja sprzedana budownictwa była wyższa o 0,5% (w roku poprzednim o 17,3%).

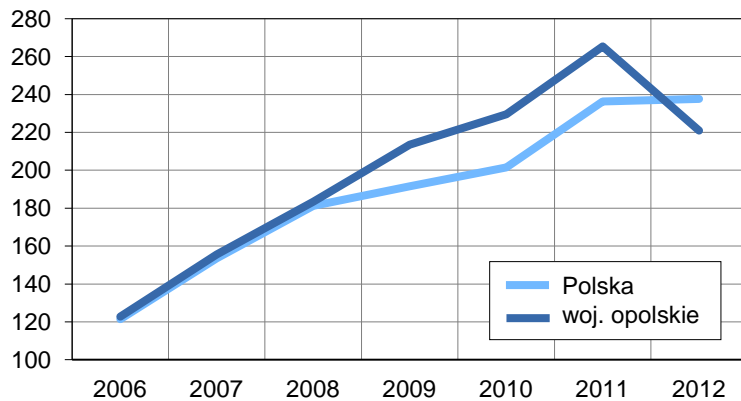
Dane o produkcji sprzedanej budownictwa dotyczą działalności budowlanej i niebudowlanej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji „Budownictwo”. Dane te obejmują:

- wartość sprzedanych wyrobów, półfabrykatów i części własnej produkcji (niezależnie od tego czy otrzymano za nie należne opłaty);
- wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. odpowiednio przemysłowych, budowlanych, jak i innych niż przemysłowe i budowlane;
- zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Tabl. 19. **Budownictwo**

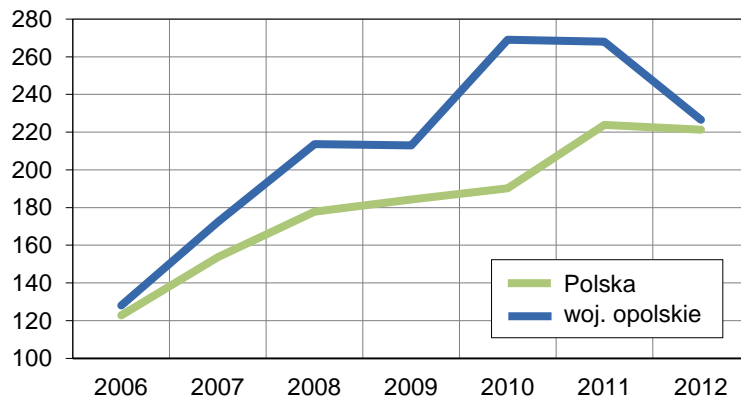
Wyszczególnienie	2005	2011	2012
POLSKA			
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł	79669,3	188127,5	189076,7
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w %	54,5	51,6	50,8
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys.	344,5	476,5	486,3
OPOLSKIE			
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł	1199,5	3182,8	2650,3
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w %	44,2	44,6	45,3
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys.	5,7	8,3	8,4
M. OPOLE			
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł	675,5	724,2
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w %	53,4	51,8
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys.	.	1,9	2,2

Wyk. 47. **Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa**
(ceny bieżące)
2005 = 100

W województwie opolskim produkcja budowlano-montażowa (w cenach bieżących) w analizowanym okresie wynosiła 1201,9 mln zł (45,3% ogólnej wartości produkcji sprzedanej budownictwa) i zmniejszyła się w stosunku do zanotowanej w roku poprzednim o 15,4% (w 2011 r. spadła o 0,4%).

Wyk. 48. **Dynamika produkcji budowlano-montażowej**
(ceny bieżące)
2005 = 100

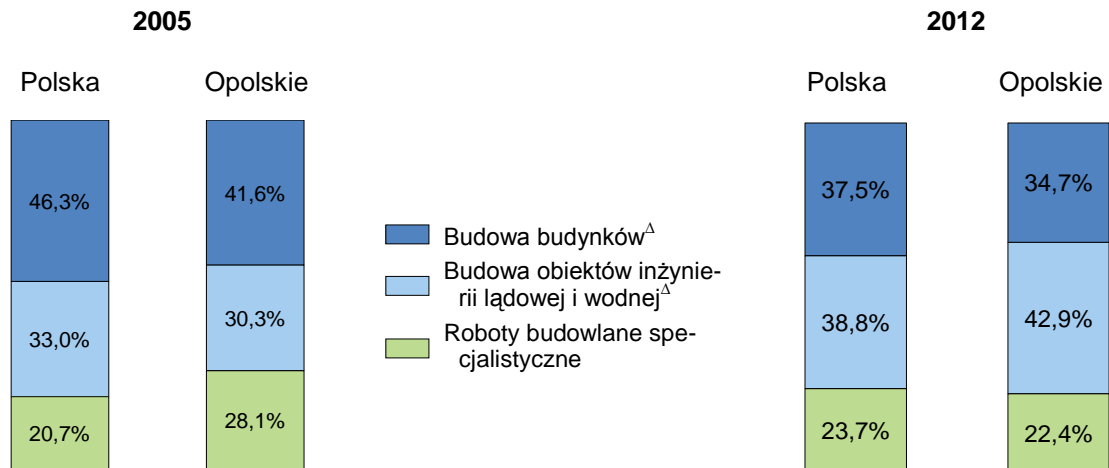
W kraju produkcja budowlano-montażowa (w cenach bieżących) w 2012 r. stanowiła 50,8% ogólnej wartości produkcji sprzedanej budownictwa (w roku poprzednim – 51,6%).

Tabl. 20. **Dynamika produkcji budowlano-montażowej w województwie opolskim** (ceny bieżące)

Działy	2011				2012			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	116,0	112,2	97,8	99,6	94,1	79,2	82,2	84,6
Budowa budynków ^Δ	110,7	121,9	102,3	101,4	87,9	84,2	84,3	86,0
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	117,0	99,2	83,4	93,6	127,7	77,0	85,4	83,3
Roboty budowlane specjalistyczne	122,3	122,8	123,0	110,3	72,6	75,5	74,5	85,0

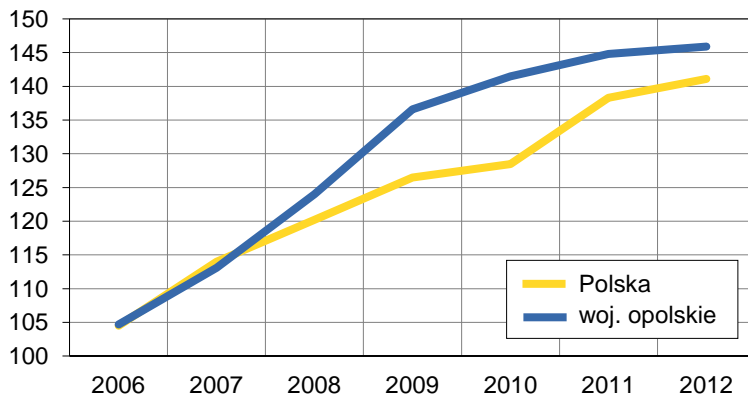
Wśród przedsiębiorstw osiągających przychody ze sprzedaży produkcji budowlano-montażowej znaczący udział stanowiły jednostki specjalizujące się w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej (42,9% sprzedaży produkcji budowlano-montażowej w 2012 r.), których produkcja była o 16,7% niższa niż rok wcześniej. W podmiotach, których podstawowym rodzajem działalności była budowa budynków (udział 34,7%) produkcja w stosunku do 2011 r. zmniejszyła się o 14,0%, a w wykonujących roboty budowlane specjalistyczne (udział 22,4%) – spadła o 15,0%.

Wyk. 49. **Struktura produkcji budowlano-montażowej w województwie opolskim według działów PKD 2007 (ceny bieżące)**

W 2012 r. spadkowi produkcji sprzedanej budownictwa towarzyszyło zwiększenie przeciętnego zatrudnienia w tej sekcji (o 0,7% wobec wzrostu o 2,1% w skali kraju). Wzrost przeciętnego zatrudnienia w budownictwie odnotowano w 11 województwach. Największy wystąpił w województwie warmińsko-mazurskim (o 7,9%) przy wzroście produkcji sprzedanej budownictwa.

Wyk. 50. **Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwie**
2005 = 100

Wartość produkcji sprzedanej budownictwa w przeliczeniu na 1 przeciętnie zatrudnionego w 2012 r. w województwie opolskim ukształtowała się na poziomie 316,5 tys. zł (w cenach bieżących), co oznacza spadek o 17,3% w stosunku do roku poprzedniego.

Dane prezentujące produkcję sprzedaną budownictwa w województwie opolskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa opolskiego” – opracowanie sygnałowe dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa opolskiego” – publikacja dostępna co kwartał, jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE

W 2012 r. w województwie opolskim wzrosła zarówno liczba mieszkań oddanych do użytkowania, jak i wydanych pozwoleń na ich realizację, spadła natomiast liczba mieszkań, których budowę rozpoczęto. W porównaniu z 2011 r. zmniejszyła się przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania.

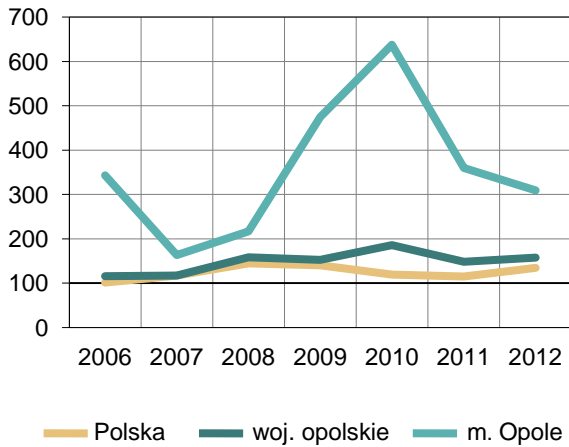
W województwie opolskim w 2012 r. oddano do użytkowania 1820 mieszkań, tj. więcej o 6,1% niż przed rokiem i o 57,3% niż w 2005 r. W kraju liczba lokali mieszkalnych przekazanych do użytkowania w odniesieniu do roku poprzedniego wzrosła o 16,8%, a w porównaniu z 2005 r. o 34,0%. Wzrost wystąpił w 14 województwach, największy w dolnośląskim (o 42,5%), a najmniejszy w podlaskim (o 1,9%). Województwo opolskie uplasowało się na 11 miejscu. Spadek odnotowano jedynie w 2 województwach: lubuskim (o 4,5%) i kujawsko-pomorskim (o 1,1%).

*Informacje o **mieszkaniach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych. Podziału na mieszkania w budynkach spółdzielni mieszkaniowych, indywidualnych (tj. realizowanych przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe) oraz realizowanych z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem dokonano na podstawie sposobu finansowania budowy lub przeznaczenia mieszkań.*

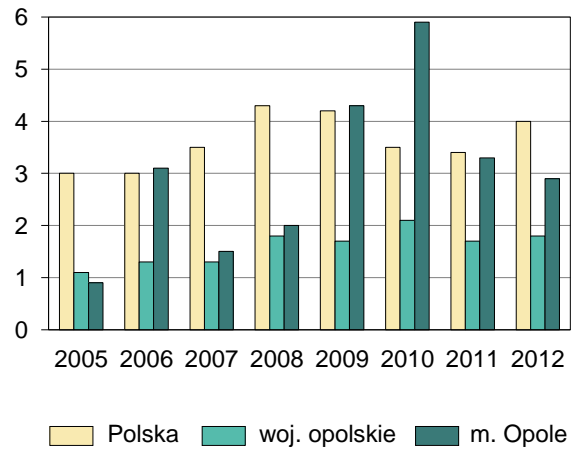
Tabl. 21. **Budownictwo mieszkaniowe**

Wyszczególnienie	2005	2011	2012
POLSKA			
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	3,0	3,4	4,0
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ²	105,3	107,1*	102,4
Pozwolenia na budowę na 1000 ludności	3,3	4,8	4,3
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności	2,8	4,2	3,7
OPOLSKIE			
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	1,1	1,7	1,8
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ²	120,5	131,6*	126,3
Pozwolenia na budowę na 1000 ludności	1,1	2,2	2,6
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności	1,1	2,2	1,7
M. OPOLE			
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	0,9	3,3	2,9
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ²	150,3	87,8	77,7
Pozwolenia na budowę na 1000 ludności	1,2	2,2*	4,1
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności	0,9	2,1	2,9

Wyk. 51. **Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania**
2005 = 100

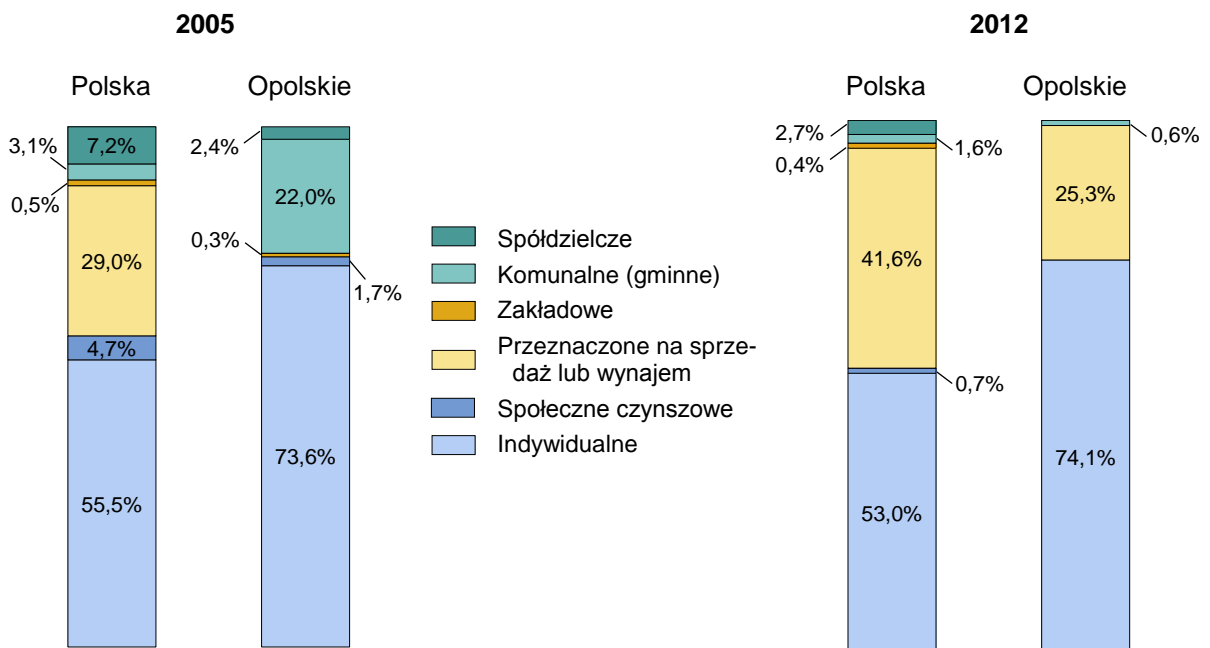

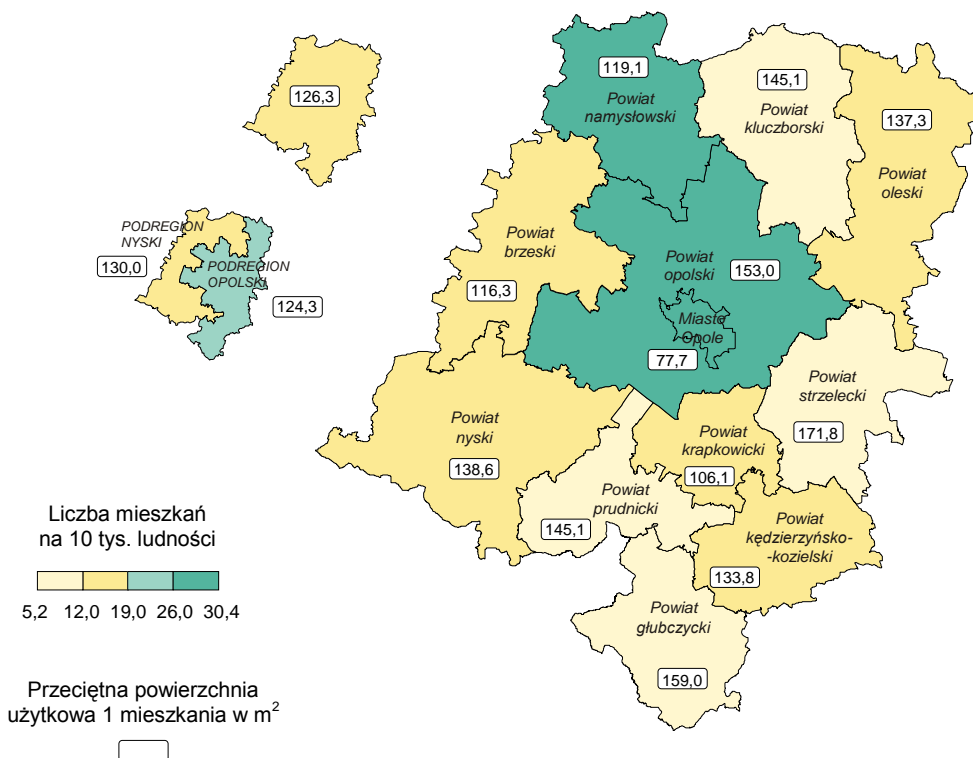
Wyk. 52. **Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności**

W 2012 r. w województwie opolskim więcej mieszkań niż rok wcześniej przekazano w budownictwie indywidualnym (o 9,1%). Spadek natomiast odnotowano w budownictwie komunalnym (o 33,3%) oraz w przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (o 0,4%).

Wyk. 53. **Struktura liczby mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa**

Wyk. 54. **Mieszkania oddane do użytkowania w województwie opolskim według podregionów i powiatów w 2012 r.**

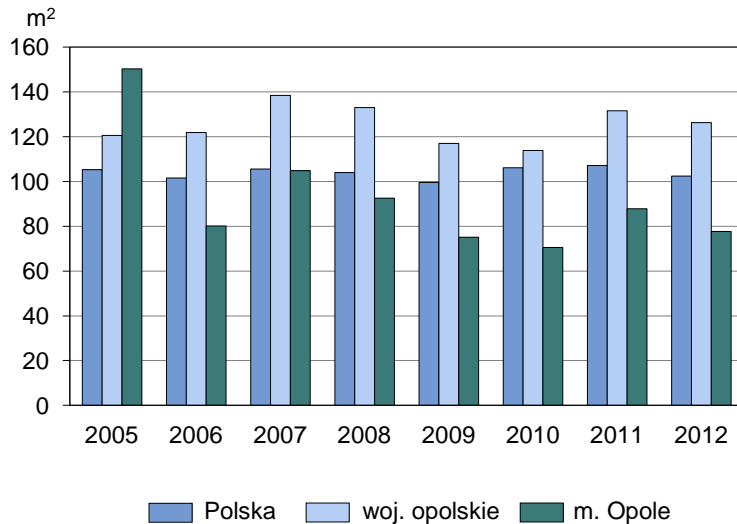
W porównaniu z 2011 r. większą liczbę mieszkań oddanych do użytkowania odnotowano w 7 powiatach województwa, przy czym najwyższy wzrost wystąpił w powiatach: krapkowickim (o 169,0%) oraz brzeskim (o 50,5%). Największy spadek w tym zakresie zaobserwowano natomiast w powiecie kluczborskim (o 38,5%) oraz prudnickim (o 31,2%).

Tabl. 22. **Mieszkania oddane do użytkowania w województwie opolskim**

Formy budownictwa	2011				2012			
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2010 = 100	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2011 = 100	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²
O g ó ł e m	1715*	100,0	79,8*	131,6*	1820	100,0	106,1	126,3
Spółdzielcze	–	–	x	–	–	–	x	–
Komunalne (gminne)	15	0,9	21,4	45,4	10	0,6	66,7	47,2
Zakładowe	1	0,1	100,0	106,0	–	–	x	–
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	463*	27,0*	68,5*	67,5*	461	25,3	99,6	64,2
Spółeczne czynszowe	–	–	x	–	–	–	x	–
Indywidualne	1236*	72,0*	92,7*	156,7*	1349	74,1	109,1	148,1

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

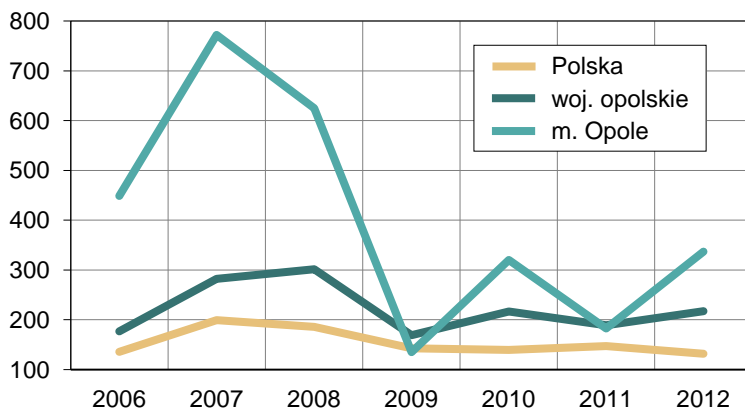
Wyk. 55. **Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania**

W województwie opolskim w 2012 r. największe mieszkania budowano w powiecie strzeleckim (przeciętna powierzchnia użytkowa – 171,8 m²) i głubczyckim (159,0 m²), a najmniejsze – w m. Opolu (77,7 m²) i powiecie krapkowickim (106,1 m²).

W 2012 r. w województwie opolskim wydano pozwolenia na budowę 2587 mieszkań, tj. więcej o 15,0% niż rok wcześniej i o 117,4% w porównaniu z 2005 r. (w skali kraju odnotowano spadek do roku poprzedniego – o 10,2%, a wzrost w odniesieniu do 2005 r. – o 31,9%).

Wyk. 56. **Dynamika liczby wydanych pozwoleń na realizację mieszkań**
2005 = 100

W województwie opolskim wśród mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia 89,8% (przed rokiem 85,8%) stanowiły mieszkania w nowych budynkach mieszkalnych. Ponadto wydano pozwolenia na budowę 265 mieszkań (wobec 319 w 2011 r.) w nowych budynkach niemieszkalnych i zbiorowego zamieszkania oraz powstałych w wyniku rozbudowy budynków mieszkalnych i przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych. Inwestorzy indywidualni otrzymali pozwolenia na budowę 1528 mieszkań (o 11,4% mniej niż w 2011 r.).

Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w województwie opolskim w 2012 r. wynosiła 126,3 m² (w kraju – 102,4 m²) i zmniejszyła się o 5,3 m² w stosunku do roku poprzedniego (w kraju odpowiednio o 4,7 m²). W porównaniu z 2005 r. przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w województwie opolskim zwiększyła się o 5,8 m² (w kraju zmniejszyła się – o 2,9 m²).

Średnia powierzchnia użytkowa mieszkania w budownictwie indywidualnym wynosiła 148,1 m², a najmniejszą powierzchnią charakteryzowały się mieszkania komunalne (47,2 m²).

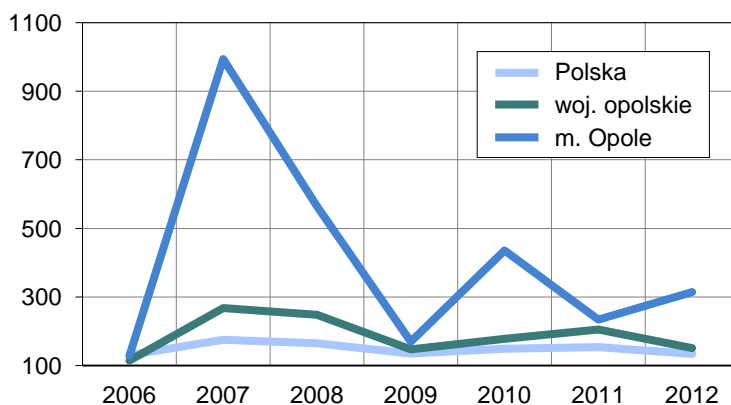
Tabl. 23. **Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia w województwie opolskim**

Wyszczególnienie	2011			2012		
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2010 = = 100	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2011 = = 100
O g ó ł e m	2249	100,0	87,2	2587	100,0	115,0
W tym budownictwo indywidualne	1724	76,7	102,9	1528	59,1	88,6

Większą niż przed rokiem liczbę pozwoleń na realizację lokali mieszkalnych wydano w 8 powiatach, przy czym najwyższy wzrost odnotowano w powiecie krapkowickim (o 123,9%), natomiast znaczny spadek zaobserwowano w powiecie kluczborskim (o 37,2%).

Rozpoczęto budowę 1683 mieszkań, tj. o 26,3% mniej niż w 2011 r. W skali kraju odnotowano spadek o 12,6%. W porównaniu z 2005 r. liczba mieszkań, których budowę rozpoczęto zwiększyła się w województwie o 51,1%, a w kraju – o 34,0%.

Wyk. 57. **Dynamika liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto**
2005 = 100

W 2012 r. w województwie opolskim największą liczbę mieszkań, których budowę rozpoczęto zanotowano w budownictwie indywidualnym – 1308 oraz przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem – 373 (odpowiednio mniej niż przed rokiem: o 22,0% i o 26,1%).

W województwie opolskim w odniesieniu do 2011 r. spadek liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto odnotowano w 9 powiatach, największy w powiecie namysłowskim (o 71,3%) oraz oleskim (o 64,3%). Wzrost liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto wystąpił w 3 powiatach, najwyższy w m. Opolu (o 34,2%).

Dane prezentujące budownictwo mieszkaniowe w województwie opolskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa opolskiego” – opracowanie sygnałowe dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa opolskiego” – publikacja dostępna co kwartał,
- „Budownictwo mieszkaniowe w województwie opolskim” – opracowanie sygnałowe dostępne co roku, jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

RYNEK WEWNĘTRZNY

W województwie opolskim w 2012 r. w odniesieniu do roku poprzedniego odnotowano spadek dynamiki sprzedaży detalicznej. Wyższa niż przed rokiem natomiast była sprzedaż hurtowa.

Wartość sprzedaży detalicznej (w cenach bieżących) zrealizowanej przez jednostki handlowe i niehandlowe w 2012 r. w województwie opolskim zmniejszyła się w odniesieniu do poprzedniego roku o 10,8% (wobec wzrostu o 13,5% w 2011 r.). W kraju sprzedaż detaliczna ukształtowała się na poziomie o 5,6% wyższym niż w roku poprzednim

Dane o sprzedaży detalicznej towarów obejmują sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych dokonywaną w punktach sprzedaży detalicznej, placówkach gastronomicznych oraz innych punktach sprzedaży (np. składy, magazyny), w ilościach wskazujących na zakupy dla potrzeb indywidualnych nabywców.

(po wzroście o 11,6% w 2011 r.). W skali kraju spadek sprzedaży detalicznej ogółem zanotowano w 4 województwach, największy w województwie opolskim. W pozostałych województwach wystąpił wzrost i największy odnotowano w województwie warmińsko-mazurskim i wielkopolskim (po 10,9%).

Tabl. 24. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a** (ceny bieżące)

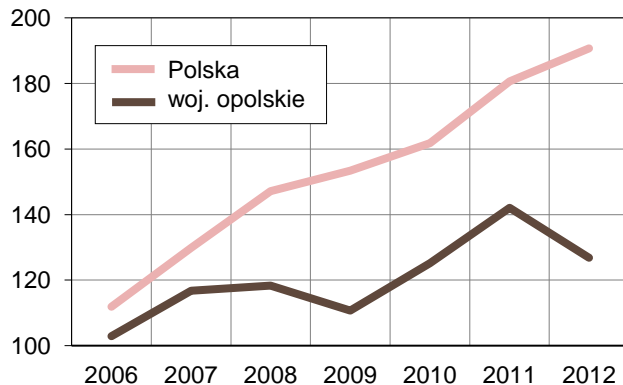
Wyszczególnienie	2006	2011	2012
	rok poprzedni = 100		
POLSKA			
O g ó ł e m	111,9	111,6	105,6
w tym:			
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	113,9	101,9	103,3
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe	113,1	120,1	109,1
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	111,4	102,8	104,4
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach	119,0	130,3	113,2
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	116,8	117,8	106,9
Włókno, odzież, obuwie	118,3	112,5	104,4
Meble, RTV, AGD	120,9	106,7	117,5
Pozostałe	105,5	116,7	101,3
OPOLSKIE			
O g ó ł e m	102,9	113,5	89,2
w tym:			
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	91,9	94,7	98,2
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe	110,2	115,0	108,7

a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie PKD 2007, zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii według przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym w omawianym okresie stanem organizacyjnym. Odnotowane zmiany (wzrost/spadek) wartości sprzedaży detalicznej w poszczególnych grupach rodzajów działalności przedsiębiorstw mogą zatem również wynikać ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa oraz zmian organizacyjnych (np. połączenia przedsiębiorstw). Nie ma to wpływu na dynamikę sprzedaży detalicznej ogółem.

Tabl. 24. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a** (dok.)

Wyszczególnienie	2006	2011	2012
	rok poprzedni = 100		
OPOLSKIE (dok.)			
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	105,8	113,9	99,7
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach	101,4	63,0	92,0
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	114,0	157,2	127,0
Włókno, odzież, obuwie	90,3	163,3	71,3
Meble, RTV, AGD	113,1	250,7	106,4
Pozostałe	105,7	129,5	95,8

a Patrz notka a na str. 79.

Wyk. 58. **Dynamika sprzedaży detalicznej**
(ceny bieżące)
2005 = 100

W województwie opolskim w odniesieniu do 2011 r. spośród grup o znaczącym udziale w sprzedaży detalicznej spadek odnotowano w przedsiębiorstwach z grupy „pozostałe” (o 4,2%), pojazdy samochodowe, motocykle, części (o 1,8%) oraz żywność, napoje i wyroby tytoniowe (o 0,3%). Wzrost natomiast obserwowano w przedsiębiorstwach zajmujących się sprzedażą paliw stałych, ciekłych i gazowych (o 8,7%) oraz mebli, RTV, AGD (o 6,4%).

W 2012 r. w województwie opolskim w sprzedaży detalicznej ogółem największy udział stanowiły przedsiębiorstwa zgrupowane w kategoriach żywność, napoje i wyroby tytoniowe (28,1%), „pozostałe” (17,1%) oraz pojazdy samochodowe, motocykle, części (15,1%).

Tabl. 25. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a w województwie opolskim** (ceny bieżące)

Wyszczególnienie	2011				2012			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	115,2	114,0	116,9	113,5	104,3	104,4	89,0	89,2
w tym:								
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	110,5	109,0	110,0	94,7	119,9	107,2	97,6	98,2
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe ...	117,1	120,6	116,9	115,0	104,7	107,0	112,7	108,7
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	109,8	110,6	112,8	113,9	99,2	98,7	97,5	99,7

a Patrz notka a do tabl. 24 na str. 79.

Tabl. 25. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a w województwie opolskim (dok.)**

Wyszczególnienie	2011				2012			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach	63,2	62,9	62,5	63,0	93,7	93,8	92,4	92,0
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	138,7	142,4	153,0	157,2	127,8	127,1	125,3	127,0
Włókno, odzież, obuwie	149,3	156,9	147,3	163,3	89,2	84,8	79,1	71,3
Meble, RTV, AGD	308,1	273,0	268,4	250,7	97,5	114,1	106,2	106,4
Pozostałe	134,4	132,3	141,3	129,5	94,0	93,6	98,0	95,8

a Patrz notka a do tabl. 24 na str. 79.

W województwie opolskim w 2012 r. sprzedaż hurtowa (w cenach bieżących) w przedsiębiorstwach handlowych była o 18,2% wyższa niż przed rokiem, a w przedsiębiorstwach hurtowych większa o 24,7%. W kraju sprzedaż hurtowa w jednostkach handlowych w omawianym okresie była o 3,0% wyższa niż w 2011 r. (w tym zrealizowana przez jednostki hurtowe o 6,4%). W województwie wzrost sprzedaży hurtowej w ujęciu rocznym notowano w większości grup. Biorąc pod uwagę grupy, których udział w sprzedaży hurtowej był największy, w ciągu roku najbardziej wzrosła wartość pozostałej wyspecjalizowanej sprzedaży hurtowej (o 21,4%).

Dane prezentujące rynek wewnętrzny w województwie opolskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa opolskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa opolskiego” – publikacja dostępna co kwartał.

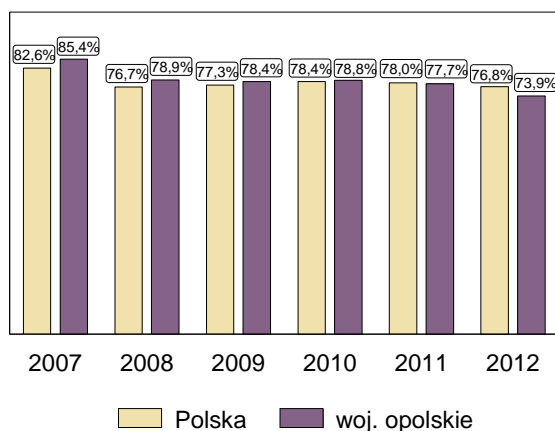
WYNIKI FINANSOWE PRZEDSIĘBIORSTW NIEFINANSOWYCH

W 2012 r. w województwie opolskim wyniki finansowe uzyskane przez badane przedsiębiorstwa niefinansowe były gorsze w porównaniu z rokiem poprzednim. Odnotowano pogorszenie wskaźnika poziomu kosztów. Obniżył się wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów oraz wskaźnik rentowności obrotu brutto i netto. Zmniejszyły się również wskaźniki płynności finansowej I i II stopnia.

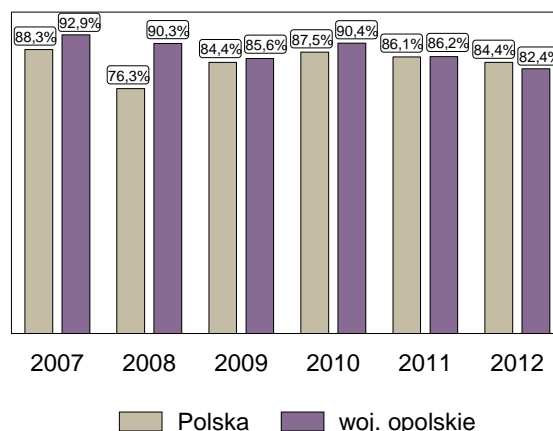
Wyniki finansowe badanych przedsiębiorstw niefinansowych w województwie opolskim uzyskane w 2012 r. (z wyjątkiem wyniku na operacjach finansowych) były gorsze od notowanych w 2011 r. W porównaniu z 2007 r. ukształtowały się również na mniej korzystnym poziomie. W kraju wyniki finansowe badanych przedsiębiorstw niefinansowych były również słabsze od uzyskanych w poprzednim roku.

*Dane dotyczące **wyników finansowych przedsiębiorstw** prezentuje się w dostosowaniu do nowelizacji ustawy o rachunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223, z późniejszymi zmianami).*

Wyk. 59. **Udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie badanych podmiotów**

Wyk. 60. **Udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w przychodach z całokształtu działalności**

W 2012 r. w województwie opolskim zysk netto wykazało 73,9% badanych przedsiębiorstw (wobec 77,7% przed rokiem), a ich udział w przychodach ogółem zmniejszył się z 86,2% w 2011 r. do 82,4%.

Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności obejmują:

- koszt własny sprzedanych produktów, towarów i materiałów związany z podstawową działalnością operacyjną, do którego zaliczono wartość sprzedanych towarów i materiałów oraz koszty ogółem, pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów;
- pozostałe koszty operacyjne;
- koszty finansowe.

Przychody z całokształtu działalności w 2012 r. ukształtowały się na poziomie 31544,9 mln zł i w odniesieniu do poprzedniego roku były o 5,9% wyższe, natomiast koszty ich uzyskania wynosiły

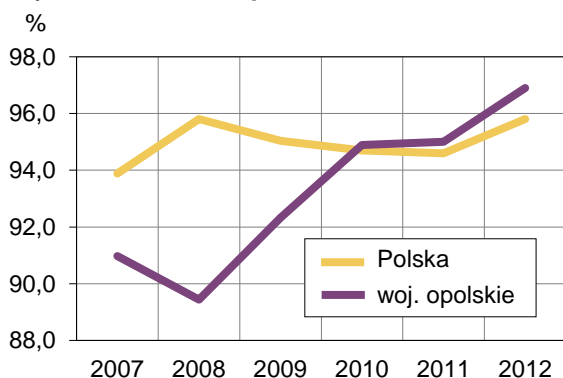
30572,5 mln zł i wzrosły o 8,0%. Niższa dynamika przychodów z całokształtu działalności od dynamiki kosztów ich uzyskania wpłynęła na pogorszenie wskaźnika poziomu kosztów z 95,0% w 2011 r. do 96,9% w 2012 r. (w kraju odpowiednio: z 94,6% do 95,8%). W większości województw przychody z całokształtu działalności rosły wolniej niż koszty ich uzyskania. W 2012 r. zarówno w województwie opolskim, jak i w kraju w odniesieniu do roku poprzedniego odnotowano gorszy wynik ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów; wynik na działalności gospodarczej oraz wynik finansowy brutto i netto. Pogorszenie zarówno wartości wyniku finansowego brutto i netto odnotowano w 13 województwach, w tym w 10 województwach spadek wyniku finansowego netto był większy niż wyniku finansowego brutto.

Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów w 2012 r. osiągnęły wartość 30827,9 mln zł, a koszty ich uzyskania wynosiły 29862,6 mln zł (wzrost do roku poprzedniego odpowiednio: o 5,7% i o 8,2%). Wynik ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów spadł do poziomu 965,3 mln zł, tj. o 38,2% niższego niż przed rokiem. Pogorszył się wynik na pozostałej działalności operacyjnej (z 143,2 mln zł w 2011 r. do 89,8 mln zł w 2012 r.). Poprawił się natomiast wynik na operacjach finansowych (minus 211,5 mln zł w 2011 r. wobec minus 82,8 mln zł w 2012 r.). Wynik finansowy na działalności gospodarczej wynosił 972,3 mln zł i był o 34,9% niższy od zanotowanego w poprzednim roku. Wynik finansowy brutto osiągnął wartość 972,7 mln zł, tj. o 35,0% niższą niż w 2011 r. Po odliczeniu obciążeń, wynik finansowy netto ukształtował się na poziomie 726,8 mln zł i spadł o 38,1% w stosunku do roku poprzedniego.

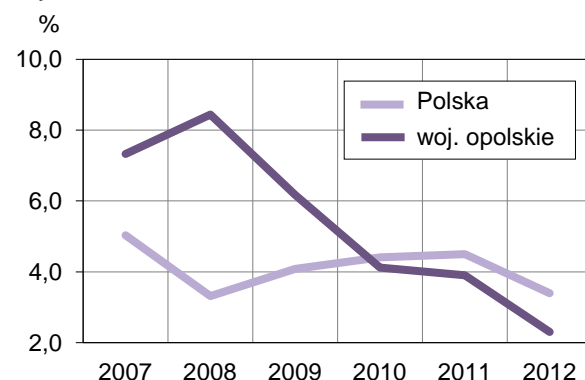
Wyniki finansowe:

- *wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik na działalności gospodarczej, skorygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych;*
- *obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych, do 2009 r. również inne płatności wynikające z odrębnych przepisów;*
- *wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.*

Wyk. 61. Wskaźnik poziomu kosztów

Wyk. 62. Wskaźnik rentowności obrotu netto

Mniej korzystne były podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe zarówno w relacji do 2011 r. jak i do 2007 r. Obniżył się wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów (z 5,4% w roku poprzednim do 3,1% w 2012 r.) oraz wskaźniki płynności finansowej I i II stopnia (odpowiednio: z 26,7% do 22,1% oraz z 95,5% do 86,3%). Znacznie pogorszyły się również wskaźniki rentowności obrotu brutto (z 5,0% do 3,1%) oraz netto (z 3,9% do 2,3%). W 2012 r. udział przedsię-

biorstw rentownych w liczbie podmiotów ogółem stanowił 74,6%, a ich udział w przychodach z całokształtu działalności wynosił 82,5% (w kraju odpowiednio: 77,0% i 84,5%).

Wskaźniki:

- wskaźnik poziomu kosztów jest to relacja kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;
- wskaźnik rentowności ze sprzedaży jest to relacja wyniku ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów do przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów;
- wskaźnik rentowności obrotu brutto jest to relacja wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności;
- wskaźnik rentowności obrotu netto jest to relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności;
- wskaźnik płynności finansowej I stopnia jest to relacja inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych;
- wskaźnik płynności finansowej II stopnia jest to relacja inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych.

Tabl. 26. **Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych**

Wyszczególnienie	2007	2011	2012
	w %		
POLSKA			
Wskaźnik poziomu kosztów	93,9	94,6	95,8
Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	5,6	5,3	4,3
Wskaźnik rentowności obrotu brutto	6,1	5,4	4,2
Wskaźnik rentowności obrotu netto	5,0	4,5	3,4
Wskaźnik płynności finansowej I stopnia	33,7	38,1	34,1
Wskaźnik płynności finansowej II stopnia	98,9	102,7	97,4
OPOLSKIE			
Wskaźnik poziomu kosztów	91,0	95,0	96,9
Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	9,5	5,4	3,1
Wskaźnik rentowności obrotu brutto	9,0	5,0	3,1
Wskaźnik rentowności obrotu netto	7,3	3,9	2,3
Wskaźnik płynności finansowej I stopnia	70,5	26,7	22,1
Wskaźnik płynności finansowej II stopnia	136,0	95,5	86,3

Wartość aktywów obrotowych badanych przedsiębiorstw niefinansowych w końcu 2012 r. wyniosła 8722,7 mln zł i w skali roku oraz na przestrzeni pięciu lat spadła odpowiednio: o 1,7% i o 10,1%.

Na koniec 2012 r. zobowiązania długo- i krótkoterminowe (bez funduszy specjalnych) wyniosły 8161,1 mln zł i wzrosły w skali roku o 2,4%, a w relacji do 2007 r. – o 0,5%.

Dane prezentujące wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych w województwie opolskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

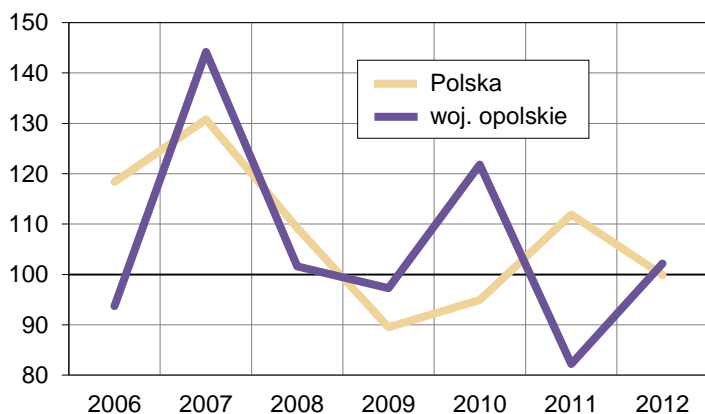
— „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa opolskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,

— „Biuletyn statystyczny województwa opolskiego” – publikacja dostępna co kwartał, jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

NAKŁADY INWESTYCYJNE

W 2012 r. w odniesieniu do roku poprzedniego odnotowano wzrost nakładów inwestycyjnych zrealizowanych przez przedsiębiorstwa mające siedzibę na terenie województwa opolskiego. Rozpoczęto mniej inwestycji, przy wyższej łącznej wartości kosztorysowej.

Wyk. 63. **Dynamika nakładów inwestycyjnych ogółem**
(ceny bieżące)
Rok poprzedni = 100

Nakłady inwestycyjne (w cenach bieżących) poniesione w 2012 r. przez badane przedsiębiorstwa mające siedzibę na terenie województwa opolskiego na nowe obiekty majątkowe oraz ulepszenie istniejących, wynosiły 1248,0 mln zł i były o 2,2% wyższe od zrealizowanych rok wcześniej (wobec spadku o 17,8% w 2011 r.). Wzrost wartości nakładów inwestycyjnych odnotowano w 7 województwach,

od 14,7% w małopolskim i podlaskim do 1,6% w warmińsko-mazurskim. W pozostałych województwach odnotowano spadek od 12,5% w lubuskim do 0,7% w lubelskim. W kraju w 2012 r. wartość nakładów inwestycyjnych w odniesieniu do 2011 r. spadła o 0,1%.

*Prezentowany podział **nakładów inwestycyjnych** obejmujących nakłady na nowe środki trwałe i (lub) ulepszenie (rozbudowę, przebudowę, rekonstrukcję, modernizację) istniejących obiektów majątku trwałego, opracowano według zasad systemu rachunków narodowych, zgodnie z zaleceniami „ESA 1995”. Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.*

Tabl. 27. **Nakłady inwestycyjne** (ceny bieżące)

Wyszczególnienie	2005	2011	2012
POLSKA			
Ogółem w mln zł	62160,6	99853,7	99719,0
w tym – w % – nakłady na:			
Budynki i budowle	36,3	39,1	40,6
Zakupy	63,0	59,5	58,5
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi	52,4	47,1	47,4
środków transportu	10,6	12,4	11,1
OPOLSKIE			
Ogółem w mln zł	913,2	1221,7	1248,0
w tym – w % – nakłady na:			
Budynki i budowle	30,0	32,6	37,7
Zakupy	69,5	66,6	61,6
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi	61,0	59,8	53,8
środków transportu	8,5	6,8	7,8

W 2012 r. w województwie opolskim z ogólnej kwoty nakładów inwestycyjnych na budynki i budowle wydatkowano 470,2 mln zł (więcej o 18,2% niż rok wcześniej), na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia – 671,8 mln zł (mniej o 8,1%), a na środki transportu – 97,1 mln zł (więcej o 16,7%).

Nakłady na środki trwałe to nakłady na:

- *budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe;*
- *maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem);*
- *środki transportu;*
- *inne, tj. melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych oraz inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto koszty obsługi zobowiązań zaciągniętych w celu sfinansowania zakupu, budowy lub ulepszenia środka trwałego za okres realizacji inwestycji (uwzględnione wyłącznie w danych wyrażonych w cenach bieżących).*

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

Wartość zakupów inwestycyjnych osiągnęła 768,9 mln zł i w porównaniu z rokiem poprzednim zmniejszyła się o 5,5%, a udział tych zakupów w ogólnej liczbie nakładów inwestycyjnych spadł w skali roku o 5,0 p. proc.

Wzrost nakładów inwestycyjnych w porównaniu z 2011 r. odnotowano m.in. w dostawie wody, gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 100,4%), górnictwie i wydobywaniu (o 34,4%) oraz transporcie i gospodarce magazynowej (o 31,5%). Spadek nakładów miał miejsce w budownictwie (o 58,5%), działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 54,0%) oraz handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 41,9%).

W 2012 r. inwestowały głównie przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego, które zrealizowały 73,8% nakładów inwestycyjnych poniesionych w województwie opolskim (przed rokiem – 73,2%), w kraju odpowiednio: 31,6% i 31,8%.

W województwie opolskim w 2012 r. inwestorzy rozpoczęli realizację 687 nowych inwestycji o łącznej wartości kosztorysowej 581,4 mln zł (w roku poprzednim 765 nowych inwestycji o wartości 450,0 mln zł). W kraju w omawianym okresie liczba rozpoczętych inwestycji zmniejszyła się o 1,9%, a ich wartość kosztorysowa była niższa o 14,5%.

W województwie opolskim w badanym okresie na ulepszenie (tj. przebudowę, rozbudowę, rekonstrukcję lub modernizację) istniejących środków trwałych przypadało 14,5% wartości kosztorysowej wszystkich inwestycji rozpoczętych (przed rokiem – 22,7%).

Dane prezentujące nakłady inwestycyjne w województwie opolskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

— „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa opolskiego” – opracowanie sygnałowe dostępne co miesiąc,

— „Biuletyn statystyczny województwa opolskiego” – publikacja dostępna co kwartał,

jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

TEMATY FAKULTATYWNE OPTIONAL SUBJECTS

POPYT NA PRACĘ

W końcu IV kwartału 2012 r. w województwie opolskim, w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku, odnotowano spadek liczby pracujących oraz wolnych miejsc pracy. Zmniejszyła się również liczba nowo utworzonych miejsc pracy jak i liczba zlikwidowanych miejsc pracy.

W województwie opolskim w końcu IV kwartału 2012 r. liczba pracujących wyniosła 219,5 tys. osób (o 2,6% mniej w porównaniu z analogicznym okresem 2011 r.). W podmiotach sektora prywatnego pracowało 147,2 tys. osób (67,1%), a w sektorze publicznym 72,3 tys. (32,9%). Udział pracujących w podmiotach według ich wielkości kształtował się następująco: w jednostkach dużych – 50,7%, średnich – 29,3% oraz małych – 20,0%. Najwięcej pracujących było w podmiotach prowadzących działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego (28,8%), handlu; naprawy pojazdów samochodowych (13,8%) oraz edukacji (13,5%). W ogólnej liczbie pracujących największą grupę stanowili specjaliści (19,8%), robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (18,2%) oraz operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń (14,8%).

Źródłem prezentowanych danych jest kwartalne badanie popytu na pracę. Od 2007 r. badanie popytu na pracę ma charakter reprezentacyjny, a jego wyniki są uogólniane dla zbiorowości podmiotów o liczbie zatrudnionych 1 i więcej osób klasyfikowanych według kryterium liczby pracujących: do 9 osób jako jednostki małe, 10 do 49 osób jako jednostki średnie i powyżej 49 osób jako jednostki duże. Od 2009 r. w badaniu popytu na pracę zbierane są informacje o liczbie zlikwidowanych miejsc pracy.

Tabl. 28. **Pracujący, wolne oraz zlikwidowane miejsca pracy**

Wyszczególnienie	2007	2011	2012
	w tysiącach		
POLSKA			
Pracujący ^a	9907,2	10654,4	10316,1
Wolne miejsca pracy ^a	166,9	45,5	35,5
Nowo utworzone miejsca pracy	639,2	580,4*	465,0
Wolne nowo utworzone miejsca pracy ^a	34,0	10,7	8,4
Zlikwidowane miejsca pracy	429,3	376,5
OPOLSKIE			
Pracujący ^a	220,2	225,3	219,5
Wolne miejsca pracy ^a	4,4	1,2	0,7
Nowo utworzone miejsca pracy	16,8	13,9	13,4
Wolne nowo utworzone miejsca pracy ^a	0,7	0,3	0,2
Zlikwidowane miejsca pracy	9,9	8,1

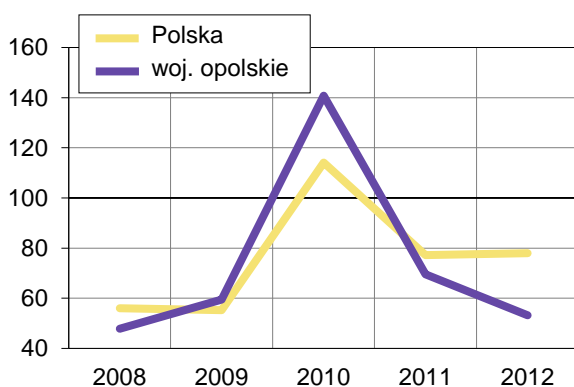
^a Na koniec IV kwartału.

Spośród 13,0 tys. badanych podmiotów w województwie opolskim w końcu IV kwartału 2012 r. wolnymi miejscami pracy dysponowało jedynie 0,3 tys. jednostek. Ogólna liczba wykazanych wolnych miejsc pracy wyniosła 0,7 tys., tj. o 46,8% mniej niż w analogicznym okresie ub. roku (w kraju – o 21,9%). Wolne miejsca pracy koncentrowały się głównie w sektorze prywatnym (73,8%) i w jednostkach dużych (49,9%). Największą liczbę wolnych miejsc pracy odnotowano w przetwórstwie przemysłowym (22,8%), budownictwie (18,9%) oraz handlu; naprawie pojazdów samochodowych (13,9%). Jednostki dysponujące wolnymi miejscami pracy najczęściej poszukiwały robotników przemysłowych i rzemieślników (25,3%), operatorów i monterów maszyn i urządzeń (21,0%) oraz specjalistów (17,7%).

Wolne miejsca pracy – to miejsca pracy powstałe w wyniku ruchu zatrudnionych, bądź nowo utworzone, w stosunku do których spełnione zostały jednocześnie trzy warunki:

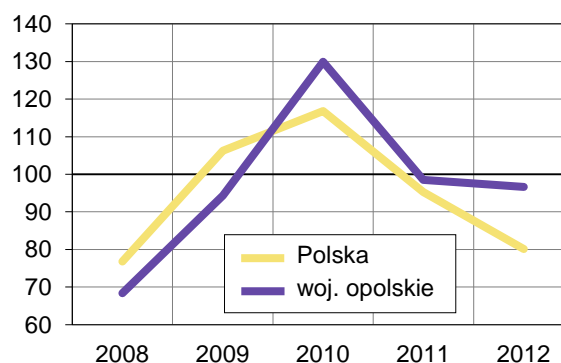
- miejsca pracy w dniu sprawozdawczym były faktycznie nieobsadzone,
- pracodawca czynił starania, aby znaleźć osoby chętne do podjęcia pracy,
- w przypadku znalezienia właściwych kandydatów, pracodawca byłby gotów do natychmiastowego przyjęcia tych osób.

Wyk. 64. **Dynamika wolnych miejsc pracy^a**
Rok poprzedni = 100

a Na koniec IV kwartału.

Wyk. 65. **Dynamika nowo utworzonych miejsc pracy**
Rok poprzedni = 100

W okresie I–IV kwartału 2012 r. powstało 13,4 tys. nowych miejsc pracy, z tego 89,3% w sektorze prywatnym. W porównaniu z analogicznym okresem ub. roku w województwie opolskim liczba nowo utworzonych miejsc pracy zmniejszyła się o 0,5 tys., tj. o 3,4% (w kraju – o 19,9%). W jednostkach dużych zostało utworzonych 16,7% nowych miejsc pracy, w średnich – 28,1%, a w małych – 55,2%. Najwięcej nowych miejsc pracy powstało w jednostkach prowadzących działalność w zakresie handlu; naprawy pojazdów samochodowych (30,8%), przetwórstwa przemysłowego (21,5%) i budownictwa (18,6%).

Nowo utworzone miejsca pracy – to miejsca pracy powstałe w wyniku zmian organizacyjnych, rozszerzenia lub zmiany profilu działalności oraz wszystkie miejsca pracy w jednostkach nowo powstałych.

W ogólnej liczbie nowo utworzonych miejsc pracy znajdowały się niezagospodarowane miejsca pracy. W końcu IV kwartału 2012 r. odnotowano 0,2 tys. nowych miejsc pracy jeszcze nieobsadzonych,

głównie w budownictwie – 0,1 tys. W stosunku do analogicznego okresu ub. roku liczba wolnych nowo utworzonych miejsc pracy zmniejszyła się o 41,2%. Największy spadek nowych miejsc pracy odnotowano w jednostkach prowadzących działalność związaną z przetwórstwem przemysłowym (o 96,2%). Nowo utworzone wolne miejsca pracy przeznaczone były przede wszystkim dla robotników przemysłowych i rzemieślników – 45,3% oraz operatorów i monterów maszyn i urządzeń – 21,7%.

W województwie opolskim w okresie I–IV kwartału 2012 r. zlikwidowano 8,1 tys. miejsc pracy, tj. o 18,5% mniej niż w analogicznym okresie ub. roku. Najwięcej miejsc zlikwidowano w jednostkach prowadzących działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego (32,4%), budownictwa (20,9%) oraz handlu; naprawy pojazdów samochodowych (12,1%). Większość miejsc pracy, podobnie jak w 2011 r., zlikwidowano w sektorze prywatnym (85,6%).

WYPADKI PRZY PRACY

W województwie opolskim w 2012 r. w odniesieniu do roku poprzedniego odnotowano spadek liczby wypadków przy pracy oraz liczby osób poszkodowanych w wyniku tych wypadków.

W 2012 r. w województwie opolskim w wypadkach przy pracy poszkodowanych zostało 2,2 tys. osób, tj. mniej o 9,2% niż przed rokiem i o 7,4% w stosunku do 2005 r. W skali kraju liczba poszkodowanych była o 6,4% niższa w porównaniu z 2011 r., a o 7,8% wyższa w stosunku do 2005 r. Poszkodowani w wypadkach przy pracy w województwie opolskim w 2012 r., podobnie jak przed rokiem stanowili 2,5% ogółu wszystkich poszkodowanych w kraju.

Za **wypadek przy pracy** uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

- 1) podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych oraz czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia;
- 2) w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkiem przy pracy, w zakresie uprawnienia do świadczeń określonych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

- w czasie podróży służbowej;
- podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony;
- przy wykonywaniu zadań zleconych przez działające u pracodawcy organizacje związkowe.

Za **wypadek przy pracy uważa się również** nagłe zdarzenie, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w okresie ubezpieczenia wypadkowego podczas m.in.:

- 1) uprawiania sportu w trakcie zawodów i treningów przez osobę pobierającą stypendium sportowe;
- 2) wykonywania odpłatnie pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania;
- 3) pełnienia mandatu posła lub senatora, pobierającego uposażenie;
- 4) odbywania – na podstawie skierowania wydanego przez powiatowy urząd pracy lub inny podmiot kierujący – szkolenia lub stażu związanego z pobieraniem przez absolwenta stypendium;
- 5) wykonywania lub współpracy przy wykonywaniu pracy na podstawie umowy agencyjnej, umowy-zlecenia lub umowy o świadczenie usług;
- 6) wykonywania zwykłych czynności związanych z prowadzeniem lub współpracą przy prowadzeniu działalności pozarolniczej.

Dane opracowano na podstawie statystycznych kart wypadków przy pracy.

W województwie opolskim w 2012 r. wypadkom przy pracy częściej ulegali mężczyźni (poszkodowanych zostało 1591 mężczyzn i 647 kobiet). W porównaniu z 2011 r. udział mężczyzn poszkodowanych w wypadkach w stosunku do ogólnej liczby osób poszkodowanych w województwie zmniejszył się o 1,7 p. proc.

Tabl. 29. Poszkodowani w wypadkach przy pracy^a

Wyszczególnienie	2005	2011	2012 ^b
POLSKA			
O g ó ł e m	84402	97222*	91000
mężczyźni	60701	65814	60614
kobiety	23701	31408*	30386
z ogółem w wypadkach:			
Śmiertelnych	468	404	348
Ciężkich	956	703*	602
Lekkich	82978	96115*	90050
OPOLSKIE			
O g ó ł e m	2418	2464	2238
mężczyźni	1811	1795	1591
kobiety	607	669	647
z ogółem w wypadkach:			
Śmiertelnych	15	11	8
Ciężkich	28	22	22
Lekkich	2375	2431	2208
M. OPOLE			
O g ó ł e m	866	741	699
mężczyźni	623	534	501
kobiety	243	207	198
z ogółem w wypadkach:			
Śmiertelnych	1	–	1
Ciężkich	12	4	4
Lekkich	853	737	694

^a Zgłoszone w danym roku; bez wypadków w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie. Wypadki przy pracy w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych. ^b Dane wstępne.

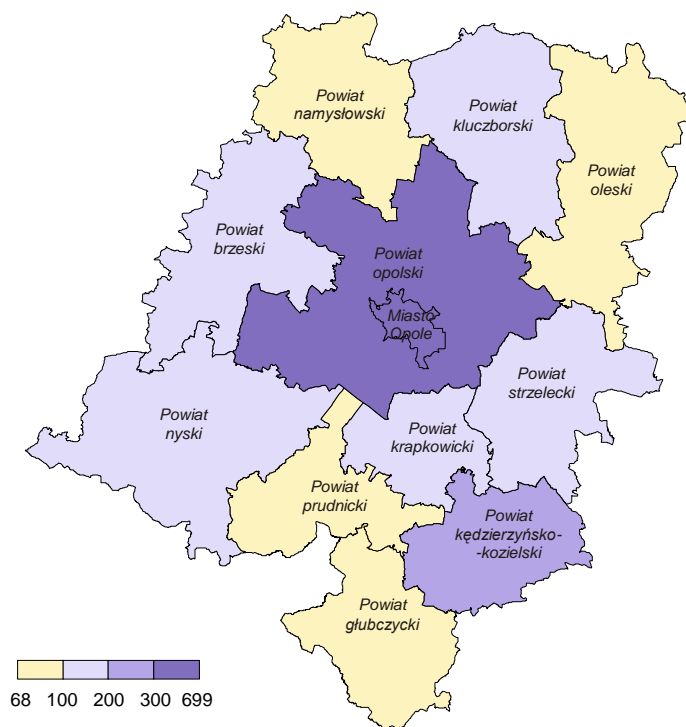
Najwięcej poszkodowanych w wypadkach przy pracy odnotowano w jednostkach zakwalifikowanych do sekcji: przetwórstwo przemysłowe – 38,8%, handel; naprawa pojazdów samochodowych – 12,5% oraz budownictwo – 11,9% (rok wcześniej odpowiednio: 39,2%, 11,4% i 12,8%).

W 2012 r. w województwie opolskim wśród wydarzeń powodujących urazy zdecydowanie dominowały: „zderzenie z/uderzenie w nieruchomy obiekt” i „uderzenia przez obiekt w ruchu” (po 0,5 tys. osób) oraz „kontakt z przedmiotem ostrym, szorstkim, chropowatym” (0,4 tys. osób).

Wśród wydarzeń będących odchyleniami od stanu normalnego, które najczęściej powodowały wypadki przy pracy były następujące grupy wydarzeń: „poślizgnięcie, potknięcie się, upadek osoby” – 0,6 tys. osób oraz „utrata kontroli nad: maszyną, środkami transportu, transportowanym ładunkiem, narzędziem, obiektem, zwierzęciem” – 0,4 tys.

Głównymi przyczynami powodującymi wypadki przy pracy w województwie opolskim w 2012 r. było „nieprawidłowe zachowanie się pracownika” oraz „niewłaściwy stan czynnika materialnego”. Liczba poszkodowanych w wypadkach przy pracy spowodowanych tymi przyczynami wynosiła odpowiednio: 2,4 tys. oraz 0,5 tys. i w stosunku do 2011 r. zmniejszyła się odpowiednio: o 12,6% i o 8,7%.

Wyk. 66. **Poszkodowani w wypadkach przy pracy^{ab} w województwie opolskim według powiatów w 2012 r.**

W przekroju terytorialnym według powiatów najwięcej osób poszkodowanych w wypadkach przy pracy odnotowano w m. Opolu – 31,2% oraz w powiecie opolskim – 14,3% (przed rokiem odpowiednio: 30,1% i 12,1%). W stosunku do 2011 r. w 10 powiatach odnotowano spadek liczby poszkodowanych w wypadkach przy pracy, największy wystąpił w powiecie brzeskim (o 34,3%) oraz nyskim (o 22,5%). Wzrost liczby osób poszkodowanych w wypadkach przy pracy odnotowano w 2 powiatach: głubczyckim (o 21,2%) oraz opolskim (o 7,4%).

a Zgłoszone w danym roku; bez wypadków w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie. Wypadki przy pracy w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych. b Dane wstępne.

I WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE OPOLSKIM
SELECTED DATA ON OPOLSKIE VOIVODSHIP

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Ludność ^a w tys.	1047,4	1041,9	1037,1	1033,0	1031,1	1017,2 ^b	1014,0 ^b	1010,2 ^b	Population ^a in thous.
Na 1000 ludności:									Per 1000 population:
małżeństwa zawarte	4,74	5,37	5,64	6,02	5,97	5,59	5,13	5,29	marriages contracted
urodzenia żywe	8,10	8,11	8,18	8,88	9,01	9,00	8,55	8,83	live births
zgony	9,03	9,03	9,27	9,49	9,43	9,70	9,57	10,06	deaths
przyrost naturalny	-0,93	-0,92	-1,09	-0,61	-0,43	-0,71	-1,02	-1,23	natural increase
saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały	-3,04	-4,60	-3,91	-3,23	-1,67	-1,76	-2,22	-2,15	internal and international net migration for permanent residence
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^c w tys.	93,0	94,9	96,6	100,1	98,5	96,6	96,8	96,3	Average paid employment in the enterprise sector ^c in thous.
rok poprzedni = 100	x	102,1	101,7	103,6	98,4	98,1	100,2	99,4	previous year = 100
udział sektora prywatnego w %	82,6	83,2	83,6	84,6	85,0	87,4	90,6	91,5	private sector participation in %
Bezrobotni zarejestrowani ^a w tys.	69,4	60,1	43,3	35,7	47,1	48,8	48,0	51,8	Registered unemployed persons ^a in thous.
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^{ad} w %	18,7	16,2	11,9	9,8	12,9	13,6	13,3	14,2	Registered unemployment rate ^{ad} in %
Unemployed persons without benefit rights in total number of unemployed persons ^a in %									
Udział bezrobotnych bez prawa do zasiłku w ogólnej liczbie bezrobotnych ^a w %	86,6	87,1	86,0	82,2	82,3	85,8	84,2	83,9	Unemployed persons per job offer ^a
Bezrobotni na 1 ofertę pracy ^a	224	51	36	20	61	46	65	109	Activity rate on the basis of LFS ^e in %
Współczynnik aktywności zawodowej na podstawie BAEL ^e w %	53,8	52,8	51,1	51,2	53,6	53,4	53,4	54,4	Employment rate on the basis of LFS ^e in %
Wskaźnik zatrudnienia na podstawie BAEL ^e w %	44,7	45,8	46,4	47,8	48,4	48,2	48,4	49,2	Unemployment rate on the basis of LFS ^e in %
Stopa bezrobocia na podstawie BAEL ^e w %	17,0	13,2	9,5	6,6	9,8	9,7	9,3	9,5	

a Stan w końcu roku. b Dane opracowano na podstawie wyników NSP'2011. c Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. d Stopę bezrobocia podaje się z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (będących składową cywilnej ludności aktywnej zawodowo) wyszacowanych: dla lat 2005–2009 – na podstawie wyników NSP'2002 oraz PSR'2002; dla lat 2010–2012 – na podstawie wyników PSR'2010. Dane za lata 2010–2012 nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie. e Przeciętne w roku. Dla lat 2010–2012 dane nie są w pełni porównywalne z wynikami badań z poprzednich lat, z powodu zmian metodologii i nowej podstawy uogólniania danych.

a As of the end of the year. b Data were compiled on the basis of the results of the Population and Housing Census 2011. c Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. d The unemployment rate is given considering employed persons on private farms in agriculture (as part of the economically active civilian population) estimated: for the years 2005–2009 – on the basis of the results of the Population and Housing Census 2002 as well as Agricultural Census 2002 and for the years 2010–2012 – on the basis of the results of the Agricultural Census 2010. Data for 2010–2012 are not strictly comparable to those for previous years. e Annual averages. For 2010–2012 data are not fully comparable with the results of the surveys for previous years due to methodological changes and a new base for generalization of the results.

I WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE OPOLSKIM (cd.)
SELECTED DATA ON OPOLSKIE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^a w zł	2206,17	2340,10	2595,94	2875,82	2971,56	3035,73	3187,01	3226,97	Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector ^a in zł
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.	212,9	214,0	216,7	219,0	215,6	211,5	208,2	Average monthly number of retirees and pensioners in thous.
rok poprzedni = 100	x	x	100,5	101,3	101,1	98,4	98,1	98,4	previous year = 100
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł	1182,57	1220,34	1344,35	1463,51	1560,14	1640,76	1729,76	Average monthly gross retirement pay and pension paid by ZUS in zł
rok poprzedni = 100	x	x	103,2	110,2	108,9	106,6	105,2	105,4	previous year = 100
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	851,10	864,34	913,44	969,13	1017,25	1052,01	1123,30	Average monthly gross retirement pay and pension for farmers in zł
rok poprzedni = 100	x	x	101,6	105,7	106,1	105,0	103,4	106,8	previous year = 100
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych (rok poprzedni = 100):									Price indices of consumer goods and services (previous year = 100):
ogółem	102,2	101,2	102,6	104,4	103,5	102,8	104,4	103,7	total
żywność i napoje bezalkoholowe	102,3	100,7	104,3	105,7	103,6	102,6	106,4	104,6	food and non-alcoholic beverages
odzież i obuwie	93,1	91,7	88,7	86,9	91,0	95,3	98,6	94,5	clothing and footwear
mieszkanie	103,8	104,2	104,0	109,2	108,0	103,2	105,0	104,7	dwelling
Plony zbóż podstawowych (z mieszankami zbożowymi) z 1 ha w dt	46,2	36,2	45,2	49,8	47,1	48,5	50,8	51,1	Basic cereals (including cereal mixed) yields per 1 ha in dt
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych w szt.:									Livestock per 100 ha of agricultural land in head:
bydło ^b	22,6	21,6	22,3	21,5	21,6	23,7 ^c	22,9	22,4	cattle ^b
trzoda chlewna ^d	134,2	125,2	125,1	105,2	106,0	116,3 ^c	120,0	90,5	pigs ^d

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Stan w czerwcu. c Dane PSR'2010 – według stanu w dniu 30 VI. d Stan w końcu lipca.
a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. b As of June. c Data of Agricultural Census 2010 – as of 30 VI. d As of the end of July.

I WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE OPOLSKIM (cd.)
SELECTED DATA ON OPOLSKIE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Wskaźniki cen skupu (rok poprzedni = 100):									Price indices of procurement (previous year = 100):
ziarna zbóż (bez siewnego)	77,8	127,4	151,6	92,7	72,0	128,5	127,2	109,8	cereal grains (excluding sowing seed)
żywcza rzeźnego wołowego (bez cieląt)	123,8	103,3	95,9	105,8	111,0	98,7	120,3	109,6	cattle for slaughter (excluding calves)
żywcza rzeźnego wieprzowego	94,0	94,4	98,3	114,9	113,2	84,8	118,7	116,3	pigs for slaughter
Relacje cen skupu ^a 1 kg żywcza wieprzowego do cen targowiskowych:									Procurement price ^a per kg of pigs for slaughter to marketplace prices:
1 kg żyta	7,9	6,3	.	.	6,6	5,8	5,3	5,7	per kg of rye
1 kg jęczmienia	6,8	.	.	10,1	8,2	5,5	5,8	per kg of barley
Produkcja sprzedana przemysłu ^b (rok poprzedni = 100; ceny stałe)	x	111,7	107,0	98,9	95,3	90,3	110,5	103,0	Sold production of industry ^b (previous year = 100; constant prices)
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle ^b w tys.	59,0	59,6	59,3	61,0	57,4	55,5	55,0	54,6	Average paid employment in industry ^b in thous.
rok poprzedni = 100	x	101,1	99,5	102,7	94,2	96,6	99,1	99,4	previous year = 100
Produkcja sprzedana budownictwa ^b (rok poprzedni = 100; ceny bieżące)	x	122,8	126,7	118,0	116,3	107,5	115,6	83,3	Sold production of construction ^b (previous year = 100; current prices)
Produkcja budowlano-montażowa ^b (rok poprzedni = 100; ceny bieżące)	x	128,0	134,7	124,0	99,7	126,3	99,6	84,6	Construction and assembly production ^b (previous year = 100; current prices)
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie ^b w tys.	5,7	6,0	6,5	7,1	7,8	8,1	8,3	8,4	Average paid employment in construction ^b in thous.
rok poprzedni = 100	x	104,7	108,0	109,6	110,2	103,6	102,3	100,7	previous year = 100

a Ceny bieżące bez VAT. b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Current prices excluding VAT. b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

I WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE OPOLSKIM (dok.)
SELECTED DATA ON OPOLSKIE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Mieszkania oddane do użytkowania	1157	1338	1352	1831	1766	2149	1715*	1820	<i>Dwellings completed</i>
rok poprzedni = 100	93,9	115,6	101,0	135,4	96,5	121,7	79,8*	106,1	<i>previous year = 100</i>
na 1000 ludności	1,1	1,3	1,3	1,8	1,7	2,1	1,7	1,8	<i>per 1000 population</i>
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	120,5	121,8	138,4	133,0	117,0	113,9	131,6*	126,3	<i>average useful floor area of dwelling in m²</i>
Sprzedaż detaliczna towarów ^a (rok poprzedni = 100; ceny bieżące)	x	102,9	113,5	101,3	93,6	113,1	113,5	89,2	<i>Retail sales of goods^a (previous year = 100; current prices)</i>
Podmioty gospodarki narodowej ^b	90597	92846	94933	96246	95481	99118	97560	98741	<i>Entities of the national economy^b</i>
rok poprzedni = 100	102,5	102,5	102,2	101,4	99,2	103,8	98,4	101,2	<i>previous year = 100</i>
w tym spółki handlowe	4467	4635	4827	4917	5141	5363	5578	5861	<i>of which commercial companies</i>
rok poprzedni = 100	103,5	103,8	104,1	101,9	104,6	104,3	104,0	105,1	<i>previous year = 100</i>
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	1190	1259	1320	1333	1366	1395	1410	1428	<i>of which with foreign capital participation</i>
rok poprzedni = 100	103,7	105,8	104,8	101,0	102,5	102,1	101,1	101,3	<i>previous year = 100</i>
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach niefinansowych ^c w %	91,0	89,4	92,3	94,9	95,0	96,9	<i>Cost level indicator in non-financial enterprises^c in %</i>
Wskaźnik rentowności obrotu w przedsiębiorstwach niefinansowych ^c w %:									<i>Turnover profitability rate in non-financial enterprises^c in %:</i>
brutto	9,0	10,6	7,7	5,1	5,0	3,1	<i>gross</i>
netto	7,3	8,4	6,2	4,1	3,9	2,3	<i>net</i>
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach ^c (ceny bieżące) w mln zł	913,2	856,1	1234,1	1253,4	1219,9	1485,4	1221,7	1248,0	<i>Investment outlays in enterprises^c (current prices) in mln zł</i>
rok poprzedni = 100 (ceny bieżące)	x	93,7	144,2	101,6	97,3	121,8	82,2	102,2	<i>previous year = 100 (current prices)</i>

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b W rejestrze REGON; bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; stan w końcu roku. c Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; patrz uwagi ogólne ust. 9 na str. 9.

a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. b In the REGON register; excluding persons tending private farms in agriculture; as of the end of the year. c Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49 persons; see general notes, item 9 on page 9.

II WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE OPOLSKIM WEDŁUG MIESIĘCY
SELECTED DATA ON OPOLSKIE VOIVODSHIP IN MONTHS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION A – 2011 B – 2012		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Ludność ^a w tys.	A	.	.	1016,2	.	.	1015,6	.	.	1014,8	.	.	1014,0
Population ^a in thous.	B	.	.	1013,0	.	.	1012,3	.	.	1011,6	.	.	1010,2
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^b w tys.	A	98,4	98,8	98,6	98,7	98,5	96,8	96,6	96,2	96,2	96,3	95,7	95,3
Average paid employment in the enterprise sector ^b in thous.	B	96,5	96,3	96,4	96,6	96,4	96,2	96,5	95,9	95,5	94,8	93,8	92,8
poprzedni miesiąc = 100	A	102,0	100,4	99,7	100,2	99,8	98,2	99,8	99,6	100,0	100,2	99,3	99,6
previous month = 100	B	101,2	99,8	100,1	100,2	99,8	99,8	100,3	99,4	99,5	99,3	98,9	99,0
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	100,0	100,2	99,9	99,8	98,9	96,6	96,2	95,7	95,6	97,3	96,8	98,8
corresponding month of previous year = 100	B	98,0	97,4	97,8	97,8	97,8	99,4	99,9	99,7	99,3	98,4	98,0	97,4
Bezrobotni zarejestrowani ^a w tys.	A	53,7	54,2	52,4	49,3	47,0	45,1	44,9	44,8	45,2	45,2	46,0	48,0
Registered unemployed persons ^a in thous.	B	51,9	53,6	52,4	50,6	49,3	48,0	47,4	47,4	48,0	48,3	49,7	51,8
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a w %	A	14,6	14,7	14,3	13,6	13,0	12,5	12,5	12,5	12,6	12,6	12,8	13,3
Registered unemployment rate ^a in %	B	14,1	14,5	14,2	13,8	13,5	13,2	13,1	13,1	13,2	13,3	13,7	14,2
Oferty pracy zgłoszone w ciągu miesiąca	A	2207	2616	3255	2639	3048	2589	2617	2941	2798	2412	1880	1551
Job offers declared during a month	B	2070	2137	3255	2784	2628	2514	2374	2861	2885	2754	1932	1218
Bezrobotni na 1 ofertę pracy ^a	A	46	30	27	32	23	25	27	28	27	32	42	65
Registered unemployed persons per job offer ^a	B	46	43	30	27	25	25	27	26	34	37	50	109
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^b w zł	A	3034,58	3032,94	3188,68	3271,13	3123,03	3091,60	3187,32	3148,72	3213,24	3208,27	3340,87	3397,13
Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector ^b in zł	B	3179,85	3141,20	3396,56	3262,68	3170,42	3190,07	3262,53	3231,03	3172,38	3237,38	3302,96	3395,11
poprzedni miesiąc = 100	A	92,7	99,9	105,1	102,6	95,5	99,0	103,1	98,8	102,0	99,8	104,1	101,7
previous month = 100	B	93,6	98,8	108,1	96,1	97,2	100,6	102,3	99,0	98,2	102,0	102,0	102,8
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	105,6	104,4	103,5	107,0	106,3	101,2	103,7	103,7	104,3	102,6	102,9	103,8
corresponding month of previous year = 100	B	104,8	103,6	106,5	99,7	101,5	103,2	102,4	102,6	98,7	100,9	98,9	99,9

a Stan w końcu okresu. b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
a As of the end of the period. b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

II WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE OPOLSKIM WEDŁUG MIESIĘCY (cd.)
SELECTED DATA ON OPOLSKIE VOIVODSHIP IN MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION A – 2011 B – 2012		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Wskaźniki cen: Price indices of:													
towarów i usług konsumpcyjnych consumer goods and services													
analogiczny kwartał poprzedniego roku = 100 corresponding quarter of previous year = 100	A	.	.	104,1 ^a	.	.	104,7 ^b	.	.	104,3 ^c	.	.	104,6 ^d
	B	.	.	104,1 ^a	.	.	104,0 ^b	.	.	104,0 ^c	.	.	102,8 ^d
skupu ziarna zbóż ^e : procurement of cereal grain ^e :													
poprzedni miesiąc = 100 previous month = 100	A	113,2	107,7	97,7	101,8	105,6	97,1	81,9	94,5	99,4	100,6	97,7	101,4
	B	103,1	101,8	100,7	111,1	104,0	97,8	97,6	102,4	101,3	101,1	103,8	105,5
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 corresponding month of previous year = 100	A	186,3	207,3	215,4	219,9	216,1	186,3	157,6	117,5	102,3	103,3	99,5	95,3
	B	86,8	82,1	84,5	92,3	90,9	91,6	109,1	118,3	120,5	121,2	128,8	134,0
skupu żywca rzeźnego wołowego (bez cieląt): procurement of cattle for slaughter (excluding calves):													
poprzedni miesiąc = 100 previous month = 100	A	112,1*	92,1*	111,7*	104,4*	94,7*	92,8*	103,3*	105,3*	109,4*	101,1*	98,1	108,5
	B	108,5	97,6	95,5	97,5	106,9	94,4	103,2	101,6	98,7	97,7	92,3	114,8
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 corresponding month of previous year = 100	A	106,4	105,8*	148,5	131,0	122,2*	114,6*	118,0*	132,2*	144,2*	142,2*	124,7*	135,5*
	B	131,2	139,0	118,9	111,0	125,2	127,4	127,3	122,8	110,8	107,0	100,7	106,6
skupu żywca rzeźnego wieprzowego: procurement of pigs for slaughter:													
poprzedni miesiąc = 100 previous month = 100	A	94,4	105,7	106,3*	107,5*	98,6*	104,0*	102,8	101,4*	104,2	102,0	102,7*	104,7*
	B	92,3	102,4	95,8	103,7	101,4	105,1	99,2	102,5	104,3	100,7	95,2	94,0
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 corresponding month of previous year = 100	A	101,8*	110,6*	112,4	126,1*	117,7*	106,0*	110,3	108,3*	117,8*	129,4*	136,4*	139,4
	B	136,3	132,0	119,0	114,8	118,2	119,4	115,2	116,4	116,4	114,9	106,5	95,5

a–d Dane dotyczą okresów (miesiący): a I–III, b IV–VI; c VII–IX; d X–XII. e Podstawowych łącznie z mieszankami zbożowymi (bez ziarna siewnego).
a–d Data concern periods (months): a I–III; b IV–VI; c VII–IX; d X–XII. e Basic including cereal mixed (excluding sowing seed).

II WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE OPOLSKIM WEDŁUG MIESIĘCY (cd.)

SELECTED DATA ON OPOLSKIE VOIVODSHIP IN MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION A – 2011 B – 2012		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Relacja ceny skupu ^a 1 kg żywca wieprzowego do ceny targowiskowej 1 kg żyta <i>Procurement price^a per kg of pigs for slaughter to marketplace price per kg of rye</i>	A	x	4,7	5,0	5,4	5,1	5,3	x	6,2	5,5	5,7	5,8	6,0
	B	x	x	x	x	x	x	x	x	x	6,3	6,0	5,6
Produkcja sprzedana przemysłu ^b (ceny stałe): <i>Sold production of industry^b (constant prices):</i>													
poprzedni miesiąc = 100 <i>previous month = 100</i>	A	98,0*	105,9	120,5*	94,7*	108,3*	94,4*	92,3*	105,6	108,7*	96,6*	95,9*	94,9*
	B	97,1	100,2	115,6	92,4	107,3	95,3	99,9	101,6	101,3	106,9	92,9	80,5
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 <i>corresponding month of previous year = 100</i>	A	94,0*	97,1	95,8*	97,9*	102,2*	89,7*	87,8*	88,3*	91,3*	90,4*	93,9*	112,7*
	B	111,7	105,7	101,4	99,0	98,0	99,0	107,2	103,1	96,1	106,4	102,9	87,4
Produkcja budowlano-montażowa ^b (ceny bieżące): <i>Construction and assembly production^b (current prices):</i>													
poprzedni miesiąc = 100 <i>previous month = 100</i>	A	35,1	96,9	150,2	119,7	131,2	97,7	81,3	113,4	130,7	94,8	88,5	194,0
	B	23,8	112,1	102,9	118,6	110,1	112,7	106,1	101,1	115,8	101,0	91,0	131,5
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 <i>corresponding month of previous year = 100</i>	A	133,4	115,4	116,8	96,8	121,5	93,7	73,6	71,9	85,2	78,8	81,1	153,8
	B	104,1	120,4	82,5	81,7	68,6	79,1	103,2	92,1	81,6	86,9	89,3	60,5
Mieszkania oddane do użytkowania (od początku roku) <i>Dwellings completed (since the beginning of the year)</i>	A	94	194	285	415*	563*	682*	787*	929*	1079*	1230*	1491*	1715*
	B	117	222	352	524	640	755	864	997	1178	1369	1539	1820
analogiczny okres poprzedniego roku = 100 <i>corresponding period of previous year = 100</i>	A	106,8	57,7	43,2	43,0*	52,2*	51,9*	52,5*	55,8*	61,7*	64,9*	75,2*	79,8*
	B	124,5	114,4	123,5	126,3	113,7	110,7	109,8	107,3	109,2	111,3	103,2	106,1

a Ceny bieżące bez VAT. b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Current prices excluding VAT. b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

II WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE OPOLSKIM WEDŁUG MIESIĘCY (dok.)
SELECTED DATA ON OPOLSKIE VOIVODSHIP IN MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION A – 2011 B – 2012		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Sprzedaż detaliczna towarów ^a (ceny bieżące): <i>Retail sales of goods^a (current prices):</i>													
poprzedni miesiąc = 100	A	67,4	105,4	122,3	102,7	98,1	97,5	107,0	115,0	93,2	98,5	92,2	114,8
<i>previous month = 100</i>	B	71,1	102,0	120,6	103,4	98,3	100,4	114,3	80,1	94,3	105,1	93,0	107,8
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	114,8	118,1	112,4	114,8	120,9	105,5	111,6	119,6	123,7	117,0	115,5	102,1
<i>corresponding month of previous year = 100</i>	B	107,8	104,4	103,0	103,6	103,9	106,9	114,2	79,6	80,5	85,9	86,7	81,4
Podmioty gospodarki narodowej ^b	A	99009	99056	99162	97822	97680	97812	97813	97899	97944	97953	97886	97560
<i>Entities of the national economy^b</i>	B	97102	97071	97203	97321	97339	97454	97595	97664	97831	98268	98620	98741
w tym spółki handlowe	A	5380	5393	5379	5400	5424	5440	5458	5481	5525	5546	5563	5578
<i>of which commercial companies</i>	B	5600	5626	5658	5686	5710	5729	5752	5781	5807	5823	5835	5861
w tym z udziałem kapitału zagranicznego ...	A	1399	1403	1399	1398	1403	1402	1404	1405	1406	1413	1410	1410
<i>of which with foreign capital participation</i>	B	1407	1410	1414	1410	1416	1417	1415	1417	1424	1427	1427	1428
Wskaźnik rentowności obrotu w przedsiębiorstwach niefinansowych ^c : <i>Turnover profitability rate in non-financial enterprises^c:</i>													
brutto w %	A	.	.	5,6	.	.	5,7	.	.	5,4	.	.	5,0
<i>gross in %</i>	B	.	.	3,6	.	.	3,4	.	.	3,5	.	.	3,1
netto w %	A	.	.	4,3	.	.	4,6	.	.	4,3	.	.	3,9
<i>net in %</i>	B	.	.	2,7	.	.	2,6	.	.	2,7	.	.	2,3
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach ^c (ceny bieżące) w mln zł	A	.	.	225,6	.	.	499,8	.	.	829,2	.	.	1221,7
<i>Investment outlays in enterprises^c (current prices) in mln zł</i>	B	.	.	249,7	.	.	532,6	.	.	874,4	.	.	1248,0
analogiczny okres poprzedniego roku = 100 (ceny bieżące)	A	x	x	99,9	x	x	94,7	x	x	96,7	x	x	82,2
<i>corresponding period of previous year = 100 (current prices)</i>	B	x	x	110,7	x	x	106,6	x	x	105,4	x	x	102,2

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b W rejestrze REGON; bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; stan w końcu okresu. c Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; dane prezentowane są narastająco; patrz uwagi ogólne ust.9 na str. 9.

a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. b In the REGON register; excluding persons tending private farms in agriculture; as of the end of the period. c Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49 persons; data are presented cumulatively; see general notes item 9 on page 9.